

TRACKING PERFORMANCE MESURING PRACTICAL SKILLS
FOR THAI DANCE SUBJECTS

MRS.TUSSANEE SIWABOWORNWATTANA

KALASIN COLLEGE OF DRAMATIC ARTS
BUNDITPATANASILPA INSTITUTE
MINISTRY OF CULTURE

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2556 จัดสรรทุนให้เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากร

ขอกราบขอบพระคุณท่านอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (นายสิริชัยชาญ พักจำรูญ) และผู้บริหารของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ทุกฝ่าย ที่ให้ความอนุเคราะห์อนุมัติงบประมาณในการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ ชิน เจริญสุข ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ตลอดจนผู้บริหารของวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ทุกฝ่าย ได้ให้กำลังใจและส่งเสริม ให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่น และพยายามในการจัดทำผลงานอันเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษานาฏศิลป์ไทย

การวิจัยการติดตามประเมินประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชานาฏศิลป์ไทย สำเร็จได้ด้วยความกรุณา คุณครูกรรณิการ์ วิโรทัย ผู้เชี่ยวชาญนาฏศิลป์ไทย นางจันทร์ดา ด้านคงรักษ์ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษและคุณบุญยง พูลขำนิ ที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่ง

ขอขอบคุณ ครู อาจารย์ เพื่อนร่วมงาน วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ และคณะครูวิทยาลัยนาฏศิลปสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ทั้ง 12 แห่ง ที่ได้ให้การสนับสนุน และให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการวิจัย รวมทั้งคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ยิ่ง

ขอขอบคุณกำลังใจที่แสนดีจากคุณครูโสภณ ศิวบรรวัฒนา และนางสาวศรุตดา ศิวบรรวัฒนา ที่ให้การช่วยเหลือในทุกสิ่ง คอยเป็นกำลังใจและสนับสนุนอยู่ตลอดเวลา

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่คุณพ่อ คุณแม่ที่เลี้ยงดูเป็นอย่างดี และครูผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน อันมีพระคุณต่อผู้วิจัยอย่างสูงสุดที่ได้วางพื้นฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัย

ท้ายนี้ขอขอบพระคุณผู้เขียนตำรา งานวิจัย และงานวิจัยทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาและนำแนวคิดมาประกอบการเขียนงานวิจัยทั้งที่อ้างอิงและไม่ได้อ้างอิงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้ คงเป็นแนวทางให้กับผู้สนใจค้นคว้าทางด้านนาฏศิลป์ไทย อันจะนำไปก่อให้เกิดประโยชน์ในวงการนาฏศิลป์ไทยต่อไป

ทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา

ชื่อเรื่อง	การติดตามประเมินประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
ผู้วิจัย	นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา
สังกัด	วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม
ปีงบประมาณ	2556

บทคัดย่อ

การวัดผลและประเมินผลผู้เรียน รายวิชานาฏศิลป์ไทย ของวิทยาลัยนาฏศิลป ควรมีการวัดทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัยเพื่อให้เป็นการวัดที่สมบูรณ์ เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้านพุทธิพิสัยและจิตพิสัย โดยปกติครูจะใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบประเมินพฤติกรรมด้านจิตพิสัย แต่สำหรับการวัดด้านทักษะพิสัยหรือการวัดทักษะภาคปฏิบัติในการสอนวิชานาฏศิลป์ปัจจุบันยังไม่มีการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดผลผู้เรียนในด้านนี้ ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิดขึ้น และเพื่อให้ทราบผลการใช้งานและความต้องการของครูผู้สอนนาฏศิลป์เกี่ยวกับเครื่องมือที่สร้างขึ้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีความมุ่งหมายเพื่อ

1) ประเมินประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย 5 ด้าน คือ ด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ และด้านการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูวิทยาลัยนาฏศิลป เกี่ยวกับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม 12 แห่ง จำนวน 28 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เลือกเฉพาะผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยละครพระ และละครนาง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 2 ชนิด คือ 1) แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ของวิทยาลัยนาฏศิลป สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์และข้อความ (IOC) ระหว่าง 0.67 – 1.00 และ 2) แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์และข้อความ (IOC) ระหว่าง 0.67 – 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ “เห็นด้วยมากที่สุด” ในข้อมีการกำหนดขั้นตอนการรายงานผลการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบอย่างเหมาะสม และวิธีการสรุปผลและประเมินผลสอดคล้องกับวิธีการวัดทักษะภาคปฏิบัติ และครูมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมาก” ในข้อวิธีการสังเกตการปฏิบัติเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับใช้วัดการปฏิบัติ มีคู่มือการใช้งานหรือคำอธิบายวิธีการใช้เครื่องมืออย่างชัดเจน และมีการกำหนดหัวข้อและรายละเอียดการประเมินชัดเจน

1.2 ด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” โดย “เห็นด้วยมากที่สุด” ในข้อ มีการวางแผนสำหรับการรายงานผลการวัดทักษะภาคปฏิบัติของผู้เรียนก่อนการวัด มีการวางแผนการตรวจและให้คะแนนจากเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด และมีการวางแผนหรือการเตรียมรับมือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด และครูมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยปานกลาง” ในข้อมีการวางแผนการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด และมีการเตรียมเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้พร้อมสำหรับการใช้งานก่อนการวัด

1.3 ด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” โดยครู “เห็นด้วยมากที่สุด” ในข้อ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติเหมาะสมสำหรับการใช้งาน การให้คะแนนการสรุปและการประเมินผลมีความสอดคล้องกัน มีการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติโดยดำเนินไปตามขั้นตอนการวัด และเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติสะดวกต่อการใช้งาน และมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมาก” ในข้อ การให้คะแนนตามเกณฑ์ในเครื่องมือ นำไปใช้งานได้สอดคล้องกับความเป็นจริง

1.4 ด้านการประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” โดยครู “เห็นด้วยมาก” ทุกข้อ คือ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีเกณฑ์การประเมินผลผู้เรียนชัดเจน และเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้ผลการวัดและการประเมินที่น่าเชื่อถือ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวัดได้ถูกต้องบนมาตรฐานเดียวกัน เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติครอบคลุมการปฏิบัติทุกด้าน และเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีความเที่ยงตรงวัดการปฏิบัติได้ตรงตามความเป็นจริง

1.5 ด้านการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” โดยครู “เห็นด้วยมากที่สุด” ในข้อ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติเป็นมาตรฐาน และเห็นด้วยในระดับ “เห็นด้วยมาก” ในข้อ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเป็นประโยชน์สำหรับการวัดผลภาคปฏิบัติของนักเรียน ควรให้การยอมรับเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ เพื่อใช้สำหรับการวัดภาคปฏิบัติของนักเรียนเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติเป็นระบบมากขึ้น เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติมีความชัดเจน และเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเหมาะสมสำหรับใช้วัดภาคปฏิบัติ

โดยสรุป จากผลการประเมินประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย พบว่าครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ให้การยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิดเป็นอย่างดี

TITLE	Tracking Performance Measuring Practical Skills for Thai Dance Subjects
ARTHOR	Mrs.Tussanee Siwabornwattana
COLLEGE	Kalasin College of Dramatic Arts
YEAR	2013

ABSTRACT

Measurement and evaluation of learners in Thai Dance Courses, College of Dramatic Arts should be measured with both the cognitive domain IP range and skill to complete the measure. Tools of learner achievement and cognitive sense. Usually, teachers will use the achievement test and evaluation behavior form. Karma for measuring the skills of measuring range or practical skills in teaching modern dance. No tool to measure the students in this field. Researcher have created a practical skills test subjects Dance Thailand. Level grade 5 of Rabum Yong Yid. And to recognize the needs of the teachers and dance about tools created. This research is intended for 1) to evaluate the performance of the measuring practical skills courses five aspects: system of Thai dramatic measuring practical skills. Planning to measure practical skills. The instrumentation practical skills. Evaluation tool to measure practical skills. The research is measuring practical skills and 2) to study the opinions of the Academy of Dramatic Arts teacher. Practical skills courses on instrumentation Thai Dance. The sample used in this study is that teachers of Thai Dance subjects in 12 of College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute, Ministry of Culture, 28 subjects by purposive sampling. Select only those teaching Thai Dance Subjects in Phra drama and Nang Drama. There are two types of research are: 1) the performance measure practical skills of Thai Dance subjects with the IOC between 0.67 to 1.00 and 2) a measure of practical skills Thai Dance subjects, Rabum Yong Yid with the IOC between 0.67 to 1.00. Analyze data using fundamental statistics including mean and standard deviation. The results were as follows.

Teacher of dance. Opinion on the effectiveness of the measuring practical skills courses Dance Thailand. Overall level. "Agree" when considering the. Details are as follows.

1. The measurement system practical skills . Comments by teachers are included in the class. " Agree " when considering restrictions. " Most agree with " is defined in the report on the measurement and evaluation of the learner 's attention. And how to draw conclusions on how to measure and evaluate the practical skills. And teachers' comments in class . " Agree " in the way that is appropriate methods for measuring performance. A manual or instructions how to use the tool , clearly . And the Title and detailed evaluation clear .

2. Planning for measuring practical skills. Comments by teachers are included in the class. " Agree " and " most agree " in the planning for a report on the practical skills of the students before the measurement. The planning and instrument rating practical skills before measuring. Planning or prepared to deal with any problems that may occur during a practical skills test before measuring . And teachers' comments in class. " Moderately agree " in there. Instrumentation plan practical skills before measuring. And practical skills to prepare instrumentation available for use before the measurement.

3. The instrumentation practical skills. Comments by teachers are included in the class. "Most agree with" teacher "with the most" practical skills in instrumentation for use. A summary and evaluation are consistent . Instrumentation with practical skills by carrying out the process of measurement. Practical and easy -to-use instrumentation . And comments in class. " Agree " in the scoring criteria in the tool. Used to correspond to reality.

4. Measurement practical skills evaluation. Teacher opinion overall. In the " Agree " teacher " agreed with " all of the above is a measure of practical skills. With clear evaluation criteria learners . Practical skills and instrumentation for the measurement and assessment. Measurement practical skills measured accurately on the same standard. Measurement practical skills covering all practical aspects. Practical skills and precision measuring instruments. Practice has to meet reality.

5. The accepted measure practical skills. Comments by teachers are included in the class. " Agree " teacher " with the most " practical help in measuring instrumentation is standard practice. And agreed levels. " Agree " in a practical instrument for measuring students' practice. Instrumentation should be considered practical. To be used for practical measurement of student practical instrumentation allows measurement

is much more practical. Practical instrumentation allows measurement practice is unclear.
And practical tool for practical measures.

In summary, the results of the evaluation of the measuring practical skills courses
Thai Dance. The ballet teacher recognized measure practical skills courses Thai Dance.
Level grade 5 in Rabum Yong Yid as well.

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์	6
2. การวัดและประเมินผลนาฏศิลป์	7
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดภาคปฏิบัติ	9
4. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมิน	21
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
5.1 งานวิจัยในประเทศ	29
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
4. วิธีดำเนินการวิจัย	36
5. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	37
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
2. ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน	40
ตอนที่ 2 ผลประเมินเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ ไทย	42
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย	45
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	47
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	47
สรุปผล	47
อภิปรายผล	49
ข้อเสนอแนะ	52
บรรณานุกรม	53
ภาคผนวก	56
ภาคผนวก ก แบบประเมินประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชานาฏศิลป์ไทย	57
ภาคผนวก ข แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด	65
ภาคผนวก ค คุณภาพของแบบประเมิน	138
ภาคผนวก ง หนังสือราชการ	140
ประวัติย่อของผู้วิจัย	153

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย (พระและนาง) สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นประชากรในการวิจัย	33
2	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน	41
3	ประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย	42
4	ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อความ (IOC) ของ แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน	61

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2	หลักในการวัดผลภาคปฏิบัติ	17

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

การสอนวิชานาฏศิลป์ มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนการปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยที่ดีเป็นที่พึงประสงค์แก่สังคม วิธีการสอน มีทั้งการสอนแบบนาฏการ เพื่อถ่ายทอดหรือสื่อความหมายให้ผู้ดูเข้าใจ โดยใช้การแสดงท่าทางต่าง ๆ ตามธรรมชาติ ตามประสบการณ์ที่มีอยู่หรืออาจสร้างขึ้นเพื่อให้เหมาะกับจุดประสงค์และสภาพการณ์ในการเรียนการสอน เพื่อสร้างความเข้าใจและความสนุกสนาน จัดว่าเป็นการแสดงที่ใช้ทักษะทางภาษาและทักษะทางความคิด ส่วนใหญ่ใช้การจัดการสอนแบบสาธิต ซึ่งเป็นการแสดงตัวอย่างที่ถูกต้องให้ผู้เรียนดู วาสนา เพิ่มพูน (2542 : 228 - 231) กล่าวว่านาฏศิลป์เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะทางกายซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนทักษะนั้น ๆ ขั้นที่ 2 เป็นขั้นของการฝึกหัดเพื่อให้เกิดทักษะ หรือเพื่อลดความผิดพลาดในการปฏิบัติให้น้อยลงจนกระทั่งหมดไปในที่สุด และขั้นที่ 3 เป็นขั้นของการเกิดทักษะ ทำให้สามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างอัตโนมัติ (อุษา สบฤกษ์. 2536 : 16)

การวัดและประเมินผู้เรียนในวิชานาฏศิลป์ ซึ่งเป็นวิชาที่เน้นการปฏิบัติ การวัดทักษะการปฏิบัติจึงมีความสำคัญเพราะเป็นสิ่งที่จะใช้ตรวจสอบผู้เรียนว่า สามารถปฏิบัติได้ตามที่ครูได้สอน โดยการสาธิตให้ดูหรือไม่ และยังมีข้อบกพร่องหรือการปฏิบัติส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เน้นอนว่าครูผู้สอนย่อมเป็นผู้ที่มีความชำนาญและสามารถตรวจสอบการปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติก็ย่อมได้ แต่การใช้เครื่องมือที่มีความเหมาะสมสำหรับวัดทักษะภาคปฏิบัติย่อมมีความน่าเชื่อถือและแสดงถึงควมมีมาตรฐานด้านการวัดและประเมินผลทักษะภาคปฏิบัติมากกว่า สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวัดทักษะภาคปฏิบัติ มีหลายลักษณะ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีทั้งที่เป็นมาตราประมาณค่าแบบตัวเลข (Numerical Rating Scale) มาตราประมาณค่าแบบพรรณนา (Descriptive Rating Scale) และมาตราประมาณค่าแบบกราฟ (Graphic Scale) หรืออาจใช้วิธีการจัดอันดับ หรือมาตราวัดทางผลงาน เป็นต้น (สุรัชย์ สิงห์แผ่น. 2550 : 18 - 19 ; อ้างอิงมาจาก สมศักดิ์ สีนุระเวชย์. 2530 : 106 - 123) เครื่องมือทุกชนิดที่ใช้ในการวัดผลภาคปฏิบัติ จะต้องผ่านการใช้งานโดยครูผู้สอนหรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติทักษะนั้น ๆ ซึ่งต้องใช้ในการสังเกตการปฏิบัติของผู้เรียนเป็นเครื่องมือตรวจสอบที่สำคัญ

การประเมินผล เป็นกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งถูกกำหนดเป็นเป้าหมายและต้องได้รับการประเมิน การประเมินจะต้องมีการสร้างเกณฑ์เพื่อตัดสินระดับคุณภาพของสิ่งที่ประเมิน เมื่อได้ผลการประเมินแล้วผู้ประเมินจะนำผลมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดแล้วจึงทำการตัดสินผลการประเมิน หากการประเมินใด มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในด้านการวัด (Measurement) และด้านเกณฑ์การตัดสินคุณค่า (Criteria for Judgement)

จะส่งผลให้การประเมินมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ (สุพัตร์ พิบูลย์. 2548 : 7) ผลของการประเมินสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ การพิจารณา การดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ หรือเป็นข้อมูลสำหรับรายงานในเรื่องที่ประเมิน การประเมินช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานและโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน (กรณีประเมินก่อนดำเนินโครงการ) ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการ ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินงานโครงการต่อไป (สุพัตร์ พิบูลย์. 2548 : 8) การประเมินทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย หรือทิศทางการดำเนินงานขององค์กร ปรับปรุงแผนงาน ลดโอกาสการเกิดปัญหาและทราบจุดที่จะต้องปรับปรุงพัฒนา ทราบความคุ้มค่า รวมทั้งหากบุคคลได้มีโอกาสมองเห็นความสำเร็จในการปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดแรงจูงใจเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อีกลักษณะหนึ่ง

ดังที่กล่าวแล้วว่า การสอนวิชานาฏศิลป์ไทยเป็นการสอนที่เน้นการปฏิบัติ การวัดและประเมินผลผู้เรียน จึงต้องใช้กระบวนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ เพราะจะทำให้ทราบความสามารถในการปฏิบัติของผู้เรียนที่ชัดเจน สอดคล้องกับความเป็นจริง หากมีการใช้แบบวัดภาคปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน ก็จะทำให้ผลการวัดภาคปฏิบัตินั้นถูกต้อง น่าเชื่อถือ และสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ เกิดเป็นมาตรฐานของการวัด ทำให้ได้ผลการวัดภาคปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (เชิดศักดิ์ โฉมาสินธุ์. 2536 : 32) ในปัจจุบัน การวัดและประเมินผู้เรียนด้านทักษะพิสัย วิชานาฏศิลป์ไทย ยังไม่มีการสร้างเครื่องมือมาตรฐานเพื่อวัดทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ไทย ครูผู้สอนเป็นผู้วัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยตนเอง โดยคิดค้นวิธีการและเครื่องมือสำหรับใช้ในการวัดและประเมินขึ้นเอง หรือนำเครื่องมือสำหรับวัดและประเมินผลที่มีผู้สร้างไว้มาใช้กับผู้เรียน การวัดและประเมินผลยังขาดมาตรฐานในการวัดทักษะปฏิบัติ ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและจำเป็นของการวัดทักษะภาคปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานจึงได้สร้างแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติขึ้น เพื่อใช้วัดทักษะการปฏิบัติ เพลงระบำย่องหงิด วิชานาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า ใช้สังเกตการปฏิบัติของผู้เรียนในการปฏิบัติท่ารำเพลงระบำย่องหงิด โดยผู้วิจัยได้จัดส่งแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติที่สร้างขึ้น ให้ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั่วประเทศ ได้นำไปใช้ในการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติในเพลงระบำย่องหงิด และเพื่อติดตามผลการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยจึงใช้กระบวนการประเมิน ในการตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชานาฏศิลป์ไทย ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย ซึ่งได้ทดลองใช้งานเครื่องมือดังกล่าวแล้ว ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบผลการใช้งาน ข้อผิดพลาด ความเหมาะสม สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และความคิดเห็นของครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการวัดและประเมินผลทักษะภาคปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ไทยต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย 5 ด้าน คือ ด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ และด้านการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ

2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ เกี่ยวกับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

3. ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนามาตรฐานการวัดและประเมินผลผู้เรียนในด้านทักษะปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทยของวิทยาลัยนาฏศิลป์

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ทราบผลการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ เพลงระบำย่องหงิด ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการนำไปใช้ในการวัดและประเมินผลจริงในรายวิชานาฏศิลป์ไทย โดยครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั่วประเทศ

4.2 เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติแบบมาตรฐาน สำหรับวิชานาฏศิลป์ไทยในบทเรียนอื่น ๆ

4.3 ผลการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชานาฏศิลป์ไทยสำหรับผู้สนใจพัฒนามาตรฐานการวัดและประเมินผลทักษะภาคปฏิบัติได้

4.4 ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสร้างมาตรฐานการวัดผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะพิสัยของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทย ของวิทยาลัยนาฏศิลป์

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม 12 แห่ง จำนวนรวมทั้งหมด 251 คน

5.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม 12 แห่ง จำนวน 28 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เลือกเฉพาะผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยละครพระ และละครนาง

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

5.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 28 คน

5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.2.1 ผลการประเมินแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชานาฏศิลป์ไทย เพลงระบำ ย่องหงิด ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน 5 ด้าน คือ ด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้าน การวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการประเมินผล เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ และด้านการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ

5.2.2.2 ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่มีต่อ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชานาฏศิลป์ไทย เพลงระบำ ย่องหงิด ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

5.3 ระยะเวลาการวิจัย ปีงบประมาณ 2556 (ตุลาคม 2555 ถึง กันยายน 2556)

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 วิชานาฏศิลป์ไทย หมายถึง การจัดการเรียนการสอนการแสดงนาฏศิลป์ไทย ซึ่ง กำหนดเป็นรายวิชาหนึ่งในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาและฝึกการปฏิบัติเกี่ยวกับการแสดง นาฏศิลป์ไทย

6.2 เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ หมายถึง แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพลงระบำ ย่องหงิด ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ วัดผลและประเมินผลจากการปฏิบัติกิจกรรมทำท่าต่าง ๆ ในเพลงระบำ ย่องหงิด โดย พิจารณาจากความครบถ้วนและถูกต้องในการปฏิบัติ

6.3 การประเมินประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ หมายถึง การศึกษาผลการใช้ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพลงระบำ ย่องหงิด ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำการ ประเมิน 5 ด้าน ดังนี้

6.3.1 ด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ หมายถึง การศึกษาผลการใช้เครื่องมือวัด ทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพลงระบำ ย่องหงิด ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในด้านการวางแผน การออกแบบเครื่องมือเพื่อวัดทักษะภาคปฏิบัติ และความเหมาะสม ของระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติด้วยเครื่องมือที่สร้างขึ้น

6.3.2 ด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ หมายถึง การศึกษาผลการใช้เครื่องมือ วัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพลงระบำ ย่องหงิด ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับการ เตรียมการในการใช้งานเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนเริ่มวัดของครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย

6.3.3 ด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ หมายถึง การศึกษาผลการใช้เครื่องมือ วัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพลงระบำ ย่องหงิด ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เกิดจาก การใช้งานเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การติดตามประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์
2. การวัดและประเมินผลนาฏศิลป์
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.1 ความหมายของการวัดภาคปฏิบัติ
 - 3.2 ประเภทของการวัดผลภาคปฏิบัติ
 - 3.3 พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติ
 - 3.4 หลักในการวัดผลภาคปฏิบัติ
 - 3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลภาคปฏิบัติ
 - 3.6 ข้อดีและข้อจำกัดของการวัดผลภาคปฏิบัติ
4. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมิน
 - 4.1 แนวคิดในการประเมิน
 - 4.2 ความหมายของการประเมิน (Evaluation)
 - 4.3 ประโยชน์ของการประเมิน
 - 4.4 สาเหตุที่ต้องมีการประเมิน
 - 4.5 การกำหนดประเด็นในการประเมิน
 - 4.6 รูปแบบการประเมิน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์

การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ (วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์. 2554 :

10 - 22) มีการจัดการศึกษา ดังนี้

- 1.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระและกลุ่มวิชาชีพเฉพาะแยกเป็น 2 ช่วงชั้น คือ
 - 1.1.1 ระดับช่วงชั้นที่ 3 (นาฏศิลป์ขั้นต้นหรือมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) รับผู้ที่จบจากระดับช่วงชั้นที่ 2 เข้าเรียนมีระยะเวลาในการเรียนรวม 3 ปี
 - 1.1.2 ระดับช่วงชั้นที่ 4 (นาฏศิลป์ชั้นกลางหรือมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) รับผู้ที่จบจากระดับช่วงชั้นที่ 3 เข้าเรียนมีระยะเวลาในการเรียนรวม 3 ปี
- 1.2 การศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 1.3 วิชาที่เรียนสำหรับการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4

1.3.1 เรียนวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรของกระทรวง
ศึกษาธิการเช่นเดียวกับโรงเรียนสามัญทั่วไป

1.3.2 วิชาเพิ่มเติม (กลุ่มวิชาชีพเฉพาะ) นักเรียนต้องเลือกเรียนตามความถนัด
วิชาใดวิชาหนึ่งใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีพเฉพาะ คือ

- 1) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย (โขน) โขนพระ โขนยักษ์ โขนลิง รับเฉพาะนักเรียนชาย
- 2) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย (ละคร) ละครพระ ละครนาง รับเฉพาะนักเรียนหญิง
- 3) สาขาวิชาปี่พาทย์ รับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนเกี่ยวกับการบรรเลงเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบวงปี่พาทย์ เช่น ระนาด ผ่องวง กลอง ปี่
- 4) สาขาวิชาเครื่องสายไทย รับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนเกี่ยวกับการบรรเลงเครื่องดนตรีที่ใช้ในวงเครื่องสาย เช่น จะเข้ ซออู้ ซอด้วง ฯลฯ
- 5) สาขาวิชาคีตศิลป์ไทย รับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนเกี่ยวกับการขับร้องเพลงไทย
- 6) สาขาวิชาดนตรีสากล รับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนเกี่ยวกับการบรรเลงเครื่องดนตรีสากล
- 7) สาขาวิชาคีตศิลป์สากล รับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนเกี่ยวกับการขับร้องเพลงสากล
- 8) สาขาวิชานาฏศิลป์สากล รับนักเรียนชายและนักเรียนหญิง เรียนเกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์สากล

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์นั้น มี 2 ระดับ คือ ระดับช่วงชั้นที่ 3 ช่วงชั้นที่ 4 และระดับอุดมศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 3 และ 4 มีการเรียนวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ เช่นเดียวกับโรงเรียนสามัญทั่วไปแต่ที่แตกต่าง คือ มีการจัดการเรียนการสอนวิชาเพิ่มเติม (กลุ่มวิชาชีพเฉพาะ) ซึ่งผู้เรียนต้องเลือกเรียนตามความถนัดวิชาใดวิชาหนึ่งใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาชีพเฉพาะ ดังในข้อ 1.3.2

2. การวัดและประเมินผลนาฏศิลป์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 49) ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินผลว่า หลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นกระบวนการเรียนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการติดตามประเมินผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ซึ่งใช้เป็นเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการเรียนรู้ของตนได้ และใช้วิธีประเมินตามสภาพที่แท้จริง ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลาย มีการบันทึกผลการประเมินอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การวัดผลและประเมินผล ในด้านความรู้ ความเข้าใจ วิธีการหลักที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ได้แก่ วิธีการทดสอบ ซึ่งอาจใช้วิธีการเขียนตอบ หรือสอบปากเปล่า แต่การวัดและประเมินผลการเรียนรู้นาฏศิลป์ เป็นสิ่งที่ค่อนข้างซับซ้อนกว่าการวัดและประเมินผลในสาขาวิชาอื่น ๆ

และค่อนข้างผิวเผินในการวัดความจำ จะมุ่งไปที่การแสดงผลออกมากกว่าด้านความรู้หรือข้อเท็จจริง รูปแบบการวัดและประเมินผลทางนาฏศิลป์ มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

จินดา เครือหงษ์ (2544 : 17 - 18) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลในวิชา นาฏศิลป์ไทยนั้น จะต้องวัดให้ตรงกับธรรมชาติของวิชา โดยผู้เรียนมีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชา ปฏิบัติ ได้ถูกต้องตามแบบฉบับของนาฏศิลป์ไทยจนเกิดความชำนาญตลอดจนเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ไทย มีอรรถรสร่วมในการปฏิบัติ ดังนั้น การวัดผลการเรียนการสอน การปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ควรวัดและประเมินผลทั้ง 3 พฤติกรรมดังนี้

1. พฤติกรรมด้าน พุทธิพิสัย

1.1 ความรู้ ความจำ เช่น ประวัติ เนื้อเพลง ภาษาท่า จังหวะ นาฏยศัพท์ เป็นต้น

1.2 ความเข้าใจ เช่น แปลภาษาท่าให้สอดคล้องกับเนื้อหาเพลง หรือคิดค้น ภาษาท่า

1.3 การนำไปใช้ เช่น นำความรู้ที่ได้จากการเรียน ปฏิบัติเลือกใช้กับเหตุการณ์ ที่เหมาะสม

2. พฤติกรรมด้านจิตพิสัย พฤติกรรมนี้วัดเกี่ยวกับการแสดงออกทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ การเห็นคุณค่า การซาบซึ้งและการมีอารมณ์สุนทรีย์

3. พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย เป็นการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตามสถานการณ์ เนื้อหาที่ได้รับในบทเรียนชั้นชำนาญการ

เพ็ญมณี กันตะวงษ์ (ม.ป.ป. : 87 - 88) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลในวิชา นาฏศิลป์ไว้ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลด้านความรู้ โดยการใช้คำถามหรือข้อทดสอบเพื่อต้องการทราบถึงเข้าใจหรือการรับรู้ เกี่ยวกับคำจำกัดความ ลักษณะรูปแบบของการแสดง

2. การวัดและประเมินผลจากพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออก ซึ่งทำได้โดยการสังเกต ในการสังเกตนี้ นอกจากจะสังเกตความก้าวหน้าทางด้านการแสดง การฟัง การร้อง ความกลมกลืน ในการเคลื่อนไหวแล้ว ยังต้องรวมไปถึงการสังเกตความเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติที่มีต่อนาฏศิลป์ เช่น ความสนใจ ความเอาใจใส่ การทำกิจกรรมกลุ่ม หรือพัฒนาการทางอารมณ์ขณะทำกิจกรรม รวมถึง ความคิดสร้างสรรค์ ทั้งในและนอกชั้นเรียน เหล่านี้ต้องอาศัยการสังเกตของผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ เครื่องมือที่ใช้วัดอาจใช้ดังนี้

2.1 บันทึกการสังเกต เป็นการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะเข้าร่วม กิจกรรม ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในเวลาเรียนและกิจกรรมพิเศษนอกเวลาเรียน ผู้บันทึกหรือผู้ประเมินจะต้องบันทึกเป็นระยะเวลายาว

2.2 แบบประเมินตนเอง เป็นแบบประเมินที่ให้ผู้เรียนประเมินตนเองซึ่งมี รายการ ให้ผู้เรียนประเมิน ซึ่งอาจใช้แบบสำรวจรายการหรือมาตราส่วนประมาณค่าก็ได้

2.3 แบบประเมินค่านิยมหรือเจตคติเป็นแบบวัดให้ผู้เรียนตอบ ซึ่งมีหลายแบบ เช่น มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ท เพื่อตรวจสอบค่านิยมผู้เรียนในทางบวกและทางลบ

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ทั้งด้านความรู้, ด้านทักษะและกระบวนการ, ด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ซึ่งการวัดผลและประเมินผลจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีสุนทรีย์ สามารถแสดงออกได้อย่างถูกต้อง มีความสุขและพัฒนาให้มีความคิดสร้างสรรค์

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดภาคปฏิบัติ

3.1 ความหมายของการวัดภาคปฏิบัติ

นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของการวัดภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

เสนอ ภิรมจิตร์ม่อง (2542 : 2) ได้ให้ความหมายว่า การวัดปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ ความสามารถ ความคิด ทักษะของผู้ที่ถูกทดสอบ ที่แสดงออกมาด้วยการกระทำ และสังเกตได้ ภายใต้สถานการณ์ที่ถูกกำหนดขึ้น ซึ่งอาจอยู่ในรูปของวิธีการหรือผลงาน

บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 55) กล่าวว่า แบบทดสอบภาคปฏิบัติ คือ แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถในการปฏิบัติหรือการกระทำของผู้เรียน ทั้งด้านผลงานจากการปฏิบัติหรือผลผลิต (Products) และวิธีปฏิบัติ (Procedures)

สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 50) ได้ให้ความหมายว่า การวัดผลงานภาคปฏิบัติ เป็นการวัดผลงานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติซึ่งสามารถวัดได้ทั้งกระบวนการและผลงาน ในสภาพตามธรรมชาติ (สถานการณ์จริง) หรือในสภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง)

สรุปได้ว่า การวัดผลภาคปฏิบัติ เป็นการวัดความสามารถของผู้เรียน ในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่ผู้เรียนจะได้ลงมือปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดขึ้นตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

3.2 ประเภทของการวัดผลภาคปฏิบัติ

สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 50 - 51) กล่าวว่า การวัดผลงานภาคปฏิบัติสามารถแบ่งได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับว่าในการแบ่งจะใช้เกณฑ์อะไร มีดังนี้

1. แบ่งตามด้านที่ต้องการวัด แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การวัดกระบวนการ (Process) เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะวิธีทำ วิธีปฏิบัติในการทำงานหรือทำกิจกรรมให้สำเร็จ เช่น พิจารณารายวิธีที่ผู้เรียนทำการทดลองในห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ การใช้เครื่องมือช่างทำเฟอร์นิเจอร์ การตีเทนนิสแบบโฟร์แฮนด์ การกล่าวสุนทรพจน์

1.2 การวัดผลงาน (Product) เป็นการวัดที่พิจารณาเฉพาะผลงานหรือผลผลิต ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานหรือกิจกรรม เช่น ตัวเฟอร์นิเจอร์ที่นักเรียนผลิตออกมา ภาพวาดของนักเรียน ดอกไม้ประดิษฐ์จากฝีมือนักเรียน ฯลฯ ในบางครั้งจะประเมินทั้งกระบวนการและผลผลิต แต่บางครั้งประเมินเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ในการวาดภาพมักจะประเมินผลงานอย่างเดียว

2. แบ่งตามลักษณะสถานการณ์จริง แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ใช้สถานการณ์จริง (Real Setting) เป็นการวัดผลงานภาคปฏิบัติโดยใช้สถานการณ์จริง

2.2 สถานการณ์จำลอง (Simulated Setting) การวัดผลงานภาคปฏิบัติในบางเรื่องต้องใช้สถานการณ์จำลอง เพราะถ้าใช้สถานการณ์จริงจะสิ้นเปลืองมาก มีอันตรายหรือไม่สามารถกระทำได้ เช่น การฝึกนักบินใหม่

3. แบ่งตามการเกิดสิ่งเร้า แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ใช้สิ่งเร้าที่เป็นธรรมชาติ (Natural Stimulus) เป็นการวัดผลงานภาคปฏิบัติที่เป็นไปตามธรรมชาติ ผู้วัดไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยว เช่น ทักษะทางสังคมของผู้เรียนที่ผู้วัดทำการสังเกตในสภาพที่เป็นไปตามธรรมชาติไม่ได้กำหนดให้ปฏิบัติ นิยมใช้วัดคุณลักษณะของบุคลิกภาพนิสัยการทำงาน ความเต็มใจในการปฏิบัติตามกระบวนการที่กำหนดให้ปฏิบัติ เช่น ตามกฎความปลอดภัย เป็นต้น

3.2 ใช้สิ่งเร้าที่จัดขึ้น (Structured Stimulus) เป็นการวัดโดยจัดสิ่งเร้าที่สามารถแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ต้องการประเมินได้หรือปรากฏให้เห็นเด่นชัด เช่น การให้นักเรียนเตรียมและกล่าวสุนทรพจน์ การทดลองในห้องปฏิบัติการ การอ่านออกเสียง การเล่นดนตรี ฯลฯ วิธีนี้จะลดเวลาการสังเกตลง เพราะไม่ต้องรอให้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 6 - 8) ได้จำแนกประเภทของแบบวัดภาคปฏิบัติตามระดับความเป็นจริงของสถานการณ์ ซึ่งจำแนกได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานโดยใช้ข้อเขียน (Paper and Pencil Performance) ลักษณะของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติประเภทนี้ แตกต่างจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชนิดเขียนตอบ (Paper and Pencil Performance) โดยที่เครื่องมือวัดประเภทนี้เน้นในการประยุกต์ความรู้และทักษะจากสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น คำกริยาแสดงอาการ (Action Verb) ของแบบวัดมักจะมีคำว่า สร้าง (Construct) เช่น โจทย์กำหนดให้นักเรียนสร้างแบบเลื่อนกระดาศ เครื่องมือวัดประเภทนี้อาจจะใช้เป็นการทดสอบขั้นต้นก่อนที่จะให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

2. ระบุชื่อและกระบวนการปฏิบัติ (Identification Tests) เป็นรูปแบบที่ให้นักเรียนระบุชื่อ เครื่องมือ หรือชิ้นส่วนของอุปกรณ์ต่าง ๆ พร้อมทั้งระบุหน้าที่ของสิ่งเหล่านั้นด้วย ถ้าเป็นในระดับที่ซับซ้อน (Complex) อาจจะเป็นรูปแบบของการแสดงชิ้นส่วนของงาน เช่น ส่วนที่เกิดจากไฟฟ้าลัดวงจรแล้วถามนักเรียนถึงกระบวนการปฏิบัติ เพื่อการซ่อมแซม พร้อมทั้งให้ระบุถึงเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อมแซมด้วย ถ้าเป็นในระดับที่ซับซ้อนกว่านี้ จะให้นักเรียนฟังเสียงการทำงานของเครื่องกลึง แล้วให้ระบุส่วนที่ชำรุดของเครื่องจักรกลนั้น ๆ พร้อมทั้งระบุการซ่อมบำรุงด้วยตัวอย่าง เช่น นักเรียนสามารถบอกชนิดเครื่องดนตรีจากเสียงที่ได้ยิน หรือนักเรียนสามารถอธิบายวิธีการขั้นตอนในการเชื่อมโลหะด้วยไฟฟ้าทำต่าง ๆ เป็นต้น

3. การสร้างสถานการณ์จำลอง (Simulated Performance) เนื่องจากผู้สอบไม่สามารถที่จะนำผู้เรียนไปทดสอบภาคปฏิบัติกับสถานการณ์จริงได้ จำต้องกำหนดสถานการณ์ขึ้นมาให้คล้ายคลึงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เช่น ให้ผู้สอบขับรถยนต์ที่สนามฝึกขับรถยนต์ทดสอบ การฝึกขับเครื่องบินของบริษัทการบิน ซึ่งมีสถานการณ์จำลองใช้ส่วนของเครื่องบินที่แท้จริง มีสนามบินต่างประเทศกำหนดไว้เป็นสถานการณ์ ซึ่งควบคุมโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ การสร้างสถานการณ์จำลองนี้ เพื่อเป็นการป้องกันอันตราย และเพื่อเป็นการเสี่ยงต่อการชำรุดเสียหายของเครื่องบินซึ่งมีราคาแพง ในระยะเริ่มต้นของการฝึกทักษะสำหรับการประเมินนั้นใช้แบบประเมินทั้งวิธีการ (Process) และผลงาน (Product)

4. การกำหนดผลงาน (Work Sample) เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติลักษณะนี้ สามารถวัดระดับความเป็นจริง (Realism) ของสถานการณ์ได้สูงสุด ผู้ถูกทดสอบจะต้องปฏิบัติงาน ในสถานการณ์จริง การสร้างสถานการณ์จำลองกับการกำหนดงาน บางครั้งแยกกันได้ยาก แต่ใน บางเรื่องก็แยกจากกันได้อย่างชัดเจน เช่น การกำหนดผู้เรียนสร้างตุ้ 1 หลัง ผู้เรียนหรือผู้ถูก ทดสอบจะต้องลงมือปฏิบัติสร้างตุ้ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ตามที่กำหนดสร้างตามขนาดที่กำหนดให้แต่ ในสถานการณ์ของการขับรถยนต์ตามท้องถนน โดยมีเป้าหมายว่าต้องผ่านสิ่งใดบ้าง เช่น ทางแยก วงเวียน สะพาน ลักษณะนี้ก็เป็นกำหนัดงาน ในการประเมินผลนั้นก็ใช้แบบประเมิน เพื่อประเมิน ทั้งวิธีการ (Process) และ (Product) ได้

บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 56) ได้จำแนกแบบทดสอบภาคปฏิบัติตามลักษณะของงาน ที่กำหนดให้ทำเป็น 3 ใน 1 ประเภท ดังนี้

1. แบบจำแนก (Recognition or Identification) เป็นแบบที่วัดความสามารถใน การจำลักษณะที่จำเป็นของการกระทำหรือผลงานหรือจำแนกสิ่งของ ลักษณะของการวัด เช่น จะทำ เครื่องมือให้มีความบกพร่องผิดเพี้ยนไปจากสภาพปกติ (อาจปรับไว้ไม่ดีหรือนำบางชิ้นออก) ให้ผู้สอบ จำแนกจุดบกพร่องนั้น เป็นการวัดการรู้จักถึงความผิดพลาดความถูกต้องของเครื่องมือกระบวนการ หรือผลผลิต ลักษณะของการวัดอีกลักษณะหนึ่งคือ ให้ผู้สอบพิจารณาตัดสินเลือกผลงานที่ดีและที่ด้อย อาจเป็นผลงานทางศิลปะ ผลงานทางการเขียนเรียงความ

2. แบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulated Situation) เป็นการวัดที่ไม่ใช้ สถานการณ์จริง แต่จำลองสถานการณ์หรือการปฏิบัติจริงที่มุ่งวัด เช่น วัดความสามารถในการบังคับ ทิศทางพวงมาลัย และปฏิกิริยาในการหยุดรถ โดยใช้เครื่องจำลองไม่ได้ขับรถยนต์จริงตามถนน แม้ว่า ไม่ใช้สถานการณ์จริง แต่ก็มีข้อดีหลายประการ เช่น มีความประหยัด สะดวกและปลอดภัยกว่า สถานการณ์จริงมาก แบบทดสอบประเภทนี้บางครั้งเรียกว่า Miniature Test

3. แบบใช้ตัวอย่างงาน (Work Sample) เป็นการให้ปฏิบัติตามภาวะปกติของ การปฏิบัติงานประเภทนั้น ๆ อาจกำหนดให้ปฏิบัติตามลำดับที่สมบูรณ์ของพฤติกรรมหรือการกระทำ ที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานนั้น หรืออาจเลือกเพียงตัวอย่างของพฤติกรรมทำงานก็ได้ เนื่องจากงาน บางอย่างจะต้องใช้เวลาและมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย โดยทั่วไปจึงนิยมเลือกตัวอย่างของการปฏิบัติซึ่ง สามารถพยากรณ์พฤติกรรมทั้งหมดได้อย่างเพียงพอ งานบางอย่างจะมีความถูกต้องอย่างชัดเจน เช่น การปาเป้า การสอบพิมพ์ดีด การให้คะแนนการปฏิบัติ งานประเภทนี้จะมีความเป็นปรนัย แต่งาน บางอย่างให้คะแนนยาก ขึ้นกับการพิจารณาของผู้ประเมิน เช่น การเล่นดนตรี หรือคุณภาพของงาน การปฏิบัติที่สะท้อนจากผลงานที่ปรากฏ เช่น การวาดภาพ

สรุปได้ว่า ประเภทของการวัดภาคปฏิบัติขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของการวัด ว่าการวัด ภาคปฏิบัติในครั้งนี้ ต้องการวัดสิ่งใด เพื่ออะไร เช่น ต้องการวัดกระบวนการทำงาน ต้องการวัดผล งาน ต้องการวัดทักษะในด้านต่าง ๆ

3.3 พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain)

นักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งระดับของพฤติกรรมด้านทักษะกลไกเป็นชั้นต่าง ๆ แตกต่างกันดังนี้

ซิมป์สัน (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 22 - 25 ; อ้างอิงมาจาก Simpson. 1967 : 85 - 104) ได้แบ่งระดับจุดมุ่งหมายของด้านทักษะกลไก โดยเรียนรู้จากการรับรู้ต่ำสุดถึงการรับรู้สูงสุด เป็นไปตามลำดับขั้นเหมือนพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด ซึ่งแบ่งได้เป็น 7 ขั้นดังนี้

1. การรับรู้ (Perception) การรับรู้เป็นขั้นแรกของการกระทำของกล้ามเนื้อ เช่น การรับรู้ วัตถุ หรือความสัมพันธ์ โดยอวัยวะทางด้านความรู้สึก การรับรู้แบ่งเป็น 3 ชนิด มีระดับต่าง ๆ กันดังนี้

1.1 การเร้าอวัยวะสัมผัส (Sensory Stimulation) เป็นการกระทำต่อสิ่งเร้า โดยอวัยวะสัมผัสอย่างเดียวหรือหลายอย่าง เช่น

1.1.1 ทางหู (Auditory) คือ การได้ยินหรือความรู้สึกหรืออวัยวะที่เกี่ยวกับการได้ยิน

1.1.2 ทางตา (Visual) เกี่ยวกับสภาพทางสมอง หรือเห็นภาพโดยผ่านทางสายตา

1.1.3 ทางสัมผัส (Tactile) เกี่ยวเนื่องกับความรู้สึกทางการสัมผัส

1.1.4 ทางลิ้น (Taste) โดยการชิมรสชาติทางปาก

1.1.5 ทางกลิ่น (Smell) เป็นการรับรู้ประสาทการรับรู้ ความไว เนื่องจากการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ ความไวจากการไหวของกล้ามเนื้อสัมผัสเยื่อ และข้อต่อ ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. มีความไวในการรับรู้รสอาหารทุก ๆ รสได้

ข. สามารถรับรู้ความแตกต่างของผ้าชนิดต่าง ๆ โดยผ่านทางมือ

ค. มีความไวทางการได้ยิน เมื่อเล่นเครื่องดนตรีอยู่ในวงดนตรี

1.2 มองหาแนวทางปฏิบัติ (Cue Selection) คือ การตัดสินใจเลือก กิจกรรม การตอบสนอง ให้เหมาะสมกับความต้องการของงานที่กระทำ เรื่องนี้จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดพฤติกรรมเดียว หรือหลายพฤติกรรมและสัมพันธ์กับงานซึ่งได้ปฏิบัติไป การกำหนดพฤติกรรมนั้นจะเกี่ยวข้องกับการเลือกที่ได้รับการคัดเลือกไว้เพื่อเป็นแนวทางไปสู่การกระทำ พฤติกรรมใดที่ไม่เกี่ยวข้องก็จะไม่รับรู้และละทิ้งไป

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

ก. ความรู้สึกที่บอกได้ว่า เข็มในจักรเย็บผ้าได้เริ่มต้นเย็บตะเข็บแล้ว

ข. มีความสามารถในการจำองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเล่นกีฬา

แบดมินตัน

1.3 การแปลเป็นทางปฏิบัติ (Translation) สามารถสัมพันธ์กับการเรียนรู้ต่อการกระทำของกล้ามเนื้อ สิ่งที่เป็นกระบวนการทางสมองในการตัดสินใจเลือกความหมายของการกำหนดพฤติกรรมในการกระทำซึ่งจำเป็นเกี่ยวข้องกับการแปลสัญลักษณ์ ใช้จินตนาการหรือเตือนให้ระลึกถึงบางสิ่งบางอย่างได้ หรือเรียกว่า มีความคิด ซึ่งเป็นผลของการกำหนดพฤติกรรมที่ได้รับมาอาจจะเกี่ยวกับปัญหาที่เห็นหรือรู้ภายในและเข้าใจปรับปรุง ซึ่งสิ่งนี้อาจจะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาโดยผ่านการเรียนรู้การสัมพันธ์ระดับนี้ถือว่าเป็นการแปลโดยใช้ความรู้สึก

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. ความสามารถที่จะนำดนตรีไปสัมพันธ์กับแบบเต้นรำ

ข. ความสามารถที่จะเตรียมอาหารตามคู่มือปรุงอาหาร

2. เตรียมพร้อมปฏิบัติ (Set) เป็นการเตรียมการปรับตัว หรือความพร้อมในการกระทำหรือประสบการณ์เฉพาะ การลงมือกระทำแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 ความพร้อมทางสมอง (Mental Set) ความพร้อมของความรู้สึกทางสมองเพื่อการกระทำอันแน่นอนของกล้ามเนื้อ เรื่องนี้จะเกี่ยวกับระดับการรับรู้ในแต่ละอย่างที่ผ่านมา ซึ่งพร้อมจะชี้บ่งเพื่อจำแนกการใช้การตัดสินใจการกระทำที่แตกต่างกัน

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. ความสัมฤทธิ์ผลของท่าทางในการเตรียมโยนโบว์ลิ่ง

ข. การวางตำแหน่งของมือในการเตรียมพิมพ์ดีด

2.2 ความพร้อมทางอารมณ์ (Emotional) เป็นความพร้อมในรูปมีทัศนคติในด้านที่พึงปรารถนา ต้องการที่จะทำในกิจกรรมด้านกลไกนั้น

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. สามารถเย็บโดยไม่ต้องเย็บแบบไว้ก่อนเป็นอย่างดี

ข. มีความต้องการลงมือผลิตสิ่งพิมพ์อย่างมีทักษะ

3. การตอบสนองตามที่มีคนนำ (Guided Response) เป็นก้าวแรกของการพัฒนาทักษะซึ่งจะเน้นเกี่ยวกับส่วนประกอบของทักษะที่รวมกลุ่มกันอยู่ การตอบสนองตามที่มีคนนำก็คือ การแสดงพฤติกรรมอย่างเปิดเผยของแต่ละคน ภายใต้คำแนะนำของผู้สอน สิ่งใดที่ได้กระทำมาก่อนก็พร้อมจะตอบสนองได้ การเลือกการตอบสนองให้คำนึงไว้ว่า เป็นการตัดสินใจว่าอะไรจะต้องมีการตอบสนอง เพื่อจะทำความเข้าใจแก่ความต้องการที่เฉพาะของการปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

3.1 การเลียนแบบ (Imitation) เป็นการดำเนินการกระทำการตอบสนองโดยตรงต่อการรับรู้ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่กระทำก่อน

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. การเลียนแบบกระบวนการทำตะเข็บคอเสื้อ

ข. ทำการสาธิตขั้นตอนการเต้นรำ

3.2 การลองผิดลองถูก (Trial Error) เป็นความพยายามที่จะตอบสนองหลายอย่างจนกว่าการตอบสนองจะสัมฤทธิ์ผล ซึ่งปกติการตอบสนองแต่ละครั้งจะมีเหตุผลการตอบสนองที่เหมาะสมจะทำให้การปฏิบัติงานที่ต้องการนั้นสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพมากขึ้น การลองผิดลองถูกก็คือ การตอบสนองการเรียนรู้หลายอย่างซึ่งการตอบสนองที่เหมาะสมจะได้รับการเลือกออกจากพฤติกรรมที่แตกต่างกัน หรืออาจจะเป็นไปได้ว่า เป็นเพราะอิทธิพลของการให้รางวัลและการลงโทษ

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

ก. การค้นพบการตัดเสื้อสตรีที่ประสิทธิภาพโดยลองใช้วิธีการต่าง ๆ

ข. มั่นใจในการใช้ขั้นตอนการทำความสะอาดห้อง โดยลองใช้แบบ

ต่าง ๆ

4. ขั้นทักษะ (Mcchanism) เป็นการเรียนรู้การตอบสนองจนเป็นนิสัยในระดับนี้ ผู้เรียนจะสัมฤทธิ์ในความมั่นใจในสิ่งนั้นรวมทั้งระดับทักษะของการกระทำ การกระทำเป็นส่วนหนึ่งของ รวบรวมข้อมูลของการตอบสนองที่จะเป็นไปได้ เพื่อสิ่งเร้าและความต้องการของสถานการณ์ซึ่ง เหมาะสมกับการกระทำ และการตอบสนองนี้อาจจะสลับสนกว่าการตอบสนองในระดับก่อน ๆ

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

- ก. ความสามารถในการเย็บผ้าให้ติดกันด้วยมือ
- ข. ความสามารถในการผสมส่วนประกอบเพื่อทำขนมปัง
- ค. ความสามารถในการผสมเกสรดอกข้าวโพด

5. ขั้นปฏิบัติงานที่ยากและซับซ้อน (Complex Overt Response) ในระดับนี้ แต่ละความสามารถกระทำโดยกล้ามเนื้อ ซึ่งถือว่าซับซ้อน เพราะแบบของการเคลื่อนไหวที่ต้องการ ในระดับนี้ต้องได้รับทักษะในขั้นสูงแล้วการตอบสนองต้องตั้งสามารถแสดงออกอย่างราบรื่น และมี ประสิทธิภาพ คือใช้เวลาและพลังงานที่น้อยที่สุดแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

5.1 ความแน่วแน่นในการแก้ปัญหา (Resolution of Uncertainty) การ กระทำจะปราศจากความลังเลใจที่จะทำให้เกิดภาพขั้นตอนของงานทางสมอง โดยเราจะต้องรับรู้ ขั้นตอนที่ต้องการและสิ่งที่จะทำต่อไปด้วยความมั่นใจ การกระทำในที่นี้เป็นซับซ้อนทางธรรมชาติ

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

- ก. ทักษะทางการใช้เครื่องสีข้าว
- ข. ทักษะและการจัดตั้งในเลื่อยสายสะพาย
- ค. ทักษะในการออกแบบสิ่งของและการตัดเย็บเสื้อผ้า

5.2 การกระทำโดยอัตโนมัติ (Automatic Performance) ในระดับนี้แต่ละ คนสามารถใช้ทักษะของกล้ามเนื้อ ซึ่งประสานกันอย่างดีสะดวกรวมทั้งควบคุมกล้ามเนื้อได้

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

- ก. ทักษะในการเดินรำหมู่ได้ตามขั้นตอนพื้นฐาน
- ข. ทักษะในการตัดชุดสากล

6. การปรับตัว (Adaptation) เกี่ยวกับทักษะที่ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดี ซึ่ง นักเรียนแต่ละคนสามารถจะเคลื่อนไหวให้เหมาะสมกับความต้องการหรือสถานการณ์ของปัญหา

ตัวอย่างจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เช่น

- ก. เย็บเสื้อผ้าโดยออกแบบใหม่ขึ้น
- ข. ต่อเซลล์ไฟฟ้าเพื่อกิจกรรมอื่นได้

7. การริเริ่ม (Origination) หมายถึง การริเริ่มรูปแบบการเคลื่อนไหวใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะอย่างหรือปัญหาเฉพาะเรื่องผลการเรียนรู้ระดับนี้เป็นการพัฒนาทักษะ ขั้นสูง

เดีฟ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 26 ;

อ้างอิงมาจาก Dave. 1969) ได้สรุป ดังนี้

1. การเลียนแบบ (Imitation) การทำเลียนแบบซ้ำ ๆ โดยที่ยังไม่ได้ผลสมบูรณ์
2. ยักยอถ่ายเท (Manipulation) ทำตามแบบโดยมีคำสั่งชี้แจงที่พัฒนาทักษะ
3. ประณีต (Precision) ทำอย่างมีทักษะโดยปราศจากคำแนะนำหรือรูปแบบ

4. มีศิลปะ (Articulation) ทำต่อเนื่องประสานกัน เพื่อความถูกต้องและ
ควบคุม

5. ทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) มีความสามารถระดับสูงทำอย่าง
อัตโนมัติ

ฮาร์โรว์ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 26 - 28 ; อ้างอิงมาจาก Harrow. 1972) ได้แบ่งพฤติกรรมด้านการปฏิบัติตามระดับพฤติกรรมเคลื่อนไหวออกเป็น

1. การเคลื่อนไหวโต้ตอบ (Reflex Movement) มีความหมายเช่นเดียวกับ กลไกโต้ตอบไม่ตั้งใจต่อสิ่งเร้า และสร้างฐานของพฤติกรรมทั้งหมด ซึ่งเกี่ยวกับการเคลื่อนที่ทุกชนิด การเคลื่อนไหวโต้ตอบ คือขั้นต่ำสุดของจนวิสัย และถ้าขาดสิ่งเหล่านี้แล้วก็ไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ การเคลื่อนไหวโต้ตอบนี้แบ่งเป็นออกเป็น 3 ชนิด ดังนี้

- 1.1 การเคลื่อนไหวเฉพาะส่วน (Segmental Reflexes)
- 1.2 ปฏิกริยาโต้ตอบระหว่างส่วนต่าง ๆ (Intersegmental Reflex)
- 1.3 การโต้ตอบจากส่วนบน (Suprasegmental Movement)

2. การเคลื่อนไหวพื้นฐานขั้นต้น (Basic Fundamental Movement)

หมายความว่า แบบแผนการเคลื่อนไหวของร่างกายตามธรรมชาติซึ่งเกิดต่อการเคลื่อนไหวร่างกายตามธรรมชาติ การเคลื่อนไหวนี้จะเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวแบบที่อยู่กับที่เป็นการเรียนรู้เคลื่อนที่รอบ ๆ ตัวและเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ของแขนขาและลำตัวเช่นเดียวกับการเคลื่อนที่รอบ ๆ ตัวด้วยประสิทธิภาพ การเคลื่อนไหวพื้นฐานขั้นต้น ได้แก่การกระทำ เช่น คลาน ปีน เดิน เลื้อยตัว วิ่ง กระโดด จับ เอื้อมจับ เลี้ยวขวา พยุง ถือ เป็นต้น การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานแบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

- 2.1 การเคลื่อนไหวที่เกิดจากการเคลื่อนที่ (Locomotor Movement)
- 2.2 การเคลื่อนไหวที่ไม่เกี่ยวกับการเคลื่อนที่ (Non-Locomotor

Movement)

- 2.3 การเคลื่อนไหวทางการกระทำ (Manipulative Movement)

3. ความสามารถรับรู้ (Perceptual Abilities) รวมอยู่กับการเคลื่อนไหวร่างกายซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนแปลความในสิ่งเร้า และปรับเข้ากับสิ่งแวดล้อมกิจกรรมใช้กลไกขั้นสูงอยู่กับการพัฒนาการรับรู้ และสิ่งนี้อยู่กับการรู้จักความแตกต่างของสัมผัส การเห็น การได้ยิน และความสัมผัส ความสามารถของตาและมือ ตาและเท้า ทักษะการแยกแยะล้วนต้องการความสามารถเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นคุณลักษณะที่ต้องการเชิงปริมาณหรือคุณภาพที่ละเอียดอ่อน ทักษะนี้ต้องการให้เรียนรู้ และฝึกฝนเป็นเวลานานและใช้สถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ กัน ได้แก่ การกระทำ เช่น จับกระดอง เอี้ยวตัว ตรง ก้มตัว แยกได้ เป็นต้น ความสามารถรับรู้แบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ

- 3.1 การจำแนกการรับรู้ (Kinesthetic discrimination)
- 3.2 การจำแนกทางการเห็น (Visual Discrimination)
- 3.3 การจำแนกทางการได้ยิน (Auditory Discrimination)
- 3.4 การจำแนกทางการสัมผัส (Tactile Discrimination)
- 3.5 ความสามารถเชิงประสาน (Coordinated Ability)

4. ความสามารถทางร่างกาย (Physical Abilities) ความสามารถทางร่างกาย จะส่งเสริมความเคลื่อนไหวและเกี่ยวข้องกับความแข็งแรงและกำลังของบุคคลและการที่บุคคลที่มีโอกาส ใช้กำลังของงานตามสิ่งแวดล้อม ความสามารถทางร่างกายนี้เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะในการเคลื่อนไหวและมีความสำคัญต่างกันอยู่ที่ความเร็ว ความอดทน ถ้าได้ใช้แรงและกายยืดหยุ่นได้ตามต้องการ ได้แก่ การกระทำ เช่น อดทน ใช้กำลังมากในการทำงาน อดทนทำงานในช่วงเวลานาน ปรับปรุง เพิ่มพูน หยุดและเริ่มใหม่เคลื่อนไหวตรงจับนิ้วเท้า ความสามารถทางร่างกาย แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ

- 4.1 ความอดทน (Endurance)
- 4.2 ความแข็งแรง (Strength)
- 4.3 ความยืดหยุ่น (Flexibility)
- 4.4 ความคล่องแคล่ว (Agility)

5. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ (Skilled Movement) หมายถึง การแสดง ความเคลื่อนไหวที่ยากได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องการเรียนรู้ และต้องมีพื้นฐานการปรับตัวกับท่าทาง ธรรมชาติของการเคลื่อนไหวในระดับสมองข้างต้นนี้ การเคลื่อนไหวอย่างมีทักษะสืบเนื่องมาจากทักษะ ดัดแปลงผสมรวมกับการใช้เครื่องมือซึ่งต้องการบังคับกลไกทางกาย การเคลื่อนไหวอย่างมีทักษะ จะต้องทำได้ง่าย สวยงาม รวากับว่าไม่ได้ใช้กำลังงาน หรือ ความคิดเลย เช่น การเดินรำ เลื่อยไม้ พิมพ์ดีด เล่นเปียโน โสกาบ เตะลูกบอล เป็นต้น

6. การสื่อความหมายที่ไม่ใช้การพูด (Nondiscursive Communication) หมายถึง การเข้าใจการเคลื่อนไหวตั้งแต่การแสดงออกทางสีหน้า จนถึงท่าร้ายรำของศิลปะการออก ท่าบัลเล่ต์การสื่อความหมายที่ไม่ใช้การพูด แบ่งออกเป็น 2 ชนิด

- 6.1 การเคลื่อนไหวโดยการแสดงออก (Expressive Movement)
- 6.2 การเคลื่อนไหวเชิงตีความหมาย (Interpretive Movement)

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติเกิดขึ้นเป็นลำดับ ตั้งแต่การ เลียนแบบ จนปฏิบัติได้ เกิดความชำนาญจนเป็นอัตโนมัติ สำหรับพฤติกรรมด้านการปฏิบัติของ ซิมป์สัน (Simpson) เดฟ (Dave) และฮาร์โรว์ (Harrow) จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่จะ แตกต่างกันที่การแบ่งรายละเอียดของระดับพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติในแต่ละระดับเท่านั้น

3.4 หลักในการวัดผลภาคปฏิบัติ

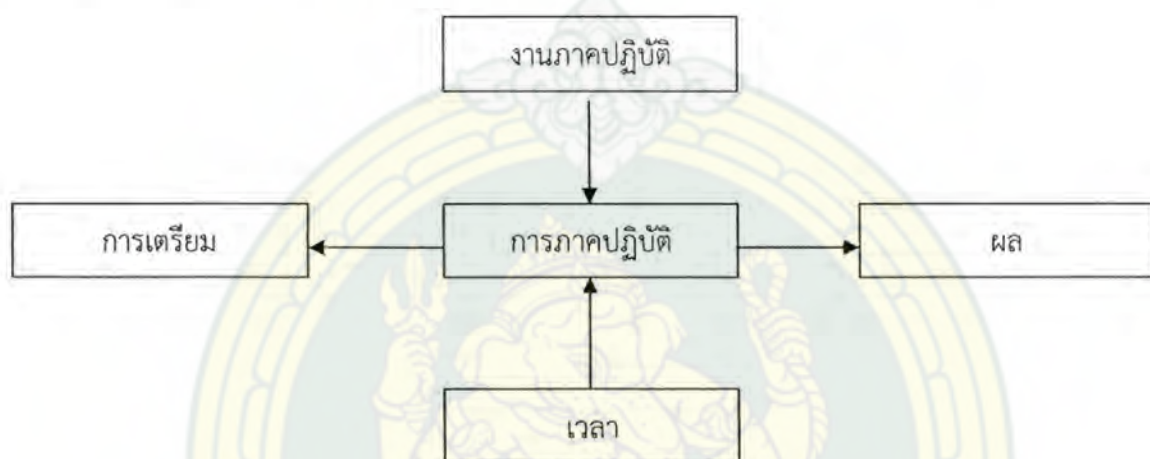
นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการในการวัดผลภาคปฏิบัติ ไว้ดังนี้

ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ (สุรัชย์ สิงห์แผ่น. 2550 : 16 – 17 ; อ้างอิงมาจาก ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. 2527 : 1 - 2) ได้กล่าวถึงหลักการในการวัดผลภาคปฏิบัติว่าในการ วัดผลภาคปฏิบัติต้องวัดใน 2 ประการ คือ วิธีการ (Procedures) และผลงาน (Products) ดังนี้

1. การวัดวิธีการ เป็นการวัดที่ครูจะต้องใช้เวลาและใช้เทคนิคการสังเกตด้วย โดยจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายว่าเราจะดูอะไรบ้าง โดยเน้นประสิทธิภาพและความแม่นยำ (Efficiency and Accuracy) ของการดำเนินงาน พึงระลึกอยู่เสมอว่าเมื่อจะวัดเกี่ยวกับการดำเนินงานนั้น ผู้ประเมินจะต้องให้ผู้ถูกประเมินอยู่ในสภาวะที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด

2. การวัดผลงาน งานแต่ละชนิดจะต้องมีเกณฑ์ในการประเมินต่างกัน ซึ่งจะต้องมีมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ยอมรับในระดับหนึ่ง ๆ เช่น การทำขนมเค้ก อาจจะดูความนุ่ม ความฟูของเค้ก เป็นต้น

เขียน ไชยสร (สุรัชย์ สิงห์แผ่น. 2550 : 16 – 17 ; อ้างอิงมาจาก เขียน ไชยสร. 2529 : 43) ได้เสนอแนะว่า การวัดผลภาคปฏิบัติจะต้องลองพิจารณาตั้งแต่ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนปฏิบัติการ และขั้นวัดผลงาน การวัดผลจะขึ้นกับลักษณะของงานและจุดมุ่งหมายในการสอนและให้ฝึกปฏิบัตินั้น ๆ จึงจำเป็นจะต้องพิจารณาถึงกระบวนการ (Process) ในการปฏิบัติด้วย การดำเนินงานต่าง ๆ ในเชิงภาคปฏิบัติ แสดงดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 หลักในการวัดผลภาคปฏิบัติ
(สุรัชย์ สิงห์แผ่น. 2550 : 16 – 17 ; อ้างอิงมาจาก เขียน ไชยสร. 2529 : 43)

การวัดผลจะขึ้นอยู่กับลักษณะของงานและความมุ่งหมายในการสอนและให้ฝึกปฏิบัติเรื่องนั้น ๆ จึงจำเป็นต้องวัดให้ครอบคลุม

สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 50) ได้กล่าวถึงการวัดผลภาคปฏิบัติว่า เป็นการวัดผลงานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติซึ่งสามารถวัดทั้งกระบวนการและผลงาน ในสภาพตามธรรมชาติ (สถานการณ์จริง) หรือในสภาพที่กำหนดขึ้น (สถานการณ์จำลอง) และเป็นการวัดทักษะที่ทำแบบทดสอบหรือให้เขียนตอบไม่ได้ การวัดภาคปฏิบัติจะต้องครอบคลุมในเรื่อง

1. ขั้นตอนเตรียมงาน
2. ขั้นตอนปฏิบัติงาน
3. เวลาที่ใช้ในการทำงาน
4. ผลงาน

มาร์แชลและเฮลเลส (Marshall and Hales. 1971 : 165) ได้กล่าวถึง สิ่งที่ควรทำ (Do's) สำหรับการวัดภาคปฏิบัติไว้ 18 ประการ ดังนี้

1. ควรใช้เพื่อวัดประสิทธิภาพของพฤติกรรมขั้นสุดท้ายของการปฏิบัติงาน

2. ควรใช้กับนักเรียนระดับชั้นต้น ๆ ก่อนที่จะเริ่มมีการใช้การวัดผลด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชนิดเขียนตอบ
 3. ควรใช้กับนักเรียนระดับชั้นสูง ๆ เมื่อต้องการจะวัดพฤติกรรมของการปฏิบัติงาน
 4. ควรใช้เมื่อต้องการจะวัดทั้งวิธีการและผลงานขั้นสุดท้าย
 5. ควรใช้เพื่อวัดเฉพาะพฤติกรรมตัวอย่างที่สำคัญ
 6. ควรมีการควบคุมสถานการณ์ของการปฏิบัติงาน
 7. ควรกำหนดการวัดผลให้เหมาะกับงานแต่ละงาน
 8. ควรมีการกำหนดตกลงถึงกระบวนการให้คะแนน
 9. ถ้าเป็นไปได้ควรให้คะแนนการปฏิบัติงานหลังจากการดำเนินการวัดผลเสร็จสิ้นไปแล้ว
 10. สำหรับเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติประเภทให้จำแนกแยกแยะ มีกระบวนการสร้างเหมือนกับแบบวัดชนิดเลือกตอบ
 11. งานที่จะปฏิบัติตามโจทย์ของเครื่องมือวัด จะต้องเสนอลักษณะของงานอย่างชัดเจน
 12. เขียนโจทย์ให้ผู้เข้าสอบเห็นจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติอย่างชัดเจน
 13. คำสั่งในการปฏิบัติงานจะต้องชัดเจนพอให้มีการตีความหมายเป็นไปอย่างถูกต้อง
 14. ใช้คำศัพท์ที่ผู้ถูกวัดสามารถเข้าใจความหมายได้
 15. ถ้าหากต้องการเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียนกลุ่มเดียวกัน ควรกำหนดให้เครื่องมือวัดที่จะใช้วัดผลนั้นเป็นงานเดียวกัน
 16. สำหรับการให้คะแนนของเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติประเภทให้จำแนกแยกแยะ จะเหมือนกันกับวิธีการให้คะแนนในแบบสอบประเภทเลือกตอบ
 17. ถ้าเป็นเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติประเภทสร้างสถานการณ์จำลอง หรือการกำหนดผลการให้คะแนนจะให้ตามสากลต่าง ๆ เช่น สากลเชิงปริมาณ สากลเชิงคุณภาพ สากลผลผลิต หรือสากลเชิงบรรยาย
 18. จะต้องให้ผู้ถูกวัดทราบก่อนล่วงหน้าว่า จะทำการวัดผลโดยใช้เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ
- สิ่งที่ไม่ควรทำ (Dont's) สำหรับการวัดภาคปฏิบัติมีอยู่ 4 ประการ ดังนี้
1. ไม่ควรใช้ศัพท์เทคนิคในเครื่องมือวัดมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น
 2. ไม่ควรให้ประโยคคำสั่งปฏิบัติที่กำกวมจนตีความหมายได้หลายประเด็น
 3. ถ้าไม่ใช่เป็นการเปรียบเทียบความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ควรกำหนดให้มีงานปฏิบัติได้หลายประเภท
 4. อย่าคาดหวังมากเกินไปว่า นักเรียนจะเข้าใจความมุ่งหมายหรือโจทย์คำสั่งของรายละเอียดที่ให้เพียงเล็กน้อย นอกจากจะแน่ใจว่า สิ่งที่มีนั้นมีความชัดเจนแจ่มแจ้งในตัวเองอยู่แล้ว

สรุปได้ว่า หลักในการวัดภาคปฏิบัติควรมีการกำหนดประเด็นที่จะวัดให้ชัดเจน และวางแผนสำหรับการวัดเรื่องนั้น ๆ ล่วงหน้า ต้องจัดเตรียมทั้งประเด็นการวัด เกณฑ์การตัดสินรูปแบบการให้คะแนน สิ่งที่จะใช้บันทึกคะแนน และการวัดภาคปฏิบัติควรมุ่งอย่าซับซ้อนและมีความชัดเจนสำหรับนำไปปฏิบัติ

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลภาคปฏิบัติ

ส. วาสนา ประवालพฤษ์ (สุรัชย์ สิงห์แผ่น. 2550 : 18 – 19 ; อ้างอิงมาจาก ส. วาสนา ประवालพฤษ์. 2527 : 3 - 5) ได้กล่าวว่า ในการสอบภาคปฏิบัติ มักจะใช้เทคนิคต่าง ๆ ดังนี้

1. การสังเกต (Observation) การสังเกตที่ดีจะต้องปล่อยให้ผู้ถูกสังเกตอยู่ในสภาพที่ปกติ เพื่อจะได้ข้อมูลตามความเป็นจริง การสังเกตทำได้โดยผู้สังเกตเข้าไปอยู่ในกลุ่มด้วยเปรียบเสมือนเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของกลุ่มหรือผู้สังเกตจะแอบดูอยู่ข้างนอกโดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวก็ได้ในการสังเกตจะต้องมีการวางแผนเสียก่อนว่าสังเกตเมื่อไร อะไรบ้าง ตั้งจุดมุ่งหมายของการสังเกตแต่ละครั้ง นอกจากนั้น จะต้องเตรียมบันทึกข้อมูลโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น มาตราส่วนประมาณค่า แบบบันทึกต่าง ๆ แบบสำรวจพฤติกรรม

2. การจัดเรียงอันดับ (Ranking) การจัดอันดับเป็นวิธีการที่จะเรียงลำดับนักเรียนในคุณสมบัติหนึ่ง ๆ ตามที่กำหนดให้ซึ่งสามารถใช้ในการวัดการทำงานหรือผลงานก็ได้ แต่ส่วนใหญ่จะใช้ในการวัดผลงานมากกว่า การใช้การจัดอันดับจะมีความเชื่อมั่นสูงชัน ถ้าจัดอันดับเพื่อวัดคุณสมบัติเฉพาะด้านหนึ่ง ที่มีค่าจำกัดความของคุณสมบัตินั้นชัดเจน แต่ถ้าจัดอันดับหลายอย่างในคราวเดียวกันจะทำให้ค่าความเชื่อมั่นต่ำลง ตัวอย่างเช่น การเรียนขับรถ ครูจัดอันดับเฉพาะสำหรับความสามารถในการหยุดรถ แต่ไม่ใช่อันดับรวมเพื่อใช้วัดทั้งทำนัง การออกรถ การจับพวงมาลัย การจอดรถ เป็นต้น

3. มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มาตราส่วนประมาณค่าเป็นเครื่องมือที่ใช้มากในการประเมินการปฏิบัติ มาตราส่วนประมาณค่ามีหลายรูปแบบ แต่ที่นิยมใช้มากที่สุดที่จัดคุณลักษณะต่อเนื่อง ซึ่งจะแบ่งคุณลักษณะนั้นระดับความสูง-ต่ำ โดยกำหนดเป็น 2 ระดับขึ้นไป จนถึงประมาณ 10 ระดับ ความเชื่อถือได้ของข้อมูล จากมาตราส่วนประมาณค่านอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สังเกต ความไม่อคติ แล้วยังขึ้นอยู่กับกำหนัดความหมายคุณสมบัติที่กำลังจะพิจารณาด้วยนั้น จะต้องกำหนดคุณสมบัติให้ชัดเจน และเป็นคุณสมบัตีย่อย เช่นเดียวกับการจัดอันดับ

4. แบบสำรวจพฤติกรรม (Check Lists) แบบสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนมีรายการของพฤติกรรมให้ผู้สังเกตบันทึกว่า พฤติกรรมนั้น ๆ เกิดขึ้นหรือไม่ โดยส่วนมากมักจะบอกว่ามีหรือไม่ ในการสังเกตการปฏิบัติงาน บางครั้งอาจให้ผู้สังเกตบันทึกลำดับที่ของการปฏิบัติหรือพฤติกรรมตามลำดับตั้งแต่ 1 เป็นต้นไปได้ ซึ่งในลักษณะนี้ก็จะทำให้มองเห็นภาพรวมของการปฏิบัติงานอีกครั้ง

5. การบันทึกต่าง ๆ (Anecdotal Record) การบันทึกในกลุ่มนี้มักจะเป็นวิธีการที่ไม่ได้กำหนดรูปแบบไว้อย่างชัดเจนเหมือนวิธีอื่น ๆ ผู้บันทึกค่อนข้างจะมีอิสระในการบันทึกลงไปมากกว่าเครื่องมือชนิดอื่น ๆ การบันทึกเพียงครั้งเดียว อาจไม่สามารถให้ข้อมูลที่มีความหมายมากนัก

แต่การบันทึกอย่างต่อเนื่องหลายครั้งจะให้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น ในการบันทึกผู้สังเกตจะเขียนถึงพฤติกรรม หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ไม่ใส่ความเห็นลงไป ยกเว้นกรณีที่ต้องการให้ใส่ความเห็นก็แยกในส่วนที่แสดงความเห็นอย่างชัดเจน

สมศักดิ์ สินธุระเวช (สุรัชย์ สิงห์แผ่น. 2550 : 18 – 19 ; อ้างอิงมาจาก สมศักดิ์ สินธุระเวช. 2530 : 106 – 123) ได้กล่าวถึงเครื่องมือด้านต่าง ๆ ประกอบการสังเกต ดังนี้

1. แบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วยรายการที่แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานกิจกรรมต่าง ๆ หรือพฤติกรรมที่ผู้สังเกตบันทึกเมื่อเห็นว่ารายการนั้น ๆ เกิดขึ้น และสำรวจรายการนี้เพียงแต่ให้ผู้สังเกตทราบว่า การกระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นตามรายการที่กำหนดไว้หรือไม่เท่านั้น

2. มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ลักษณะของมาตราส่วนประมาณค่า มีการเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนหรือทักษะความสามารถกับมาตรฐานที่ตั้งไว้ก่อนแล้วว่า ระดับสูง กลาง ต่ำ หมายถึงพฤติกรรมอะไร หรือต้องการมีทักษะความสามารถอย่างไร ซึ่งส่วนใหญ่จะตั้งไว้ในใจจึงเหมือนกับจัดตำแหน่งนักเรียนลงบนมาตราคงที่ตายตัวที่มีอยู่ก่อนแล้ว ระดับของมาตราส่วนประมาณค่า มีทั้ง แบบ 3, 5, 7 แบ่งเป็น 3 ชนิด

2.1 มาตราประมาณค่าแบบตัวเลข (Numerical Rating Scale)

2.2 มาตราประมาณค่าแบบพรรณนา (Descriptive Rating Scale)

2.3 มาตราประมาณค่าแบบกราฟ (Graphic Scale)

3. การจัดอันดับ (Ranking) การจัดอันดับเป็นวิธีการที่เรียงลำดับนักเรียนในคุณสมบัติหนึ่ง ๆ ตามที่กำหนดให้ ซึ่งสามารถจะใช้ในการวัดวิธีหรือผลงานก็ได้ แต่ส่วนใหญ่จะใช้ในการวัดผลมากกว่า การจัดอันดับจะมีความเชื่อมั่นสูง

4. มาตราวัดทางผลงาน (Product Scale) มาตราวัดผลงาน คือมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดหนึ่งโดยจัดผลงานตามระดับของคุณภาพ อาจจะแบ่งคุณภาพผลงานเป็น 4 ระดับหรือมากกว่านั้น มาตราชนิดนี้สร้างง่าย เวลาใช้จะตัดสินผลงานในเชิงเส้นตรงโดยการกำหนด

5. ผลงานของนักเรียนมาเปรียบเทียบกับผลงานที่กำหนดไว้แล้ว การเปรียบเทียบเป็นคู่ (Pair Comparisons) เป็นแบบที่สามารถจัดอันดับได้เที่ยงตรง เพราะผู้จัดอันดับจะต้องเปรียบเทียบนักเรียนเป็นคู่โดยทำเป็นตาราง 2 ทาง เปรียบเทียบคนแรกในแถวขึ้นกับทุกคนในแถวบน (ยกเว้นตัวเอง) วิธีการเปรียบเทียบควรพิจารณาทีละครั้ง

6. Anecdotal Records ระเบียนพฤติกรรม เหมาะสำหรับใช้เมื่อไม่สามารถให้คำนิยามคุณลักษณะของการทำงานได้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะไม่สามารถสร้างแบบสำรวจรายการและแบบจัดอันดับคุณภาพได้ Anecdotal Records ใช้ได้ดีในวิชาศิลปศึกษา พลศึกษา สังคมศึกษาและคหกรรม ผู้สังเกตจะต้องบันทึกการสังเกตด้านภาษาของตนเอง ข้อเสีย ใช้เวลามากและเขียนยาก

ดังนั้นสรุปได้ว่า ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสังเกตเพื่อวัดผลภาคปฏิบัติมีลักษณะดังนี้

1. แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ผู้สังเกตพิจารณานักเรียนปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามเตรียมอุปกรณ์ครบหรือไม่ครบ นักเรียนปฏิบัติได้หรือไม่ได้

2. แบบมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) ผู้สังเกตพิจารณาผลงานทีละด้านตามระดับที่กำหนดไว้ อาจจะมิตั้งแต่ 3, 4, หรือ 5 ระดับขึ้นไป

3. การเรียงลำดับ (Ranking) ผู้สังเกตนำผลงานของนักเรียนมาเรียงอันดับคุณภาพที่ดีที่สุดไปหาที่แย่ที่สุด หรือนำผลงานทั้งหมดมาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสูง ปานกลาง และต่ำ แล้วให้คะแนนตามอันดับคุณภาพ

4. การบันทึกต่าง ๆ (Records) เป็นวิธีการที่ไม่ได้กำหนดรูปแบบไว้อย่างชัดเจนเหมือนวิธีอื่น ๆ ผู้บันทึกมีอิสระในการบันทึกลงไปมากกว่าวิธีอื่น ๆ แต่การบันทึกจะต้องบันทึกต่อเนื่องกันหลาย ๆ ครั้ง จะสามารถให้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น ในการบันทึกผู้สังเกตจะเขียนถึงพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ไม่ใส่ความเห็นลงไปด้วย ยกเว้นกรณีที่ต้องใส่ความเห็นจะต้องเขียนแยกในส่วนที่แสดงความเห็นอย่างชัดเจนต่างหาก

โดยธรรมชาติเนื้อหาในกิจกรรมนาฏศิลป์ทุกเรื่องที่คุณเรียนจะต้องศึกษานั้น ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่ไปด้วยกัน แต่จะเน้นหนักไปทางการปฏิบัติ วัดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติเพื่อประกอบการพิจารณาความสามารถในการปฏิบัติทำรำด้วย

3.6 ข้อดีและข้อจำกัดของการวัดผลภาคปฏิบัติ

การวัดผลด้านการปฏิบัติแม้จะทราบความสามารถที่แท้จริงของผู้ปฏิบัติก็ตามแต่มีจำกัดในการเลือกใช้ เชิดศักดิ์ โฉวสินธุ์ (2536 : 32) และสมนึก ภัททิยธนี (2544 : 56) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของการวัดผลภาคปฏิบัติไว้ดังนี้

ข้อดีของการวัดผลภาคปฏิบัติ

1. เน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้
2. เป็นเครื่องช่วยให้การเห็นความแจ่มแจ้งขึ้น
3. แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดี
4. สามารถวัดทักษะและความสามารถได้
5. การวัดผลงานภาคปฏิบัติสอดคล้องกับสภาพจริง (Authentic) จะช่วยให้เกิดความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity)

ข้อจำกัดของแบบทดสอบภาคปฏิบัติ

1. ไม่สามารถนำไปใช้วัดได้ในทุกสาขา
2. สอบวัดยาก เนื่องจากนักเรียนมักปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ไม่เท่ากัน
3. ให้คะแนนยาก
4. ใช้เวลามาก
5. มีปัญหาด้านค่าใช้จ่าย

สรุปได้ว่า การวัดภาคปฏิบัติมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด แต่หากผู้วัดสามารถพัฒนากระบวนการวัด เครื่องมือวัดให้หลุดพ้นจากข้อจำกัดได้ ก็จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการวัดภาคปฏิบัติอย่างยิ่ง

4. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประเมิน

4.1 แนวคิดในการประเมิน

ประชุม รอดประเสริฐ (2539 : 1 - 2) กล่าวว่า การประเมินนั้นเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาในชีวิตประจำวันของเรา บางครั้งเราอาจจะไม่รู้ตัวว่าเราได้ใช้วิธีการประเมินด้วยซ้ำ ทั้งนี้ เพราะเรา

ในตลอดชีวิตของคนเราจะต้องประสบกับการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลาและในการตัดสินใจนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยข้อมูลและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการช่วยให้การตัดสินใจ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ออกมาดีที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม การประเมินในลักษณะเช่นนี้ก็ยังคงเป็นการประเมินแบบที่ไม่มีระบบหรือแบบแผนที่แน่นอน การตัดสินใจมักจะใช้ประสบการณ์เดิมของตนเองเป็นเกณฑ์ ดังนั้น ถ้าการตัดสินใจเกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีความสลับซับซ้อนมาก ๆ มีผลกระทบจากการตัดสินใจสูงและเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มคนเป็นจำนวนมาก การตัดสินใจนั้นจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลและสารสนเทศที่ถูกต้องและเพียงพอ รวมทั้งเทคนิควิธีที่ใช้ในการตัดสินใจนั้นจะต้องมีประสิทธิภาพ และเป็นระบบ มีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายจึงจะทำให้การตัดสินใจถูกต้องวิธีการเช่นนี้เรียกว่า การประเมินผลอย่างมีระบบ สำหรับความต้องการในการประเมินผลนั้น เป็นผลเนื่องจากเราได้ดำเนินการอะไรบางอย่างไปแล้วก็ย่อมจะมีความต้องการอยากรู้อยากเห็นว่า สิ่งที่ได้ดำเนินการไปนั้นประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้หรือว่าประสบความสำเร็จล้มเหลวหรือไม่ รวมทั้งการดำเนินการเช่นนั้นสามารถแก้ไขปัญหาหรือสนองความต้องการได้มากน้อยเพียงใดคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ ควรจะดำเนินการต่อไปอีกหรือว่าควรจะแก้ไขปรับปรุงหรือว่าควรจะยุติคำตอบของคำถามต่าง ๆ เหล่านี้ ย่อมต้องอาศัยการประเมินผลมาช่วยทั้งสิ้น

4.2 ความหมายของการประเมิน (Evaluation)

อีเบล (Ebel. 1986 : 14) ได้อธิบายความหมายของการประเมินผลว่า เป็นการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการประเมิน ซึ่งบางครั้งอาจพิจารณาจากผลที่ได้จากการวัดเท่านั้น เช่น คะแนนที่ได้จากการสอบ แต่ส่วนมากแล้วการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ จะพิจารณาจากผลที่ได้จากการวัดด้านต่าง ๆ และพิจารณาจากหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ตลอดจนมีการใช้วิจารณ์ญาณและความรู้สึกนึกคิดของผู้ประเมินมาประกอบการตัดสินใจด้วย

กรอนลันด์ (Gronlund. 1990 : 5 - 8) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็นกระบวนการอย่างมีระบบในการอธิบายถึงผู้เรียนว่า มีผลสัมฤทธิ์บรรลุตามจุดประสงค์ของการสอนอย่างไร โดยพิจารณาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพประกอบในการตัดสินใจคุณค่าของผู้เรียน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541 : 20 - 21) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการใช้ดุลพินิจ คำนึง และข้อจำกัดต่าง ๆ ในการพิจารณาตัดสินใจคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกทางเลือกอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สมคิด พรหมจรรย์ (2542 : 29) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า หมายถึง การตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด ได้ผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพสูงในลักษณะ

การประเมิน (Evaluation) = การวัด (Measurement) + การตัดสินใจ (Judgment)

สมชาย คุรงค์เดช (2542 : 4) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า หมายถึง กระบวนการ ในการวิเคราะห์และการให้คุณค่าอย่างเป็นระบบ เนื่องจากการประเมินผลจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนและดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับการวัดมีตัวบ่งชี้ชัดเจน มีเกณฑ์เปรียบเทียบเพื่อการให้คุณค่า

สุมิต ติรกันท์ (2545 : 2) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลว่า เป็น กระบวนการที่เกิดขึ้นทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถใช้ในการพิจารณา การดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างทันทั่วถึง

สมนึก ภัททิยณี (2544 : 4) ได้ให้ความหมายของการประเมินผลทางการศึกษา หมายถึง การตัดสินใจหรือวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลทางการศึกษาโดยอาศัยเกณฑ์ การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง

สุพักตร์ พิบูลย์ (2548 : 7) ได้นิยามว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่มีการเก็บ รวบรวมข้อมูลและตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด หากการประเมินใด มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในด้านการวัด (Measurement) และด้านเกณฑ์การตัดสินคุณค่า (Criteria for Judgement) จะส่งผลให้การประเมินมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากขึ้น

สรุปได้ว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการในการพิจารณาคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดไว้เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

4.3 ประโยชน์ของการประเมิน

สมคิด พรหมจ้อย (2542 : 30) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมิน สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานและโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนิน โครงการ ตลอดจนการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน (กรณีประเมิน ก่อนดำเนินโครงการ)
3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน โครงการ
4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินงาน โครงการต่อไป
5. ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร คำนวณค่ากับการลงทุนหรือไม่
6. เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเอง จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สุพักตร์ พิบูลย์ (2548 : 8) ได้กล่าวถึงการประเมินจะก่อให้เกิดประโยชน์สำคัญ ๆ ในลักษณะต่อไปนี้

1. ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย หรือ ทิศทางการดำเนินงานขององค์กร
2. ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง สื่อ/ชิ้นงาน แผนงาน โครงการ ให้เหมาะสมก่อนนำไปปฏิบัติ ลดโอกาสในการเกิดปัญหา อุปสรรคที่จะทำให้กิจกรรมหรือการ ดำเนินงานโครงการใด ๆ ล้มเหลว

3. การประเมินความก้าวหน้าของงานในความรับผิดชอบทำให้ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการทราบจุดเด่น จุดด้อยของงาน มีโอกาสที่จะปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นการลดโอกาสความสูญเสียเปล่าในการปฏิบัติงาน

4. การประเมินความสำเร็จของงาน จะทำให้ทราบว่าปฏิบัติการใด ๆ ที่ได้ลงทุนไปแล้วเกิดประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่ ควรจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ เป็นการลดโอกาสการสูญเสียเปล่าอีกลักษณะหนึ่ง

5. กิจกรรมการประเมิน โดยเฉพาะในกรณีของการประเมินตนเอง จะทำให้ผู้รับผิดชอบงานเห็นจุดอ่อนของตน จะเกิดแรงจูงใจในการพัฒนางานและเกิดการยกระดับคุณภาพงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ รวมทั้งหากบุคคลได้มีโอกาสมองเห็นความสำเร็จในการปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดแรงจูงใจเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อีกลักษณะหนึ่ง

4.4 สาเหตุที่ต้องมีการประเมิน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 : 94) กล่าวว่า การประเมินเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในกระบวนการวางแผนและโครงการ เพราะผลจากการประเมินที่เป็นระบบ จะสามารถใช้เป็นแนวทางแก้ไขและปรับปรุงงานหรือโครงการให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย สำหรับสาเหตุที่ต้องมีการประเมิน ประมวลได้ดังนี้

4.4.1 ผู้บังคับบัญชาสั่งการให้มีการประเมิน

4.4.2 ต้องการทราบสัมฤทธิ์ผลของโครงการหรือหลักสูตรได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

4.4.3 ต้องการทราบข้อดี ข้อบกพร่อง ความเหมาะสม รวมถึงอุปสรรคต่าง ๆ ของการดำเนินโครงการหรืองานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขและปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

4.4.4 เพื่อต้องการทราบถึงความเหมาะสม ความคุ้มค่าของโครงการ

4.4.5 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจของผู้บริหารในการปรับปรุงโครงการ

4.5 การกำหนดประเด็นในการประเมิน

สุวิมล ติรกานันท์ (2545 : 39 - 46) กล่าวว่า การกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน สามารถพิจารณาโดยสรุปจากสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.5.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นการนำวัตถุประสงค์มากำหนดเป็นประเด็นในการประเมิน เป็นการปรับจากแผนกลยุทธ์มาเป็นแผนปฏิบัติการ โดยกำหนดตามกิจกรรม เป้าประสงค์ เป้าหมายและจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะทำให้การติดตามนโยบายจากระดับบนไปล่างมีความเป็นรูปธรรม

4.5.2 ความต้องการของผู้ใช้ผลการประเมิน ผู้ใช้การประเมิน ได้แก่ ผู้ให้ทุน ผู้มีหน้าที่จัดทำนโยบาย ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับต้น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ลักษณะของสิ่งทีบุคคลแต่ละระดับต้องการทราบจะแตกต่างกันออกไป เช่น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการต้องทราบเพียงว่าผลที่ได้ (Output) เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ในขณะที่ผู้บริหารระดับสูงต้องการทราบมากกว่าผลที่ได้อาจต้องการทราบถึงคุณภาพของการดำเนินโครงการตั้งแต่ต้นจนจบ ความพอใจของผู้บริการงบประมาณที่ใช้ตลอดจนผลกระทบที่ไม่คาดหวังอันเนื่องมาจากโครงการ

4.5.3 ประสพการณ์ของผู้ประเมิน หากผู้ประเมินมีประสพการณ์ด้านการประเมินมากจะทำให้สามารถระบุถึงประเด็นการประเมินในโครงการแต่ละประเภทได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้โดยได้รับความเห็นชอบของผู้ใช้ผลการประเมิน

4.5.4 อาศัยแบบจำลอง (Model) และแนวคิด แบบจำลองที่ใช้กันทั่วไปมีอยู่ 2 ลักษณะ

4.5.4.1 Descriptive Model เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นการบรรยายการอธิบายลักษณะของสิ่งต่าง ๆ และอาจมีส่วนที่แสดงสิ่งที่คาดหวังในแบบจำลองนั้นอีกด้วย

4.5.4.2 Prescription Model เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นโดยมีลักษณะเป็นกฎหรือเป็นแนวทางไปสู่การปฏิบัติ ผู้ใช้แบบจำลองจะอาศัยแบบจำลองนี้ เป็นกรอบแนวคิด เป็นวิธีการในการดำเนินงาน ลักษณะแบบจำลองที่ใช้ในการประเมินแบบ Prescription Model ผู้ประเมินจะใช้แบบจำลองในการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน และกำหนดตัวชี้วัดสำคัญ นอกจากนี้จะมีแบบจำลองแล้วยังมีแนวคิดต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ได้ลักษณะเดียวกัน ซึ่งนักวิชาการด้านการประเมินคิดค้นขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประเมิน การสร้างแบบจำลองหรือแนวคิดใด ๆ ก็ตามจะถูกสร้างขึ้นภายใต้บริบทของผู้คิด ซึ่งอาจจะเหมาะสมกับบริบทอื่นไม่ได้ทั้งหมด ซึ่งผู้มีหน้าที่ประเมินจะต้องศึกษาบริบท และความเป็นมาของแบบจำลองและแนวคิดก่อนที่จะนำมาใช้

4.5.5 สิ่งที่เกี่ยวข้องทั้งหมด การพิจารณาประเด็นของการประเมินจากสิ่งที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จะเริ่มต้นจากระบบสิ่งที่เกี่ยวข้อง ด้วยการวิเคราะห์โครงการ จากนั้นจึงกำหนดประเด็นที่ต้องการคำตอบ โดยแยกตามส่วนประกอบของโครงการ ดังนี้

4.5.5.1 ตัวแผนงานหรือโครงการ

- 1) การประเมินความต้องการ (Needs Assessment) เป็นการประเมินถึงความต้องการของคนในพื้นที่ก่อนจะกำหนดโครงการ
- 2) การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) เป็นการประเมิน เพื่อตัดสินใจเลือกกำหนดโครงการ แล้วจะต้องพิจารณาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร เทคโนโลยี และด้านสิ่งแวดล้อม
- 3) การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพสิ่งแวดล้อมทั้งหมดของโครงการ เช่น ความสมบูรณ์ของเนื้อหา โครงการ ความชัดเจนของส่วนประกอบ ความสอดคล้องกับแผนแม่บทหรือตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น

4.5.5.2 การบริหารโครงการ

- 1) การประเมินสิ่งที่ป้อนเข้าสู่โครงการ (Input Evaluation) เป็นการประเมินความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาพร้อม เช่น บุคลากร งบประมาณ แนวทางการจัดการ วัสดุ อุปกรณ์
- 2) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการดำเนินนโยบาย แผน หรือโครงการ ใน 2 ด้าน
 - 2.1) การปฏิบัติงานว่ามีความถูกต้องเหมาะสมเพียงใด
 - 2.2) การติดตามกำกับงาน เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่

3) ประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมิน เมื่อโครงการได้กำหนดการไปได้ระยะหนึ่ง เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินไปแก้ไข ปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.5.5.3 ผลของโครงการ

1) การประเมินผลลัพธ์ (Output Evaluation) เป็นการประเมินว่าผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่เพียงใด

2) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งด้านบวกและด้านลบเมื่อสิ้นสุดโครงการ เพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจว่าควรจะปรับปรุงแก้ไข สานต่อ หรือยุติโครงการ

4.6 รูปแบบการประเมิน

สมคิด พรหมจ้อย (2542 : 43 - 59) กล่าวว่า รูปแบบการประเมินมีหลายประเภท สำหรับที่จะนำเสนอต่อไปนี้ เป็นรายละเอียดของรูปแบบการประเมินต่าง ๆ 4 รูปแบบ คือ

4.6.1 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler)

ไทเลอร์ (Tyler) เป็นผู้สำคัญในการประเมินโครงการ ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า การประเมินคือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุมและจำเพาะเจาะจงแล้ว จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้อย่างดีในภายหลัง เขาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโดยเสนอเป็นกรอบความคิด โดยเน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ ของโครงการให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วประเมินความสำเร็จของวัตถุประสงค์เหล่านั้น โดยมีแนวความคิดว่าโครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ ดูได้จากผลผลิตของโครงการว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แต่แรกหรือไม่ เท่านั้น แนวคิดลักษณะนี้เรียกว่าแบบจำลอง ยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก ไทเลอร์ มีความเห็นว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อตัดสินว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ มีส่วนใดบ้างต้องปรับปรุงแก้ไขและถือว่า การประเมินโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ลำดับขั้นของการประเมินการเรียนการสอนมีดังนี้ กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมด้วยข้อความที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ทางการศึกษาที่ต้องการให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม เมื่อจบบทเรียนจึงประเมินผลโครงการ โดยการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในปี ค.ศ. 1986 ไทเลอร์ (Tyler) ได้นำเสนอกรอบความคิดของการประเมินโครงการใหม่ โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 6 ส่วน คือ

1. การประเมินวัตถุประสงค์ (Appraising Objectives)
2. การประเมินแผนการเรียนรู้ (Evaluation the Learning Plan)
3. การประเมินเพื่อแนะแนวในการพัฒนาโครงการ (Evaluation to Guild Program Development)
4. การประเมินเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Evaluating Program Implement)
5. การประเมินผลลัพธ์ของโครงการทางการศึกษา (Evaluating the Outcome of an Educational Program)

6. การติดตาม (Follow up) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

4.6.2 รูปแบบการประเมินของ มาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C Alkin) มาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C Alkin) ได้เสนอรูปแบบการประเมินเรียกว่า CSE (Center for the study of Evaluation) จุดเน้นของการประเมินตามแนวความคิดของอัลคิน คือ การประเมินเพื่อการตัดสินใจ อัลคินได้ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของโครงการ การประเมินจะประกอบด้วย การจัดหาและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อที่จะนำไปใช้ตัดสินใจในการประเมินความจำเป็นต้องประเมินในเรื่องต่าง ๆ 5 ด้าน ดังนี้

4.6.2.1 การประเมินระบบ (System Assessment) เป็นการอธิบายหรือพรรณาสภาพของระบบเพื่อเปรียบเทียบสภาพที่แท้จริงและความคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้น การประเมินระบบจะช่วยให้เราสามารถกำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม สิ่งที่จะต้องศึกษา ได้แก่ ความต้องการของประชาชน ชุมชน และสังคมที่มีต่อสภาพการณ์ปัจจุบัน สำหรับการประเมินระบบแต่ละส่วนจำเป็นต้องใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ กัน

4.6.2.2 การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning) การประเมินก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการตัดสินใจพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมของโครงการ นักประเมินต้องหาข้อมูลที่แสดงความคาดหวังที่จะบรรลุเป้าหมาย พร้อมกับประเมินผลที่จะได้จากการใช้วิธีดำเนินการต่าง ๆ ด้วย เพื่อให้สามารถเห็นข้อเปรียบเทียบในการหาทางเลือกที่เหมาะสม โดยใช้วิธีที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของปัญหา โดยทั่วไปจะใช้การประเมินจากเกณฑ์ภายนอก และการประเมินจากเกณฑ์ภายใน

4.6.2.3 การประเมินการนำไปใช้หรือการดำเนินโครงการ (Program Implementation) เป็นการประเมินขณะที่โครงการกำลังดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบดูว่าการดำเนินโครงการนั้นเป็นไปตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้หรือไม่ ผลที่เกิดมีความสอดคล้องกับสิ่งที่วางแผนไว้ หรือคาดหวังไว้เพียงใด

4.6.2.4 การประเมินเพื่อการปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อมูล ที่นำมาใช้ในการดำเนินโครงการให้บรรลุจุดมุ่งหมายและมีผลที่ไม่คาดคิดมาก่อนเกิดขึ้นบ้างหรือไม่ ดังนั้นนักประเมินจึงมีบทบาทสำคัญในการหาข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวในทุก ๆ ด้าน ของโครงการ ตลอดจนผลกระทบของโครงการที่มีต่อโครงการอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงโครงการต่อไป

4.6.2.5 การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ (Program Certification) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อมูลข่าวสาร รายงานต่อผู้มีอำนาจการตัดสินใจ เพื่อใช้ข้อมูลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของโครงการและศักยภาพในการสรุปอ้างอิง ไปสู่สถานการณ์อื่น ๆ หรือนำไปใช้กับโครงการในสถานการณ์อื่น ๆ ได้กว้างขวางเพียงใด ในขั้นนี้ข้อมูลที่ได้จากนักประเมินจะทำให้ผู้บริหารได้ตัดสินใจว่า ควรจะดำเนินการกับโครงการในลักษณะใด อาจยกเลิก ปรับปรุงใหม่หรืออาจขยายโครงการออกไปอีก

4.6.3 รูปแบบการประเมินของ ไมเคิล สคริฟเวน (Michael Sciven) ไมเคิล สคริฟเวน (Michael Sciven) ได้ให้ความหมายของการประเมิน คือ

การรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลและการกำหนดเกณฑ์ประกอบการประเมิน เป้าหมายสำคัญของการประเมินคือ การตัดสินใจคุณค่าของโครงการ จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมินมี 2 ประการ คือ

4.6.3.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เพราะการประเมินช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

4.6.3.2 การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินในคุณค่าของโครงการ ตลอดจนค้นหาสิ่งที่ดีของโครงการ เพื่อนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกันต่อไป การประเมินมีวิธีการที่สามารถนำไปใช้ได้ 2 วิธี คือ

1) การประเมินก่อนมีการปฏิบัติงานหรือประเมินคุณค่าภายใน (Intrinsic Evaluation) คือ ประเมินคุณค่าของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น เนื้อหา จุดมุ่งหมาย กระบวนการ การให้คะแนน และเจตคติของครู เป็นการประเมินก่อนที่จะนำไปปฏิบัติงาน

2) การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงาน (Pay-off Evaluation) คุณค่าจากผลที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องมือวัดกับนักเรียน เป็นการประเมินในส่วนซึ่งเป็นผลที่มีต่อผู้รับบริการจากการดำเนินโครงการ การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงานให้ความสนใจเกี่ยวกับผลของโครงการที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการ จึงจัดว่าเป็นการตัดสินคุณค่าของโครงการโดยอิงเกณฑ์ภายนอก

4.6.4 รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล สตฟเฟิลบีม (Daneil L. Stufflebeam) แดเนียล แอล สตฟเฟิลบีม (Daneil L. Stufflebeam) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน เรียกว่า ซิปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมินคือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ คำว่า CIPP เป็นคำย่อมาจากคำว่า Context, Input, Process และ Product สตฟเฟิลบีม ได้ให้ความหมายว่าการประเมินเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ เลือกทางเลือกที่เหมาะสม ซึ่งการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญ มุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

4.6.4.1 การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามต่าง ๆ เช่น

- 1) เป็นโครงการที่สนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่
- 2) วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรหรือนโยบายหน่วยเหนือหรือไม่

3) เป็นโครงการที่เป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่

4.6.4.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้ จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

- 1) ปัจจัยที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่
- 2) กิจกรรม/แบบ/ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้ว ที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเป็นไปได้และเหมาะสมเพียงใด

4.6.4.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่างการทำงานโครงการ เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติของโครงการนั้นด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

- 1) การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใด ทำได้หรือทำไม่ได้ เพราะเหตุใด
- 2) เกิดปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง
- 3) มีการแก้ไขปัญหายังไร

4.6.4.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่โดยอาศัยข้อมูลจากการรายงานที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการร่วมด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ ๆ เช่น

- 1) เกิดผล/ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่
- 2) คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร
- 3) เกิดผลกระทบอื่นใดบ้างหรือไม่

การประเมินนั้นมีหลายรูปแบบ ให้เลือกใช้โดยพิจารณาความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการประเมินเป็นสำคัญ สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมินของ มาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C Alkin) ทำการประเมินประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ 5 ด้าน ได้แก่ ระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ การวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ การใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ การประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ และการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ประสงค์ สกุลขันธ์ (2544 : 86 – 113) ได้ศึกษาความเข้าใจสภาพการปฏิบัติและเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูในโรงเรียนประถมศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56.78) และมีเจตคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง

2. ครูที่สอนในกลุ่มวิชาแตกต่างกัน มีความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงและเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ไม่แตกต่างกัน ($P > .05$)

3. ครูในโรงเรียนประถมศึกษามีการนำเอาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงไปใช้ในช่วงที่มีการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เครื่องมือที่ใช้มากที่สุด คือ การสังเกตพฤติกรรม และการสัมภาษณ์ รองลงมาคือ การตรวจผลงานของนักเรียนและสนทนาซักถาม

4. ปัญหาสำคัญที่ครูในโรงเรียนประถมศึกษาประสบอยู่ ได้แก่ ความคลุมเครือ ไม่ชัดเจนในวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง รองลงมาคือ มีการสอนหนังสือและงานพิเศษมาก

5. แนวทางแก้ไขปัญหาคือครูในโรงเรียนประถมศึกษาเสนอแนะมาคือ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับคณะครู เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงอย่างชัดเจน และควรกำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ ในการวัดให้ชัดเจนเป็นมาตรฐาน เพื่อง่ายต่อการนำไปใช้วัดและประเมินผลการเรียน

ราตรี พลวุฒิ (2546 : บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า แบบทดสอบชนิดตอบสั้น ๆ ที่พัฒนาขึ้น มีดัชนีค่าความยากเฉลี่ยตั้งแต่ 0.49 - 0.62 ดัชนีค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ยตั้งแต่ 0.41 - 0.52 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าตั้งแต่ 0.90 - 0.94 ความเชื่อมั่นของผู้ตรวจให้คะแนน 3 คน มีค่าตั้งแต่ 0.91 - 0.92 แบบสังเกตวัดภาคปฏิบัติทั้ง 4 ตอน มีดัชนีค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 - 0.71 ความเชื่อมั่นของแบบสังเกต มีค่าตั้งแต่ 0.97 - 0.98 ความเชื่อมั่นของผู้สังเกตให้คะแนน 3 คน มีค่าตั้งแต่ 0.91 - 0.92 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบกับแบบสังเกตมีค่าตั้งแต่ 0.66 - 0.92 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรุณ โยธสิงห์ (2546 : 81 - 82) ได้ศึกษาความเข้าใจสภาพการปฏิบัติและปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ซึ่งพบว่า ครูในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงในระดับปานกลาง ด้านสภาพการปฏิบัติพบว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนกำหนดหลักเกณฑ์ให้ครูทำการวัดและประเมินผลควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลายและให้มีการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยครูทำการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้จากมาตรฐานการเรียนรู้ ร่วมกับครูโรงเรียนอื่น ๆ ในช่วงอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครูใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายโดยวิธีที่นิยมใช้ที่สุดคือ การสังเกตพฤติกรรมขณะทำการเรียนการสอน หลักการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่ครูนำมาใช้มากที่สุด คือ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน ใช้น้อยที่สุดคือ การประเมินควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ด้านสภาพปัญหา พบว่า ปัญหาด้านวิธีการและการสร้างเครื่องมือที่ครูผู้สอนประสบมากที่สุดคือ มีความกังวลว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นอาจไม่ถูกต้องตามหลักการ รองลงมาคือ ครูผู้สอนขาดความรู้ในการสร้างเครื่องมือ ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารพบคือ ครูยังไม่ได้ใช้เครื่องมือที่หลากหลายและไม่ทำการวัด

และประเมินผลอย่างจริงจัง ส่วนปัญหาด้านเอกสารค้นคว้า วัสดุอุปกรณ์และเวลา พบว่า ครูผู้สอนประสบปัญหามากที่สุดคือ ขาดแหล่งค้นคว้า ศึกษาเอกสารแล้วไม่เข้าใจ มีการการสอนและงานพิเศษมากและโรงเรียนมีกิจกรรมอื่น ๆ มากเกินไป

สุปราณี จำลองราษฎร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้สร้างมาตราส่วนประเมินค่าความสามารถ ด้านนาฏศิลป์ไทยโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างมาตราส่วนประเมินค่าความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทย โดยประเมินความสามารถทางทักษะเฉพาะบุคคล ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ ทั้งชายและหญิง จำนวน 336 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 42 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า มาตราส่วนประเมินค่าความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทย มีค่าความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์สูง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกกรณีมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 มีความเป็นปรนัยอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในระดับสูง โดยทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 จากผลการวิจัย สรุปได้ว่ามาตราส่วนประเมินค่าความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทยที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูง

จินดา เครือหงส์ (2544 : 130 - 132) ได้พัฒนาเครื่องมือวัดการปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาละครระดับนาฏศิลป์ขั้นต้น พบว่า แบบสังเกตวัดทักษะการปฏิบัติมีค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ยระหว่าง 0.46 - 0.89 ค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกตให้คะแนน 2 คน มีค่าระหว่าง 0.85 - 0.89 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตมีค่าระหว่าง 0.48 - 0.90 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดมีค่าระหว่าง 0.27 - 1.54 เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละขั้นเป็นขั้นเตรียม ร้อยละ 10 ขั้นปฏิบัติ ร้อยละ 80 และขั้นจิตพิสัย ร้อยละ 10 ความเที่ยงตรงตามสภาพในการวัด มีค่าระหว่าง 0.52 - 0.87 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เกณฑ์ปกติมีค่าคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 96 - 199 และคะแนนที่อยู่ระหว่าง $T - T_{33} - 67$ สรุปได้ว่า แบบสังเกตผ่านการพิจารณาจาก ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้างจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 คน สามารถจำแนกนักเรียนกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำออกจากกันได้ดี มีความเป็นปรนัยในการให้คะแนนสูงจึงสรุปได้ว่าแบบสังเกตทุกฉบับมีความเชื่อมั่นสูง เมื่อพิจารณาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด ปรากฏว่าค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดความสามารถของผู้เรียนได้ใกล้เคียงกับความสามารถที่แท้จริง เครื่องมือมีความเที่ยงตรงตามสภาพวัดได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน และเมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนที่ปกติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับระดับความสามารถในการปฏิบัติการรำ พบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติการรำในระดับปานกลาง

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ พบว่า มีการสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า วิธีการที่ใช้ในการวัดคือการสังเกตการปฏิบัติของนักเรียน เพื่อทำการตัดสินผลการปฏิบัติและวัดระดับความสามารถในการปฏิบัติด้านนาฏศิลป์

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ไซแมนสกีและเพนิก (Symansky and Penick. 1979 : 35) ได้ศึกษาถึงการสังเกตพฤติกรรมอย่างมีระบบ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการของนิสิตในวิทยาลัย ซึ่งใช้

การสังเกต ที่เรียกว่า The Science Laboratory Interaction Categories (SLIC) พฤติกรรมที่สังเกตแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมในห้องปฏิบัติการของครู มี 15 categories
2. พฤติกรรมในห้องปฏิบัติการของนักเรียน มี 15 categories รวม 25 categories

ซึ่งสรุปเป็นพฤติกรรมในการเรียนการสอนได้ 6 ข้อ ดังนี้

- 2.1 การถาม
- 2.2 การให้คำแนะนำในการทดลอง
- 2.3 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของข้อมูลต่าง ๆ
- 2.4 พฤติกรรมที่ตอบสนอง
- 2.5 การสังเกตและการรวบรวมข้อมูล
- 2.6 การจัดกระทำระบบโปรแกรมหรือการใช้เครื่อง

ใช้เวลาสังเกตพฤติกรรมของครู 30 นาที และใช้เวลาสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ครึ่งละ 30 นาที เป็นเวลา 82 ชั่วโมง และการสังเกตจะรวมถึงการอภิปรายก่อนและหลังการทดลอง เพื่อจะทราบพฤติกรรมของครูและนักเรียนในห้องปฏิบัติการ วิชาที่สังเกตมี เคมี ฟิสิกส์ สัตววิทยา ธรณีวิทยา ฟิสิกส์

ผลการวิจัยพบว่า การประเมินการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการ โดยมีแบบสังเกตที่เป็นระบบเป็นเครื่องช่วยในการวัดและประเมินผล มีความถูกต้องมากกว่าที่จะประเมินจากความรู้สึกหรือจากกระดาษคำตอบรายงานผลการทดลองที่นักเรียนส่งมาให้เพียงอย่างเดียว จากการสังเกตการเรียนการสอนอย่างมีระบบนี้ ยังช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการให้ดียิ่งขึ้น

อีเกลแลนด์ (Egeland. 1996 : 159-A) ได้วิจัยการวัดผลของนักเรียนในระดับเกรด 5 ที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติ โดยก่อนทดลองเขาได้ทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบสังเกตของสถาบันวัดผลการศึกษาแห่งชาติ โดยเขาได้จัดกลุ่มควบคุมเป็น 3 กลุ่ม และกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม ที่ใช้วิธีการวัดผลสภาพจริงจากการเรียนที่จัดในชั้นเรียน เมื่อเวลาผ่านไปเขาได้ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน ผลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้วัดผลสภาพจริงตามสภาพที่แท้จริงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีเจตคติที่ดีแตกต่างจากกลุ่มควบคุม ที่ใช้วิธีการวัดและประเมินแบบดั้งเดิม

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศสรุปได้ว่า การวัดผลผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการสังเกต ทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงของผู้เรียนเป็นการวัดผลจากพฤติกรรมที่ปรากฏจริง และวิธีการวัดผลตามสภาพจริงยังส่งผลต่อเจตคติของผู้เรียนอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม 12 แห่ง จำนวนรวมทั้งหมด 251 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม 12 แห่ง จำนวน 28 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เลือกเฉพาะผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยละครพระ และละครนาง รายละเอียดดังในตาราง 1

ตาราง 1 ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย (พระและนาง) สังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งเป็นประชากรในการวิจัย

ลำดับ ที่	วิทยาลัยนาฏศิลป์	ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย (คน)		รวม (คน)
		ละครพระ	ละครนาง	
1	วิทยาลัยนาฏศิลปสาขลา	2	2	4
2	วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่	1	1	2
3	วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย	1	1	2
4	วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง	2	2	4
5	วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี	1	1	2

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	วิทยาลัยนาฏศิลป์	ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย (คน)		รวม (คน)
		ละครพระ	ละครนาง	
6	วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี	1	1	2
7	วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี	1	1	2
8	วิทยาลัยนาฏศิลป์ นครศรีธรรมราช	1	1	2
9	วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง	1	1	2
10	วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด	1	1	2
11	วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์	1	1	2
12	วิทยาลัยนาฏศิลป์ นครราชสีมา	1	1	2
รวม		14	14	28

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 2 ชนิด ดังนี้

2.1 แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชานาฏศิลป์ไทย ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

2.2 แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด

3. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยแต่ละประเภท ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชานาฏศิลป์ไทย ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน และการวัดทักษะภาคปฏิบัติ เพื่อทำความเข้าใจการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติ และการประเมิน

3.1.2 สร้างแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

3.1.2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ สอดคล้องกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอนวิชานาฏศิลป์ไทย

3.1.2.2 ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย เป็นคำถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวนรวม 26 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ และด้านการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ

กำหนดมาตรฐานประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

3.1.2.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชานาฏศิลป์ไทย เป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

3.1.3 นำแบบประเมินที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ คณะผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

3.1.3.1 นางสาวกรรณิการ์ วิโรทัย ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์

3.1.3.2 นางจันทรา ด้านคงรักษ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

3.1.3.3 นางบุญนุช พลขานี เลขาธิการสภาองค์กรชุมชนตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม วุฒิปริญญาโท กศ.ม. การวัดผลการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การประเมินแต่ละด้านและข้อคำถาม และประเมินค่า IOC พบว่า ข้อคำถามทุกข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 0.67 - 1.00 ทุกข้อ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ โดยให้ปรับปรุงข้อคำถาม ข้อ 4, 10 และ 16 ให้ได้ใจความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น

3.1.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.1.5 จัดพิมพ์เตรียมแบบประเมินให้พร้อมสำหรับนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.2 แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพดังต่อไปนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดทักษะภาคปฏิบัติ การสอนทักษะปฏิบัติ หลักสูตร และระบำย่องหงิด เพื่อทำความเข้าใจและกำหนดโจทย์ในการวัดและทักษะภาคปฏิบัติ

3.2.2 สร้างแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เพลงระบำย่องหงิด ประกอบด้วย คู่มือแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด และแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ เพลงระบำย่องหงิด ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสังเกตการปฏิบัติ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1	หมายถึง	เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
2	หมายถึง	เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม
3	หมายถึง	เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม

3.2.3 นำแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ (ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม)

ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติและจุดประสงค์ของการวัด แต่ละด้านทำแล้วประเมินค่า IOC พบว่า แบบวัดทุกข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 0.67 - 1.00 ทุกข้อ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงเกณฑ์การให้คะแนนโดยให้สังเกตจำนวนครั้งที่ปฏิบัติและให้คะแนนสอดคล้องกัน

3.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.5 จัดพิมพ์เตรียมแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ ให้พร้อมสำหรับนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ลงนาม

4.2 จัดส่งหนังสือ แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด และแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชานาฏศิลป์ไทยทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มประชากรในการวิจัย คือ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มประชากรไว้แล้ว สำหรับวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ประสานงานกับครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยในวิทยาลัยนาฏศิลป์ เกี่ยวกับการใช้งานแบบวัดภาคปฏิบัติ และการประเมินผล พร้อมทั้งนัดหมายระยะเวลาคร่าว ๆ ที่จะประเมินผลการใช้งานแบบวัดภาคปฏิบัติที่ส่งไปนั้น

4.4 ติดตามการทดลองใช้แบบวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด ในช่วงปลายภาคเรียน และแนะนำการใช้แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชานาฏศิลป์ไทย พร้อมทั้งนัดหมายช่วงเวลาเพื่อให้ส่งแบบประเมินกลับ

5. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

5.1 รวบรวมแบบประเมินและจัดเรียงเพื่อความสะดวกในการตรวจและการบันทึกข้อมูล

5.2 จัดกระทำข้อมูลในลักษณะตรวจสอบรายการ (Check List) โดยจำแนกคำตอบ และแจกแจงความถี่ บันทึกข้อมูลความถี่ของคำตอบลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ค่าร้อยละ และรายงานข้อมูลต่อไป

5.3 จัดกระทำข้อมูลในลักษณะคำถามปลายเปิด โดยจำแนกคำตอบ และแจกแจงความถี่ เพื่อสรุปและรายงานข้อมูลต่อไป

5.4 จัดกระทำข้อมูลในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์ดังนี้

คำตอบ

ไม่เห็นด้วย	ให้	1 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4 คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5 คะแนน

5.5 วิเคราะห์ข้อมูลคะแนนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า ไม่เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า เห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า เห็นด้วยปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า เห็นด้วยมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า เห็นด้วยมากที่สุด

5.6 บันทึกผลการตอบแบบประเมินลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล และเขียนรายงานต่อไป

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

P	แทน	ร้อยละ
f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

6.1.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

6.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
X	แทน	คะแนนแต่ละตัว

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2548 : 1)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของจุดประสงค์และข้อความ
ΣR	แทน	ผลรวมของความคิดเห็นในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีการใช้สัญลักษณ์ทางสถิติประกอบการรายงาน ดังนี้

N	แทน	จำนวนครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน
- ตอนที่ 2 ผลการประเมินเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการสอน มีรายละเอียดดังในตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ข้อมูลทั่วไป	N	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	-	-
หญิง	28	100.00
รวม	28	100.00
2. อายุ		
20 – 30 ปี	5	17.86
31 – 40 ปี	10	35.71
41 – 50 ปี	5	17.86
51 ปีขึ้นไป	8	28.57
รวม	28	100.00
3. ประสบการณ์ในการสอนนาฏศิลป์		
1 – 5 ปี	4	14.29
6 – 10 ปี	5	17.86
11 – 20 ปี	8	28.57
21 ปีขึ้นไป	11	39.29
รวม	28	100.00

จากตาราง 2 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบประเมินซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 28 คน เป็นเพศหญิง 28 คน (คิดเป็นร้อยละ 100) ส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 10 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.71) รองลงมามีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 28.57) และมีอายุ 20 – 30 ปี และ 41 – 50 ปี อย่างละ 5 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.86)

ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 39.29) รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการสอน 11 – 20 ปี จำนวน 8 คน (คิดเป็นร้อยละ 28.57) ประสบการณ์ในการสอน 6 - 10 ปี จำนวน 5 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.86) และประสบการณ์ในการสอน 1 - 5 ปี จำนวน 4 คน (คิดเป็นร้อยละ 14.29)

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย

ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย ผลการตอบแบบประเมิน สรุปได้ดังนี้

ตาราง 3 ประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ไทย

ลำดับที่	ข้อคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ มีคู่มือการใช้งานหรือคำอธิบายวิธีการใช้ เครื่องมืออย่างชัดเจน	4.00	0.38	เห็นด้วยมาก
2	มีการกำหนดหัวข้อและรายละเอียดการ ประเมินชัดเจน	3.79	0.50	เห็นด้วยมาก
3	วิธีการสังเกตการปฏิบัติเป็นวิธีการ ที่เหมาะสมสำหรับใช้วัดการปฏิบัติ	4.21	0.42	เห็นด้วยมาก
4	วิธีการสรุปผลและประเมินผล สอดคล้องกับวิธีการวัดทักษะภาคปฏิบัติ	4.64	0.49	เห็นด้วยมากที่สุด
5	มีการกำหนดขั้นตอนการรายงานผลการวัดและ ประเมินผลให้ผู้เรียนทราบอย่างเหมาะสม	4.75	0.44	เห็นด้วยมากที่สุด
เฉลี่ยรายด้าน		4.28	0.58	เห็นด้วยมาก
6	การวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ มีการวางแผนการใช้เครื่องมือวัดทักษะ ภาคปฏิบัติก่อนการวัด	3.43	0.50	เห็นด้วยปานกลาง
7	มีการเตรียมเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้ พร้อมสำหรับการใช้งานก่อนการวัด	3.36	0.73	เห็นด้วยปานกลาง
8	มีการวางแผนหรือการเตรียมรับมือปัญหา ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ก่อนการวัด	4.54	0.51	เห็นด้วยมากที่สุด
9	มีการวางแผนการตรวจและให้คะแนน จากเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด	4.71	0.46	เห็นด้วยมากที่สุด
10	มีการวางแผนสำหรับการรายงานผลการวัด ทักษะภาคปฏิบัติของผู้เรียนก่อนการวัด	4.82	0.39	เห็นด้วยมากที่สุด
เฉลี่ยรายด้าน		4.17	0.83	เห็นด้วยมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
10	ควรมีการวางแผนสำหรับการรายงานผลการวัดทักษะภาคปฏิบัติของผู้เรียนก่อนการวัด	4.82	0.39	เห็นด้วยมากที่สุด
เฉลี่ยรายด้าน		4.17	0.83	เห็นด้วยมาก
11	การใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ มีการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ โดยดำเนินไปตามขั้นตอนการวัด	4.68	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด
12	เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติเหมาะสมสำหรับการใช้งาน	4.79	0.42	เห็นด้วยมากที่สุด
13	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติสะดวกต่อการใช้งาน	4.54	0.51	เห็นด้วยมากที่สุด
14	การให้คะแนนตามเกณฑ์ในเครื่องมือ นำไปใช้งานได้สอดคล้องกับความเป็นจริง	4.46	0.51	เห็นด้วยมาก
15	การให้คะแนน การสรุป และการประเมินผล มีความสอดคล้องกัน	4.75	0.44	เห็นด้วยมากที่สุด
เฉลี่ยรายด้าน		4.64	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด
16	การประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครอบคลุม การปฏิบัติทุกด้าน	4.18	0.39	เห็นด้วยมาก
17	เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวัดได้ถูกต้อง บนมาตรฐานเดียวกัน	4.29	0.46	เห็นด้วยมาก
18	เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีเกณฑ์การ ประเมินผลผู้เรียนชัดเจน	4.36	0.49	เห็นด้วยมาก
19	เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีความเที่ยงตรง วัดการปฏิบัติได้ตรงตามความเป็นจริง	4.14	0.36	เห็นด้วยมาก
20	เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้ผลการวัดและ การประเมินที่น่าเชื่อถือ	4.36	0.49	เห็นด้วยมาก
เฉลี่ยรายด้าน		4.26	0.44	เห็นด้วยมาก
21	การยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเหมาะสมสำหรับใช้วัด ภาคปฏิบัติ	4.21	0.42	เห็นด้วยมาก
22	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัด ภาคปฏิบัติเป็นมาตรฐาน	4.50	0.51	เห็นด้วยมากที่สุด

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
23	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติเป็นระบบมากขึ้น	4.25	0.44	เห็นด้วยมาก
24	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติมีความชัดเจน	4.21	0.42	เห็นด้วยมาก
25	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเป็นประโยชน์สำหรับการวัดผลภาคปฏิบัติของนักเรียน	4.43	0.50	เห็นด้วยมาก
26	ควรให้การยอมรับเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเพื่อใช้สำหรับการวัดภาคปฏิบัติของนักเรียน	4.36	0.49	เห็นด้วยมาก
เฉลี่ยรายด้าน		4.33	0.47	เห็นด้วยมาก
รวมเฉลี่ย		4.34	0.59	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 3 ผลการประเมินประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยมีความคิดเห็น เห็นด้วยกับการใช้เครื่องมืออยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.28) โดยครู “เห็นด้วยมากที่สุด” 2 ข้อ คือ มีการกำหนดขั้นตอนการรายงานผลการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบอย่างเหมาะสม และวิธีการสรุปผลและประเมินผลสอดคล้องกับวิธีการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.75 และ 4.64 ตามลำดับ) ครูมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมาก” 3 ข้อ คือ วิธีการสังเกตการปฏิบัติเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับใช้วัดการปฏิบัติ มีคู่มือการใช้งานหรือคำอธิบายวิธีการใช้เครื่องมืออย่างชัดเจน และมีการกำหนดหัวข้อและรายละเอียดการประเมินชัดเจน ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.21 4.00 และ 3.79 ตามลำดับ)

2. ด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.17) โดยครู “เห็นด้วยมากที่สุด” 3 ข้อ คือ มีการวางแผนสำหรับการรายงานผลการวัดทักษะภาคปฏิบัติของผู้เรียนก่อนการวัด มีการวางแผนการตรวจและให้คะแนนจากเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด และมีการวางแผนหรือการเตรียมรับมือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.82 4.71 และ 4.54 ตามลำดับ) ครูมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยปานกลาง” 2 ข้อ คือ มีการวางแผนการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด และมีการเตรียมเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้พร้อมสำหรับการใช้งานก่อนการวัด ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.43 และ 3.36 ตามลำดับ)

3. ด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.64) โดยครู “เห็นด้วยมากที่สุด” 4 ข้อ คือ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติเหมาะสมสำหรับการใช้งาน การให้คะแนนการสรุปและการประเมินผลมีความสอดคล้องกัน มีการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติโดยดำเนินไปตามขั้นตอนการวัด และเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติสะดวกต่อการใช้งาน ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.79 4.75 4.68 และ 4.54 ตามลำดับ) ครูมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมาก” ในข้อ การให้คะแนนตามเกณฑ์ในเครื่องมือ นำไปใช้งานได้ สอดคล้องกับความเป็นจริง ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.46)

4. ด้านการประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.26) โดยครู “เห็นด้วยมาก” ทุกข้อตามลำดับดังนี้ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีเกณฑ์การประเมินผลผู้เรียนชัดเจน และเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้ผลการวัดและการประเมินที่น่าเชื่อถือ ($\bar{X}$ เท่ากัน คือ 4.36) เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวัดได้ถูกต้องบนมาตรฐานเดียวกัน เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติครอบคลุมการปฏิบัติทุกด้าน และเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีความเที่ยงตรงวัดการปฏิบัติได้ตรงตามความเป็นจริง ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.29 4.18 และ 4.14 ตามลำดับ)

5. ด้านการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.33) โดยครู “เห็นด้วยมากที่สุด” คือ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติเป็นมาตรฐาน ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.50) และเห็นด้วยในระดับ “เห็นด้วยมาก” จำนวน 5 ข้อ คือ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเป็นประโยชน์สำหรับการวัดผลภาคปฏิบัติของนักเรียน ควรให้การยอมรับเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ เพื่อใช้สำหรับการวัดภาคปฏิบัติของนักเรียน เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติเป็นระบบมากขึ้น เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติมีความชัดเจน และเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเหมาะสมสำหรับใช้วัดภาคปฏิบัติ ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.43 4.36 4.25 4.21 และ 4.21 ตามลำดับ)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อคำถามปลายเปิด สามารถสรุปข้อเสนอแนะของครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยเป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ โดยสรุปว่า เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติเพลงระบำย่องหงิด มีการออกแบบตามระบบการวัดและประเมินผล มีความเป็นมาตรฐาน ครอบคลุมการแสดงในบทเพลงระบำย่องหงิด คู่มือการใช้งานสามารถอธิบายรายละเอียดและวิธีการใช้งานเครื่องมือได้ดี การวางระบบการวัดผลทักษะการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ค่อนข้างมีรายละเอียดเยอะมาก การสร้างและออกแบบการใช้งานเครื่องมือควรให้ครอบคลุมตลอดทั้งบทเพลง การสร้างระบบวัดและประเมินผลการปฏิบัติทำได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนและผู้รับผิดชอบรายวิชาทั้งหมด

2. ข้อเสนอแนะด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ โดยสรุปว่า ก่อนการใช้งานเครื่องมือแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูจะต้องศึกษาเครื่องมือทั้งหมด และทำความเข้าใจระบบการวัด การใช้งาน เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติควรให้มีความสะดวกต่อการใช้งาน และเนื่องจากมีรายละเอียดในการวัด ค่อนข้างมาก ครูผู้สอนอาจต้องจัดกลุ่มนักเรียนที่ปฏิบัติได้ดี ปานกลาง หรืออ่อน เพื่อให้สะดวกต่อการวัดผลมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ โดยสรุปว่า การใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ มีรายละเอียดค่อนข้างมาก ควรแบ่งการประเมินออกเป็นหลายช่วงและมีการประเมิน ภาพรวมของการปฏิบัติเพลงระบำอย่างหงิดในตอนสุดท้าย

4. ข้อเสนอแนะด้านการประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ มีความเหมาะสมสำหรับใช้ในการวัดและประเมินผลนักเรียน ควรมีการสร้างเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้ครบทั้งหมดของวิชานาฏศิลป์ไทย

5. ข้อเสนอแนะด้านการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมและควรมีการนำมาใช้อย่างเป็นระบบ ชัดเจนในการสอน นาฏศิลป์ แต่ควรออกแบบให้ใช้งานได้ง่ายขึ้น กระชับ รัดกุม ชัดเจนมากขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การติดตามประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ สามารถสรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย 5 ด้าน คือ ด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ด้านการประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ และด้านการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ

1.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูวิทยาลัยนาฏศิลป์ เกี่ยวกับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

2. สรุปผล

ผลการติดตามประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชานาฏศิลป์ไทย สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

2.1 ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” โดยครู “เห็นด้วยมากที่สุด” ในข้อมีการกำหนดขั้นตอนการรายงานผลการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบอย่างเหมาะสม และวิธีการสรุปผลและประเมินผลสอดคล้องกับวิธีการวัดทักษะภาคปฏิบัติ และครูมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมาก” ในข้อวิธีการสังเกตการปฏิบัติเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับใช้วัดการปฏิบัติ มีคู่มือการใช้งานหรือคำอธิบายวิธีการใช้เครื่องมืออย่างชัดเจน และมีการกำหนดหัวข้อและรายละเอียดการประเมินชัดเจน

2.1.2 ด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” โดย “เห็นด้วยมากที่สุด” ในข้อ มีการวางแผนสำหรับการรายงานผลการวัดทักษะภาคปฏิบัติของผู้เรียนก่อนการวัด มีการวางแผนการตรวจและให้คะแนนจากเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด และมีการวางแผนหรือการเตรียมรับมือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด และครูมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยปานกลาง” ในข้อมีการ

วางแผนการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด และมีการเตรียมเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้พร้อมสำหรับการใช้งานก่อนการวัด

2.1.3 ด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” โดยครู “เห็นด้วยมากที่สุด” ในข้อ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติเหมาะสมสำหรับการใช้งาน การให้คะแนนการสรุปและการประเมินผลมีความสอดคล้องกัน มีการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติโดยดำเนินไปตามขั้นตอนการวัด และเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติสะดวกต่อการใช้งาน และมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมาก” ในข้อ การให้คะแนนตามเกณฑ์ในเครื่องมือ นำไปใช้งานได้สอดคล้องกับความเป็นจริง

2.1.4 ด้านการประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” โดยครู “เห็นด้วยมาก” ทุกข้อ คือ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีเกณฑ์การประเมินผลผู้เรียนชัดเจน และเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้ผลการวัดและการประเมินที่น่าเชื่อถือ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวัดได้ถูกต้องบนมาตรฐานเดียวกัน เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติครอบคลุมการปฏิบัติทุกด้าน และเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีความเที่ยงตรงวัดการปฏิบัติได้ตรงตามความเป็นจริง

2.1.5 ด้านการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” โดยครู “เห็นด้วยมากที่สุด” ในข้อ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติเป็นมาตรฐาน และเห็นด้วยในระดับ “เห็นด้วยมาก” ในข้อ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเป็นประโยชน์สำหรับการวัดผลภาคปฏิบัติของนักเรียน ควรให้การยอมรับเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเพื่อใช้สำหรับการวัดภาคปฏิบัติของนักเรียนเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติเป็นระบบมากขึ้น เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติมีความชัดเจน และเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเหมาะสมสำหรับใช้วัดภาคปฏิบัติ

2.2 ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชา นาฏศิลป์ไทย เป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้

2.2.1 ข้อเสนอแนะด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ โดยสรุปว่า เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติเพลงระบำย่องหงิด มีการออกแบบตามระบบการวัดและประเมินผล มีความเป็นมาตรฐาน ครอบคลุมการแสดงในบทเพลงระบำย่องหงิด คู่มือการใช้งานสามารถอธิบายรายละเอียดและวิธีการใช้งานเครื่องมือได้ดี การวางระบบการวัดผลทักษะการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ค่อนข้างมีรายละเอียดเยอะมาก การสร้างและออกแบบการใช้งานเครื่องมือควรให้ครอบคลุมตลอดทั้งบทเพลง การสร้างระบบวัดและประเมินผลการปฏิบัติทำได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนและผู้รับผิดชอบรายวิชาทั้งหมด

2.2.2 ข้อเสนอแนะด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ โดยสรุปว่า ก่อนการใช้งานเครื่องมือแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูจะต้องศึกษาเครื่องมือทั้งหมด และทำความเข้าใจระบบการวัด การใช้

งานเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติควรให้มีความสะดวกต่อการใช้งาน และเนื่องจากมีรายละเอียดในการวัดค่อนข้างมาก ครูผู้สอนอาจต้องจัดกลุ่มนักเรียนที่ปฏิบัติได้ดี ปานกลาง หรืออ่อน เพื่อให้สะดวกต่อการวัดผลมากขึ้น

2.2.3 ข้อเสนอแนะด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ โดยสรุปว่า การใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ มีรายละเอียดค่อนข้างมาก ควรแบ่งการประเมินออกเป็นหลายช่วงและมีการประเมินภาพรวมของการปฏิบัติเพลงระบำอย่างหงัดในตอนสุดท้าย

2.2.4 ข้อเสนอแนะด้านการประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ มีความเหมาะสมสำหรับใช้ในการวัดและประเมินผลนักเรียน ควรมีการสร้างเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้ครบทั้งหมดของวิชานาฏศิลป์ไทย

2.2.5 ข้อเสนอแนะด้านการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมและควรมีการนำมาใช้อย่างเป็นระบบ ชัดเจนในการสอนนาฏศิลป์ แต่ควรออกแบบให้ใช้งานได้ง่ายขึ้น กระชับ รัดกุม ชัดเจนมากขึ้น

3. อภิปรายผล

ผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย โดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” แสดงให้เห็นว่าโดยรวม ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยให้การยอมรับการใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพลงระบำอย่างหงัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น อาจเนื่องมาจากแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติมีความชัดเจน แจ่มแจ้ง ทำให้มองเห็นภาพรวมของระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติว่าต้องการวัดคุณลักษณะใดที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนหลังจากได้เรียนรู้การปฏิบัติแล้ว ผลจากการวัดโดยใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ ยังแสดงถึงผลตามสภาพจริงของนักเรียนจากการปฏิบัติอีกด้วย สอดคล้องกับ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2536 : 32) และสมนึก ภักดิ์ธน (2544 : 56) ที่ได้กล่าวถึงข้อดีของการวัดผลภาคปฏิบัติไว้ว่า การวัดผลภาคปฏิบัติเป็นการเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ ช่วยให้การเห็นความแจ่มแจ้งขึ้น แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดี สามารถวัดทักษะและความสามารถได้ และการวัดผลงานภาคปฏิบัติสอดคล้องกับสภาพจริง (Authentic) จะช่วยให้เกิดความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ที่มีต่อการวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพลงระบำอย่างหงัด ซึ่งเห็นด้วยกับการใช้แบบวัดภาคปฏิบัติในระดับ “เห็นด้วยมาก” ยังสอดคล้องกับการศึกษาเจตคติของครูผู้สอนกลุ่มวิชาทักษะที่มีต่อการวัดภาคปฏิบัติของ ประสงค์ สกฤษ (2544 : 92 – 94) ซึ่งพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มวิชาทักษะมีเจตคติต่อการวัดภาคปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” โดยข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ การวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงทำให้เกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถในตัวผู้เรียน และการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เหมาะสมกับการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านได้ดังต่อไปนี้

3.1.1 ด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” โดยครู “เห็นด้วยมากที่สุด” ในข้อมีการกำหนดขั้นตอนการรายงานผลการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบอย่างเหมาะสมและวิธีการสรุปผลและประเมินผลสอดคล้องกับวิธีการวัดทักษะภาคปฏิบัติและครูมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมาก” ในข้อวิธีการสังเกตการปฏิบัติ เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับใช้วัดการปฏิบัติ มีคู่มือการใช้งานหรือคำอธิบายวิธีการใช้เครื่องมืออย่างชัดเจน และมีการกำหนดหัวข้อและรายละเอียดการประเมินชัดเจน ผลการวิจัยด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัตินี้ แสดงให้เห็นว่าระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติมีการออกแบบระบบการวัด ซึ่งครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยเห็นว่าเหมาะสมในระดับ “เห็นด้วยมาก” และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” จำนวน 2 ข้อ และ “เห็นด้วยมาก” จำนวน 3 ข้อ ซึ่งทุกข้ออธิบายระบบการวัดและประเมินผลด้วยเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้วิธีการสังเกตการปฏิบัติเพื่อวัดผลนักเรียน ซึ่งเป็นวิธีการวัดผลจากสภาพจริงที่นักเรียนได้ปฏิบัติและแสดงออกมาตามธรรมชาติของการปฏิบัติ ของนักเรียนเอง ครูผู้สอนสามารถวัดผลโดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวได้ หรือแม้ว่าจะแจ้งผู้สอนก่อนว่า จะต้องทำการทดสอบ การวัดทักษะภาคปฏิบัติโดยการสังเกตนี้ ก็สามารถทำได้และได้ผลถูกต้อง ตรงตามสภาพจริง วิธีสังเกตนี้จึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับใช้วัดการปฏิบัติ ดังที่ ส. วาสนา ประवालพฤกษ์ (สุรัชย์ สิงห์แผ่น. 2550 : 18 – 19 ; อ้างอิงมาจาก ส. วาสนา ประवालพฤกษ์. 2527 : 3 - 5) ได้กล่าวถึงเทคนิคที่ใช้ในการสอบภาคปฏิบัติ โดยกล่าวถึงการสังเกต (Observation) ว่า การสังเกตที่ดีจะต้องปล่อยให้ผู้ถูกสังเกตอยู่ในสภาพที่ปกติ เพื่อจะได้ข้อมูลตามความเป็นจริง การสังเกตทำได้โดยผู้สังเกตเข้าไปอยู่ในกลุ่มด้วยเปรียบ เสมือนเป็นสมาชิกผู้หนึ่งของกลุ่ม หรือผู้สังเกต จะแอบดูอยู่ที่อื่นโดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวก็ได้ในการสังเกตจะต้องมีการวางแผนเสียก่อนว่าสังเกตเมื่อไร ะไรบ้าง ตั้งจุดมุ่งหมายของการสังเกตแต่ละครั้ง นอกจากนั้น จะต้องเตรียมบันทึกข้อมูลโดยใช้ เครื่องมือต่าง ๆ เช่น มาตรฐานประมาณค่าแบบบันทึกต่าง ๆ แบบสำรวจพฤติกรรม แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 3 ระดับ มีการให้คะแนนแบบตัวเลข ซึ่งสะดวกต่อผู้สอนในการใช้วัดการปฏิบัติของนักเรียน เพราะการให้คะแนนมีความสอดคล้องกับท่ารำในการปฏิบัติ ผู้สอนจึงสามารถให้คะแนนได้อย่างง่ายและสะดวก ต่อการใช้งาน สอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณ โยธสิงห์ (2546 : 81 – 82) ซึ่งได้ศึกษาความเข้าใจ สภาพการปฏิบัติและปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงของครูผู้สอนใน โรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย พบว่า วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงที่นิยม ใช้มากที่สุดคือ การสังเกตพฤติกรรมขณะทำการสอน สำหรับหลักการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงที่ครูผู้สอนใช้มากที่สุด คือ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน รองลงมาคือ เน้นการปฏิบัติ

3.1.2 ด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” โดย “เห็นด้วยมากที่สุด” ในข้อ มีการวางแผนสำหรับการรายงานผลการวัดทักษะภาคปฏิบัติของผู้เรียนก่อนการวัด มีการวางแผนการตรวจและให้คะแนนจากเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด และมีการวางแผนหรือการเตรียมรับมือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัดและครูมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยปานกลาง” ในข้อมีการวางแผนการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด และมีการเตรียมเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้พร้อมสำหรับการใช้งานก่อนการวัด ซึ่งผลการประเมินประสิทธิภาพในข้อนี้ แสดงถึงการเตรียมวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติของครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ โดยได้เตรียมการก่อนใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติ โดยส่วนใหญ่ “เห็นด้วยมากที่สุด” กับการเตรียมวางแผนรับมือปัญหาที่อาจเกิดขึ้น การตรวจให้คะแนน และการรายงานผลการวัดทักษะภาคปฏิบัติ การเตรียมการวางแผนก่อนดำเนินการวัดนี้ จะทำให้เกิดความพร้อมสำหรับการวัดทักษะภาคปฏิบัติ และกำหนดความเหมาะสมของระยะเวลา ปริมาณการวัด เตรียมการให้พร้อมสำหรับเงื่อนไขและข้อจำกัดต่าง ๆ เพื่อให้การวัดดำเนินไปได้อย่างราบรื่น สอดคล้องกับ มาร์แชลและเฮลเลส (Marshall and Hales. 1971 : 165) ได้กล่าวถึง สิ่งที่ต้องทำ (Do's) สำหรับการวัดภาคปฏิบัติไว้ว่าควรมีการควบคุมสถานการณ์ของการปฏิบัติงาน ควรกำหนดการวัดผลให้เหมาะกับงานแต่ละงาน และควรมีการกำหนดตกลงถึงกระบวนการให้คะแนน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะต้องมีการวางแผนก่อนเริ่มการวัดทักษะภาคปฏิบัติ

3.1.3 ด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” โดยครู “เห็นด้วยมากที่สุด” ในข้อ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติเหมาะสมสำหรับการใช้งาน การให้คะแนนการสรุปและการประเมินผลมีความสอดคล้องกัน มีการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติโดยดำเนินไปตามขั้นตอนการวัด และเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติสะดวกต่อการใช้งาน และมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมาก” ในข้อ การให้คะแนนตามเกณฑ์ในเครื่องมือ นำไปใช้งานได้สอดคล้องกับความเป็นจริง ผลการประเมินประสิทธิภาพของแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ด้านการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ แสดงถึงความสมบูรณ์ของแบบวัดที่เหมาะสมสำหรับการใช้วัดทักษะภาคปฏิบัติ เป็นเพราะแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพลงระบำย่องหงิด ที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยสร้างโดยคำนึงความสะดวกในการใช้งานในการวัดทักษะภาคปฏิบัติ จึงได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ และคำนึงถึงการให้คะแนนโดยการสังเกตการปฏิบัติโดยตรงตามสภาพการปฏิบัติจริงของนักเรียนว่า ปฏิบัติได้หรือไม่ได้ แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติมีตารางบันทึกผลคะแนนและเกณฑ์การประเมินผลโดยรวม ซึ่งมีความสอดคล้องกันตั้งแต่กระบวนการวัด การให้คะแนน การสรุปคะแนน และการประเมินผล จึงมีความครอบคลุมระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ เพลงระบำย่องหงิด วิชานาฏศิลป์ไทย และสะดวกต่อการใช้งานสำหรับครูผู้สอน ผลการประเมินที่ได้จึงมีความน่าเชื่อถือและสอดคล้องตามสภาพความเป็นจริงของนักเรียน สอดคล้องกับ เฝียน ไชยศร (สุรัชย์ สิงห์แผ่น. 2550 : 16 – 17 ; อ้างอิงมาจาก เฝียน ไชยศร. 2529 : 43) ได้เสนอแนะว่า การวัดผลภาคปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับลักษณะของงานและความมุ่งหมายในการสอน และจำเป็นต้องวัดให้ครอบคลุม

3.1.4 ด้านการประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” โดยครู “เห็นด้วยมาก” ทุกข้อ คือ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ มีเกณฑ์การประเมินผลผู้เรียนชัดเจนและเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้ผลการวัดและการประเมินที่น่าเชื่อถือ เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวัดได้ถูกต้องบนมาตรฐานเดียวกัน เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติครอบคลุมการปฏิบัติทุกด้าน และเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีความเที่ยงตรงวัดการปฏิบัติได้ตรงตามความเป็นจริง สอดคล้องกับ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2536 : 32) และสมนึก ภัททิยณี (2544 : 56) ซึ่งได้กล่าวว่า การวัดผลงานภาคปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับสภาพจริง (Authentic) จะช่วยให้เกิดความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ซึ่งจะส่งผลให้ผลการวัดมีความน่าเชื่อถือ

3.1.5 ด้านการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับ “เห็นด้วยมาก” โดยครู “เห็นด้วยมากที่สุด” ในข้อ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติเป็นมาตรฐานและเห็นด้วยในระดับ “เห็นด้วยมาก” ในข้อ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเป็นประโยชน์สำหรับการวัดผลภาคปฏิบัติของนักเรียน ควรให้การยอมรับเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเพื่อใช้สำหรับการวัดภาคปฏิบัติของนักเรียนเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติเป็นระบบมากขึ้น เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติมีความชัดเจน และเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเหมาะสมสำหรับใช้วัดภาคปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษาของ ประสงค์ สกุลขัง (2544 : 118) พบว่า จากผลการวิจัยครูมีเจตคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงโดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

4.1.1 การติดตามประเมินประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ ศึกษานาฏศิลป์ไทย ด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสม โดยส่วนใหญ่ครูผู้สอนมีวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติพร้อม ๆ กับการเตรียมการสอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้จำกัดช่วงเวลาของการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ

4.1.2 แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเป็นแบบวัดฉบับรวม ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทดสอบย่อยได้ โดยแยกชุดของแบบวัดตามช่วงที่ต้องการแบ่งสำหรับการทดสอบย่อย

4.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

4.2.1 ควรมีการพัฒนาแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทยและประเมินประสิทธิภาพของแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติที่สร้างขึ้นให้ครบทุกเพลง

4.2.2 อาจพัฒนาเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลาย และเพื่อพิจารณาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการวัดทักษะภาคปฏิบัติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- จินดา เครือหงษ์. การพัฒนาเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย สาขาละครระดับนาฏศิลป์
ขั้นต้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2544.
- เชิดศักดิ์ โฉมาสินธุ์. “การวัดผลภาคปฏิบัติ,” มิตรครู. 12(28) : 30 – 32 ; มิถุนายน, 2536.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2543.
- บุญเชิด ภิญโญนันต์พงษ์. เอกสารประกอบการเรียนวิชาสัมมนาการวิจัยทางธุรกิจ. ภาควิชา
วัดผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ, 2548.
- ประชุม รอดประเสริฐ. การบริหารโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์,
2539.
- ประสงค์ สกุลสงฆ์. ความเข้าใจสภาพการปฏิบัติและเจตคติต่อการวัดและประเมินผลการเรียน
ตามสภาพจริงของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- เพ็ญมณี กันตะวงษ์. การสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เล่ม 3 เอกสารนิเทศก์การศึกษา.
ฉบับที่ 281 กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ กรมฝึกหัดครู, ม.ป.ป.
- ราตรี พลวุฒิ. การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติกิจกรรมนาฏศิลป์ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
2546.
- วาสนา เพิ่มพูน. พฤติกรรมการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., 2542.
- วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์. หลักสูตรวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์. กาฬสินธุ์ : วิทยาลัยนาฏศิลป
กาฬสินธุ์, 2554.
- สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2544.
- สุปราณี จำลองราษฎร์. การสร้างมาตราส่วนประเมินค่าความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทย.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. อุตรดิตถ์ : สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์, 2547.
- สุภัทธร พิบูลย์. “แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประเมิน,” ใน ประมวลสาระชุดวิชาการประเมิน
และการจัดการโครงการประเมิน หน่วยที่ 1 - 5. หน้า 7. นนทบุรี : คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช, 2548.
- สุรัชย์ สิงห์แผ่น. การสร้างแบบวัดภาคปฏิบัติกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาช่างเชื่อม
โลหะด้วยไฟฟ้า ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

- สุวิมล ตีรกันันท์. การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- เสนอ ภริมาจิตรม่อง. การประเมินผลภาคปฏิบัติ. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2542.
- สมคิด พรหมจ้อย. เทคนิคการประเมินโครงการ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2542.
- สมชาย ดุรงค์เดช. การประเมินผลโครงการ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- _____. วิธีวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สถาบันแห่งชาติปฏิบัติการเรียนรู้, 2544.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- อรุณ โยธสิงห์. ความเข้าใจสภาพการปฏิบัติและปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- อุษา สบฤกษ์. การศึกษาพฤติกรรมการสอนนาฏศิลป์ในวิทยาลัยนาฏศิลป์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- Ebel Frisbie. Essentials of Educational Measurement. 4th ed. Englewood Cliffs N.J. : Prentice-Hall, 1986.
- Egeland, Paul Charles. "The Effect of Authentic Assessments on Fifth - grade Student Science Achievement and Attitudes," Dissertation Abstracts International. 57(01) : 159 – A ; July, 1996.
- Gronlund, N.E. Measurement and Evaluation in Teaching. 6th ed. New York : Macmillan, 1990.
- Marshall, John Clark and Hales, Loude Wesley. Classroom Test Construction. Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1971.
- Shymansky, James A. and John E. Penick. "Use of Systematic Observation to Improve College Science Laboratory Instruction," Science Education. 63(2) : 35, 1979.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

แบบประเมิน

ประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

คำชี้แจง แบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โปรดอ่านข้อความ แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ให้ระบุค่าของคำตอบตามเกณฑ์ 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วย เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความ แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ 20 – 30 ปี

☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี

☐ 51 ปีขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในการสอนวิชานาฏศิลป์ไทย

☐ 1 – 5 ปี

☐ 6 – 10 ปี

☐ 11 – 20 ปี

☐ 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นและ
การปฏิบัติของท่านเกี่ยวกับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	ระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ มีคู่มือการใช้งานหรือคำอธิบาย วิธีการใช้เครื่องมืออย่างชัดเจน					
2	มีการกำหนดหัวข้อและ รายละเอียดการประเมินชัดเจน					
3	วิธีการสังเกตการปฏิบัติเป็นวิธีการ ที่เหมาะสมสำหรับใช้วัดการปฏิบัติ					
4	วิธีการสรุปผลและประเมินผล สอดคล้องกับวิธีการวัดทักษะ ภาคปฏิบัติ					
5	มีการกำหนดขั้นตอนการรายงาน ผลการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียน ทราบอย่างเหมาะสม					
6	การวางแผนการวัดทักษะ ภาคปฏิบัติ มีการวางแผนการใช้เครื่องมือวัด ทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด					
7	มีการเตรียมเครื่องมือวัดทักษะ ภาคปฏิบัติให้พร้อมสำหรับ การใช้งานก่อนการวัด					
8	มีการวางแผนหรือการเตรียมรับมือ ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการวัด ทักษะภาคปฏิบัติก่อนการวัด					
9	มีการวางแผนการตรวจและ ให้คะแนนจากเครื่องมือวัดทักษะ ภาคปฏิบัติก่อนการวัด					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10	มีการวางแผนสำหรับการรายงานผลการวัดทักษะภาคปฏิบัติของผู้เรียนก่อนการวัด					
11	<u>การใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ</u> มีการใช้เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ โดยดำเนินไปตามขั้นตอนการวัด					
12	เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติเหมาะสมสำหรับการใช้งาน					
13	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติสะดวกต่อการใช้งาน					
14	การให้คะแนนตามเกณฑ์ในเครื่องมือ นำไปใช้งานได้สอดคล้องกับความเป็นจริง					
15	การให้คะแนน การสรุป และการประเมินผลมีความสอดคล้องกัน					
16	<u>การประเมินผลเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ</u> เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติครอบคลุมการปฏิบัติทุกด้าน					
17	เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวัดได้ถูกต้องบนมาตรฐานเดียวกัน					
18	เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีเกณฑ์การประเมินผลผู้เรียนชัดเจน					

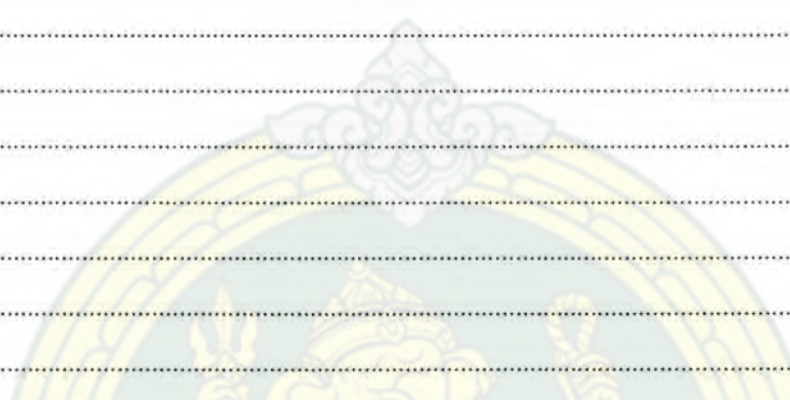
ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19	เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติมีความเที่ยงตรง วัดการปฏิบัติได้ตรงตามความเป็นจริง					
20	เครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติให้ผลการวัดและการประเมินที่น่าเชื่อถือ					
21	การยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเหมาะสมสำหรับใช้วัดภาคปฏิบัติ					
22	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติเป็นมาตรฐาน					
23	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติเป็นระบบมากขึ้น					
24	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติช่วยให้การวัดภาคปฏิบัติมีความชัดเจน					
25	เครื่องมือวัดภาคปฏิบัติเป็นประโยชน์สำหรับการวัดผลภาคปฏิบัติของนักเรียน					
26	ควรให้การยอมรับเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ เพื่อใช้สำหรับการวัดภาคปฏิบัติของนักเรียน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

คำชี้แจง โปรดให้ข้อเสนอนี้เกี่ยวกับการวัดทักษะภาคปฏิบัติ วิชาภาษาอังกฤษ

โดยพิจารณาข้อความในการประเมินแต่ละด้าน (ในตอนที 1) และให้ข้อเสนอแนะเป็นรายด้าน

1. ข้อเสนอแนะด้านระบบการวัดทักษะภาคปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะด้านการวางแผนการวัดทักษะภาคปฏิบัติ

[illegible]

5. ข้อเสนอแนะด้านการยอมรับเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน

ภาคผนวก ข
แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เพลงระบำย่องหงิด

คู่มือแบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เพลงระบำย่องหงิด

ความมุ่งหมายของแบบวัดภาคปฏิบัติ

แบบวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทยชุดนี้ สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดผลการเรียนร่วมกับแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของวิทยาลัยนาฏศิลป์จำนวน 12 แห่ง โดยให้นักเรียนปฏิบัติทำรำจนครบจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง หลังจากปฏิบัติทำรำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดภาคปฏิบัติ ซึ่งเป็นแบบปรนัยเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก

ความหมาย

1. แบบวัดภาคปฏิบัติ หมายถึง แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยวัดความสามารถในเรื่องการปฏิบัติทำรำในเพลงระบำย่องหงิด
 2. ระบำย่องหงิด หมายถึง เป็นระบำชุดหนึ่งซึ่งแทรกอยู่ในละครเรื่อง “อุณรุท” ตอน “ศุภลักษณ์วาดรูป” ระบำชุดนี้ สันนิษฐานว่ามีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ แต่เดิมมีเพียงบทร้อง ร้องเพลงย่องหงิดแล้วจบด้วยเพลงเร็วลา ต่อมาได้มีการปรับปรุงระบำชุดนี้ขึ้นใหม่ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ คือเมื่อจบด้วยบทร้องของเดิมแล้วจะต่อด้วยเพลงตะเซียง แหกเจ้าเซ็น ซึ่งทำรำของสองเพลงนี้ได้ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 2 โดยกรมหลวงพิทักษ์มนตรี ในงานโขน จุกหม่อมหลวงวงศ์ กุญชร บุตรสาวเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ได้ทรงนิพนธ์บทละครเรื่อง “อุณรุท” ตอน “อุ้มสมนางอุษา” ขึ้นเพื่อจัดแสดงในงานครั้งนี้ พระองค์ได้นำระบำชุดนี้มาปรับปรุงเพลง บทร้องและทำรำขึ้นใหม่
 3. ตัวพระ หมายถึง ผู้แสดงที่ฝึกทำรำเป็นผู้ชาย โดยผู้ฝึกนั้นจะเป็นผู้ชาย หรือผู้หญิงก็ได้
 4. ตัวนาง หมายถึง ผู้แสดงที่ฝึกทำรำเป็นผู้หญิง โดยผู้ฝึกนั้นส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิง
 5. ผู้สังเกต หมายถึง ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย
 6. นาฏยศัพท์ หมายถึง คือ ภาษาที่ใช้เรียกเป็นสัญลักษณ์ของการแสดงนาฏศิลป์ไทย โดยเกี่ยวข้องกับลักษณะท่ารำที่ใช้ประกอบการแสดงแต่ละประเภท
- นาฏยศัสดังกล่าวมาใช้ในการแสดงระบำย่องหงิด ซึ่งประกอบด้วย

1. เอียงไหล่
2. กล่อมไหล่
3. กล่อมหน้า

4. กระทุ้งเท้า
5. กระดกเท้า
6. กระดกเสี้ยว
7. ก้าวเท้า
8. ก้าวข้าง
9. ซอยเท้า
10. ขยั่นเท้า
11. การคลายมือ
12. จีบคว่ำ
14. จีบหงาย
15. จีบหลัง
16. จีบปรกข้าง
17. ฉายเท้า
18. ถอนเท้า
19. ถัดเท้า
20. ประเท้า
21. ม้วนมือ
22. การยียด – ยุบ
23. ยกเท้า (วาง)
24. ลักคอ
25. จรดเท้า
26. วงบน
27. วงกลาง
28. วงล่าง
29. เอียงศีรษะ

นาฏยศัพท์ที่ใช้ในการรำ ระบายองค์

เอียงไหล่

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

การเอียงไหล่ หมายถึง การกอดไหล่ข้างใดข้างหนึ่งให้ต่ำกว่าระดับปกติ ซึ่งจะต้องทำ
พร้อมกับการกอดเอวและเอียงศีรษะเข้าเดียวกันเช่น กอดไหล่ขวา ต้องกอดเอว และเอียงศีรษะด้านขวาตามไปด้วย

การกล่อมไห่

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

การกล่อมไห่ หมายถึง กิริยาการเคลื่อนไหวของไห่ การกล่อมไห่ ปฏิบัติได้ทั้งข้างขวาและข้างซ้าย เช่น ถ้าจะกล่อมไห่ขวามาข้างซ้าย ต้องเอียงด้านขวา แล้วค่อย ๆ หันไห่มาด้านซ้าย แล้วเอียงไห่ซ้ายลงไป ถ้าจะกล่อมไห่ซ้ายมาทางไห่ขวาก็เริ่มตั้งแต่ข้างซ้ายแล้วปฏิบัติ เช่นเดียวกัน

กล่อมหน้า

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

การกล่อมหน้า หมายถึง กิริยาการเคลื่อนไหวของใบหน้า เช่น ถ้าจะกล่อมข้างขวาก่อนต้องเอียงศีรษะข้างขวาลง เบือนคางไปข้างซ้าย ศีรษะก็เอียงมาอยู่ข้างซ้าย พร้อมทั้งเบือนหน้าไปข้างขวาถ้าจะกล่อมหน้าจากทางซ้ายไปข้างขวา ให้ปฏิบัติตรงกันข้าม

กระทุ้งเท้า

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

กระทุ้งเท้า หมายถึง การก้าวเท้าข้างใดข้างหนึ่งไปข้างหน้า และต้องทำให้น้ำหนักไปอยู่ที่ปลายเข่า หน้ามากที่สุด แล้วใช้จมูกเท้าหลังแตะพื้นหรือกระแทกพื้นเบา ๆ แล้วยกขึ้น เช่น กระทุ้งเท้าขวา ต้องก้าวเท้าซ้ายไปข้างหน้า น้ำหนักตัวอยู่ที่เท้าซ้าย ใช้จมูกเท้าหลังแตะพื้น หรือกระแทกพื้นเบา ๆ แล้วยกขึ้น

กระดกเท้า

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรรวัฒนา. 2553

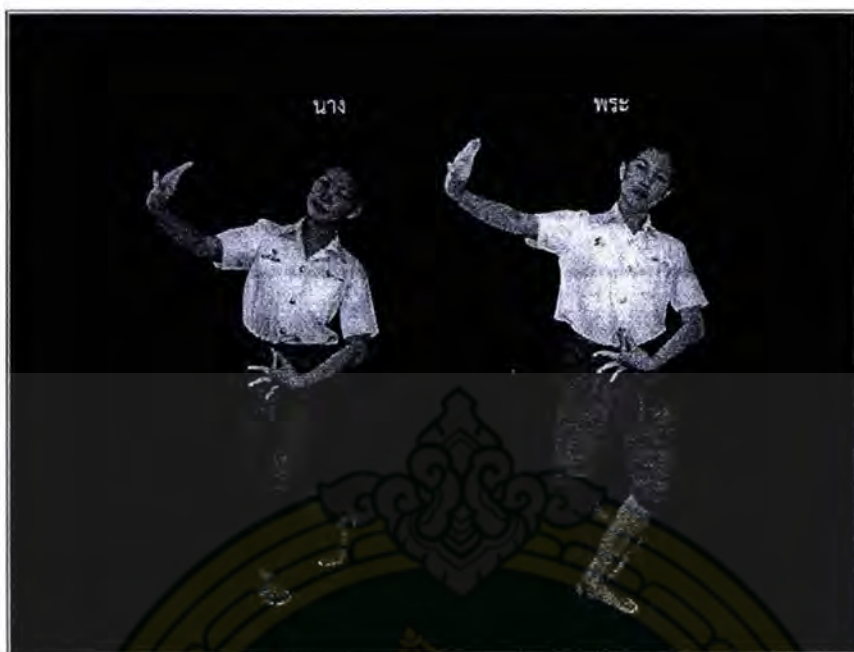
การกระดกเท้า หมายถึง การยกเท้าข้างหนึ่งข้างใดไปข้างหลังหรือด้านข้าง มักปฏิบัติต่อเนื่องจากการกระทุ้งเท้า โดยการยืนด้วยเท้าข้างใดข้างหนึ่ง ปลายเท้าเฉียงออกด้านข้างเล็กน้อย ย่อเข่าลง ตั้งตัวตรง ขาอีกข้างหนึ่งยกขึ้น หนีบน่องเข้าหาต้นขาหลัง ต้องระวังไม่ให้ตัวโน้มมาข้างหน้า

กระดกเสี้ยว

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

กระดกเสี้ยว หมายถึง การยกเท้าข้างหนึ่งข้างใดไปข้างหลังหรือด้านข้าง มักปฏิบัติต่อเนื่องจากการ กระทุ้งเท้า โดยการยืนด้วยเท้าข้างใดข้างหนึ่ง ปลายเท้าเฉียงออกด้านข้างเล็กน้อย ย่อเข่าลง ขาอีกข้างหนึ่ง ยกขึ้นหนีบน่อง

ก้าวหน้า

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

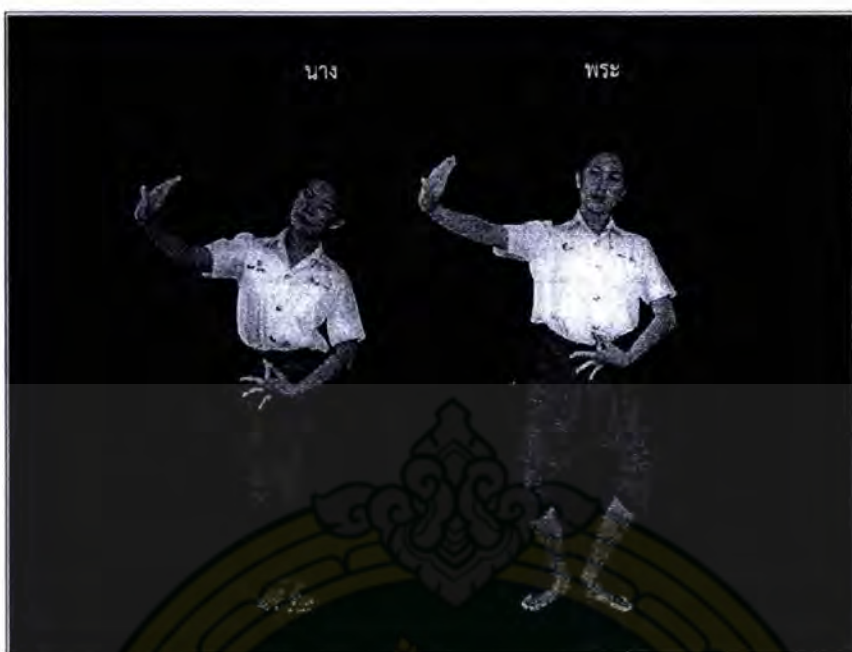
การก้าวหน้า คือ การก้าวเท้าไปข้างหน้า ขณะที่ก้าวเท้าลงไป ต้องใช้ส้นเท้าจรด แล้วจึงเหยียบลงไปเต็มเท้า แต่ต้องเบนปลายเท้านั้นให้เฉียงไปทางด้านข้างพอประมาณ ในลักษณะย่อตัว งอเข่า น้ำหนักตัวอยู่ที่เข่าเท้าหน้า เปิดส้นเท้าหลัง ส้นเท้าหน้า ต้องให้ตรงกับหัวแม่เท้าหลัง ห่างกันประมาณ 1 คืบ

ก้าวข้าง

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

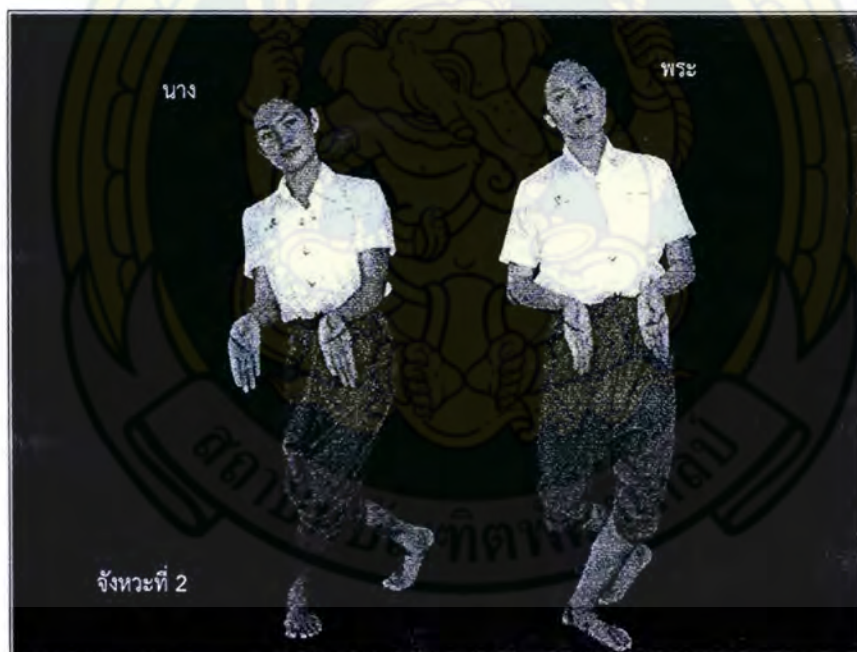
ก้าวข้าง คือ การก้าวเท้าให้ปลายเท้าหน้าชี้ไปด้านข้างตัว โดยการวางส้นเท้าลงก่อน แล้วเหยียบเต็มเท้าในลักษณะย่อตัวงอเข่า ปลายเท้าหลังชี้ออกด้านหน้า ส้นเท้าตรงกับหัวแม่เท้าหลังห่างกันประมาณ 2 คืบ เปิดปลายเท้าทั้งสองออก สำหรับพระต้องกันเข่าให้เห็นเหลี่ยม ส่วนนางนั้นต้องหลบเข่าที่อยู่ข้างหลังออกไปข้าง ๆ

ชอยเท้า

ที่มา : ทศนิยม ศิวบรรวัฒนา. 2553

การชอยเท้า หมายถึง การย่อเท้าด้วยจมูกเท้าทั้งสองถี่ ๆ ในลักษณะเท้าเสมอกัน วิธีปฏิบัติ ยืนวางเท้าทั้งสองมาชิดกันย่อเข่าลง ยกส้นเท้าทั้งสองขึ้น แล้วย่อเท้าทั้งสองด้วยจมูกเท้า สลับเท้า ซ้าย - ขวา ในลักษณะถี่ ๆ จังหวะสม่ำเสมอ เร็วและต่อเนื่องกัน โดยการเกร็งหน้าขาทั้งไว้

การคลายมือ

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

การคลายมือ หมายถึง กิริยาของมือที่มาจากจับหงาย หรือจับคว่ำมือก็ได้ แล้วคลายมือจับออก พลิกข้อมือหงายขึ้นให้ปลายนิ้วตกลงล่าง ที่สำคัญต้องหักข้อมือเข้าหาท้องแขนตลอดเวลาที่พลิกมือ

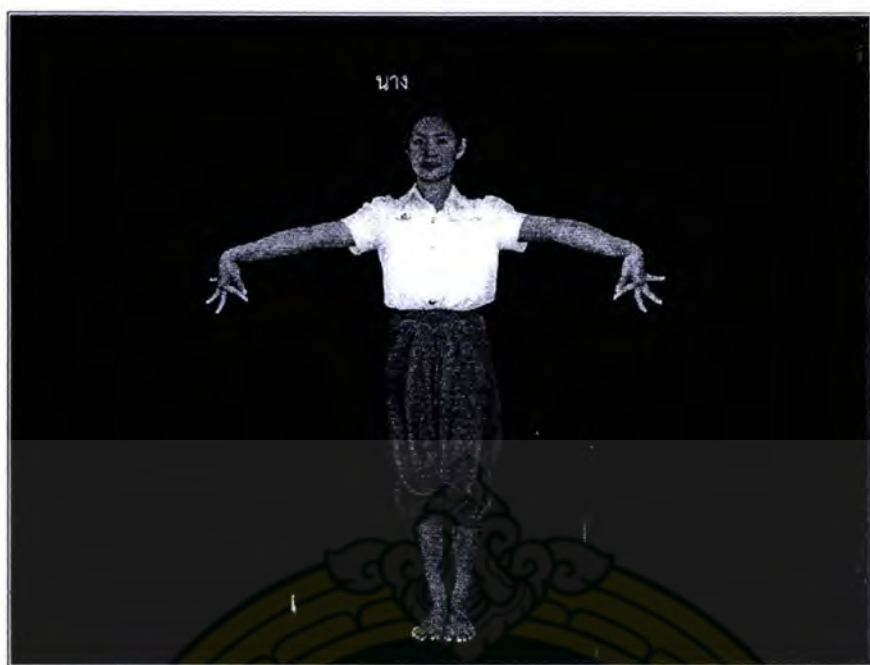

จี้บหงาย

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

จี้บ คือ อาการกรัดนิ้วโดยใช้นิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือ ให้ปลายนิ้วหัวแม่มือจรดข้อสุดท้ายของนิ้วชี้ ส่วนนิ้วที่เหลือเหยียดให้ตึง คือ นิ้วนาง นิ้วก้อย นิ้วกลาง โดยการดึงนิ้วทั้งสามให้มากที่สุด และ หักข้อมือเข้าหาท้องแขน

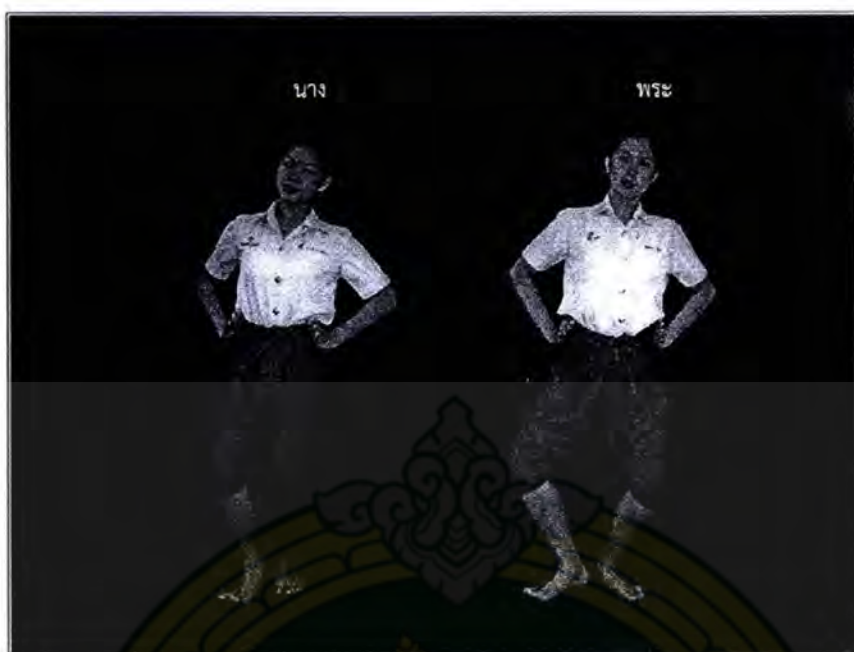
จี้บหงาย คือ การหงายท้องแขนและข้อมือขึ้น ให้ปลายนิ้วชี้ขึ้นข้างบน หักข้อมือเข้าลำแขน

จีบคว่ำ

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

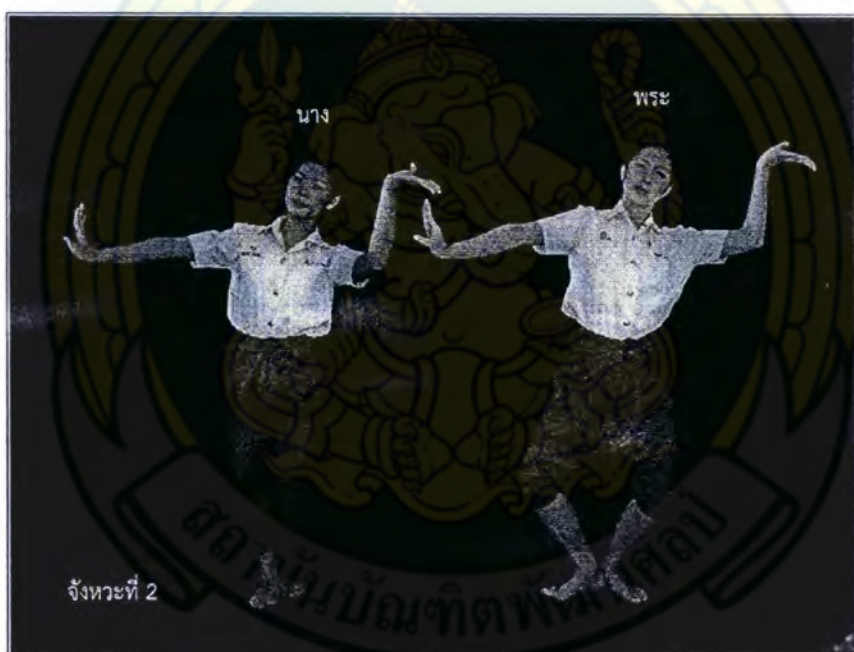
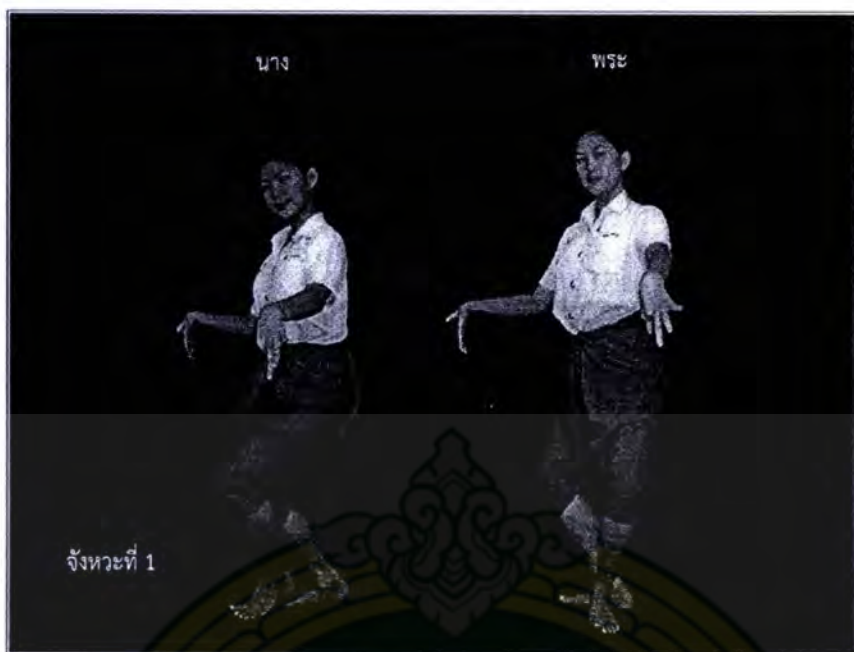
จีบคว่ำ คือ การคว่ำท้องแขนและข้อมือลงให้ปลายนิ้วตกลงล่าง

ฉายเท้า

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

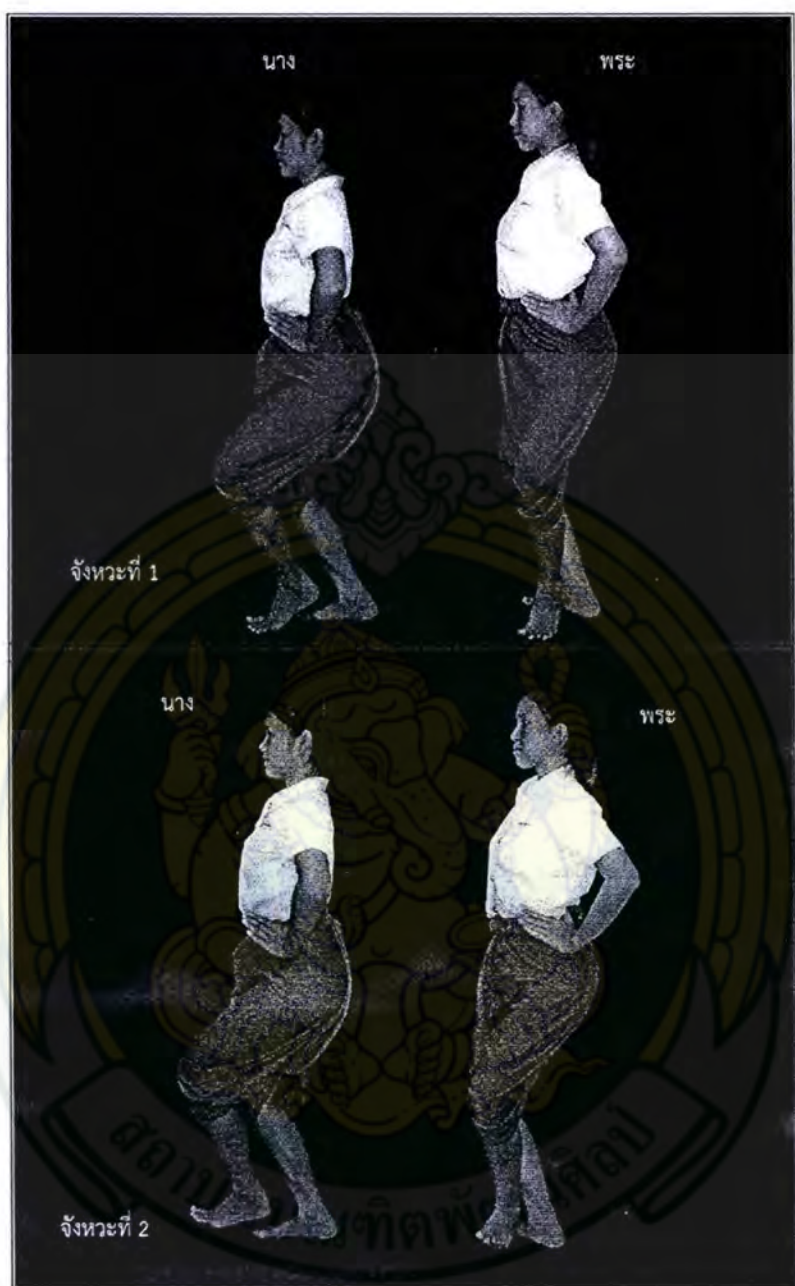
ฉายเท้า คือ การใช้จุมกเท้าเข็ดเท้าออกเป็นวงโค้ง เช่น ถ้าจะฉายเท้าขวา ให้ยืนด้วยเท้าซ้าย ใช้จุมกเท้าขวาแตะพื้นตึงนิ้วเท้า สันเท้าเหยียดขึ้นเล็กน้อย ย่อเข่าทั้งสองลง เคลื่อนเท้าขวาออก ในลักษณะเข็ดเท้าออกไปทางขวา เป็นวงโค้งต่อการฉายเท้า การวางเท้าที่ฉาย อาจฉายแล้ววางข้างหลังหรือฉายเท้าแล้ววางข้าง ๆ

ถอนเท้า

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

การถอนเท้า หมายถึง กิริยาของการถ่ายน้ำหนักจากเท้าหนึ่งไปยังอีกเท้าหนึ่ง วิธีปฏิบัติ เริ่มจากการยืนไขว้เท้า แล้วถ่ายน้ำหนักมาที่เท้าหน้า ยกเท้าหลังขึ้นเล็กน้อย แล้ววางเท้าหลังพร้อมกับถ่ายน้ำหนักมาที่เท้าหลัง ยกเท้าหน้าขึ้น ในจังหวะต่อเนื่องกัน

ถัดเท้า

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรพตนา. 2553

ถัดเท้า หมายถึง กิริยาการไสเท้าด้วยจมูกเท้า โดยเท้าที่ “ไสเท้า” ต้องยืนด้วยจมูกเท้า แล้วใช้จมูกเท้าขีดพื้นไสไปข้างหน้า ให้ส้นเท้าจรดพื้น และยกจมูกเท้าขึ้นเหนือพื้นเล็กน้อย

ประเท้า

ที่มา : ทศนิยม ศิวบรรวัฒนา. 2553

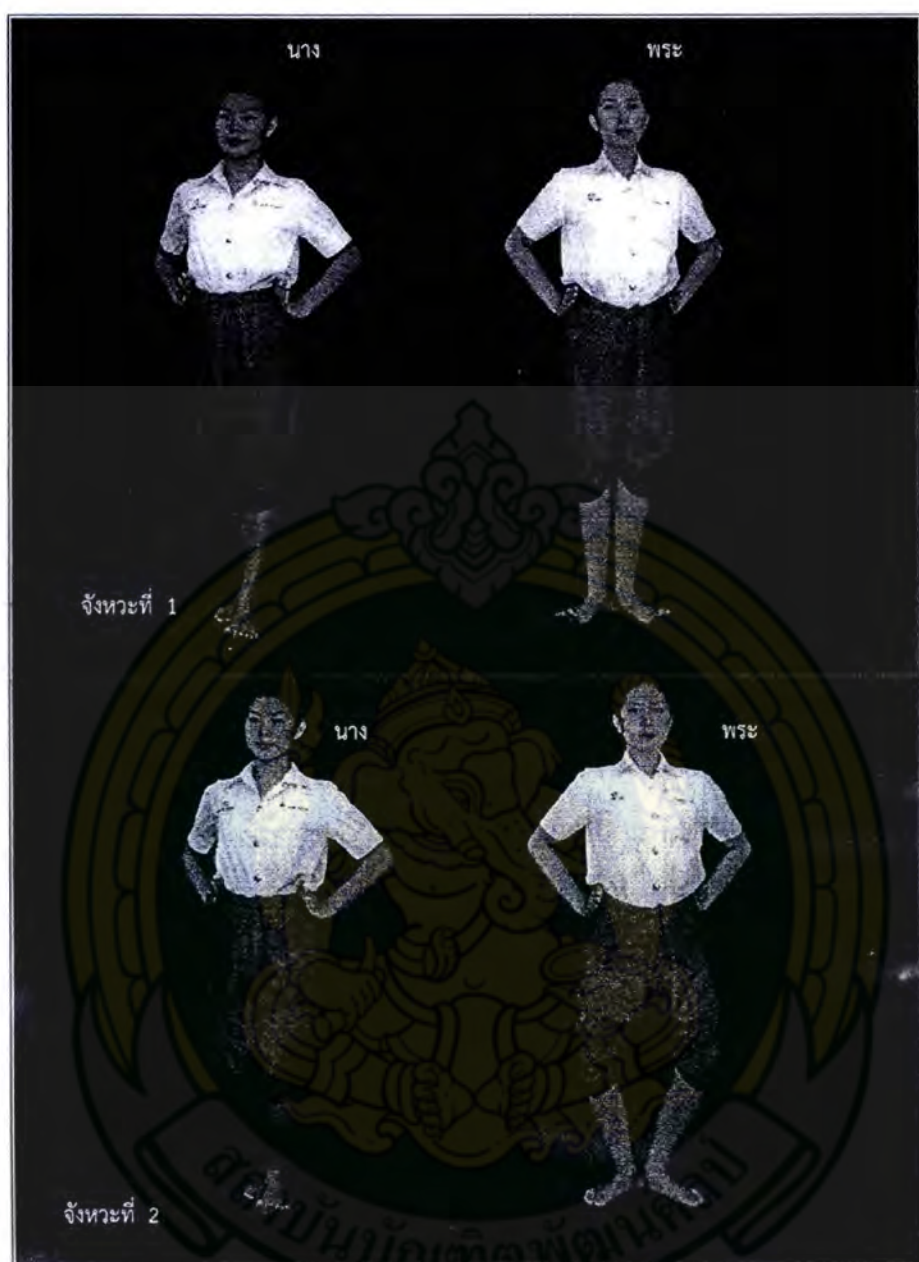
การประเท้า หมายถึง การใช้จุมูกเท้าแตะพื้นแล้วยกเท้าขึ้น การปฏิบัติ เช่น ประเท้าขวา คือการยืนด้วยเท้าซ้าย เท้าขวาประสมเท้าเหลื่อม แยกเท้าออกมาเล็กน้อย ย่อเข้าทั้งสองลง ดึงนิ้วเท้า และเหยोजุมูกเท้าขึ้น โดยที่ส้นเท้ายังวางติดกับพื้นใช้จุมูกเท้าแตะพื้น แล้วยกขึ้นทันที โดยให้เท้าสูงระดับต่ำกว่าเข่าเล็กน้อย

ม้วนมือ

ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

ม้วนมือ หมายถึง กิริยาของมือที่จับอยู่ แล้วค่อย ๆ บิดมือ ที่จับอยู่ไปทางนิ้วก้อย แล้วม้วน
จับออกตั้งข้อมือขึ้น จะม้วนทีละมือหรือจะม้วน 2 มือก็ได้ และจะต้องหักข้อมือเข้าหาตัว

การยิด – ยุบเข้า (ยุบสองขา)
ที่มา : ทศนีย์ ศิวบรรวัฒนา. 2553

การยิด – ยุบเข้า หมายถึง การยิด – ดึงเข้า และยุบ – งอเข้าตามจังหวะ ยิด – ยุบ เป็นกิริยา
ใช้ปฏิบัติในการให้จังหวะการรำ การเปลี่ยนท่ารำ หรือหมดท่ารำ การยืนอยู่ในลักษณะ ประสมเท้า แข็งหน้า
ขาไว้ เมื่อยิดเข้าทั้งสองชั้นเรียกว่า “ยิด” และเมื่อย่อเข้าทั้งสองลง เรียกว่า “ยุบ”

เกณฑ์การประเมินให้คะแนนแบบสังเกตภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5
เพลงระบำย่องหงัด

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาข้อปฏิบัติ กับเกณฑ์การประเมินให้คะแนนว่าตรงตามสิ่งซึ่งสังเกตหรือไม่คู่กับแบบสังเกตให้คะแนน และพิจารณาให้นำหนักคะแนนตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

ที่	ท่าร่า	อธิบายท่าร่า	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
1		กิจกรรมที่ปฏิบัติ 1. พระ – นาง หันเบี่ยงตัวไปทางขวา ปฏิบัติท่าสอดสร้อยมาลา เ้าซ้าย ก้าวหน้า เ้าขวาเปิด สันเท้าหลัง น้ำหนักอยู่ที่เท้าซ้าย ย่อตัวลง ยืด – ยุบ ออกมาหน้าเวที 2. พระ – นาง มือซ้ายจับหางยวงล่าง มือขวาดึงวงบน 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
2		1. พระ – นาง ย่ำซอยเท้าอยู่กับที่ยืด ยุบเข้า 2. พระ – นาง เปลี่ยนมือซ้ายดึงวงบน มือขวาจับหางยวงตั้งวงล่าง 3. พระ – นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
	ท่าสอดสร้อยที่ 2		

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
3		1. พระ – นาง ยำช้อยเท้าอยู่กับที่ ยึด ยุบเข้า 2. พระ – นาง มือขวาตั้งวงบน มือซ้ายจับหางตั้งวงล่าง ปฏิบัติสลับมือซ้ายขวา ทั้งหมด 5 ครั้ง จะหมดด้วยมือซ้ายตั้งวง มือขวาจับหางตั้งวงระดับชายพก 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
4		1. พระ – นาง ยำช้อยเท้าอยู่กับที่ ยึด ยุบเข้า 2. พระ – นาง เปลี่ยนมือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจับหางตั้งวงล่าง ปฏิบัติสลับมือซ้ายขวา ทั้งหมด 5 ครั้ง จะหมดด้วยมือซ้ายตั้งวง มือขวาจับหางตั้งวงระดับชายพก 3. พระ – นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
5		1. พระ - นาง หันตัวทางซ้ายถอยหลังเท้าซ้ายข้างหลัง ก้าวเท้าขวา (ก้าวข้าง) พร้อมกับหมุนตัวไปทางขวา 2. พระ - นาง มือซ้ายสอดจีบหงายตั้งหว่างระดับขยพก มือขวาดึงวงบน 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
6		ท่าสอดสร้อยที่ 5 ท่าป้องกัน	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
7		1. พระ - นาง หันทางขวา แตะเท้าซ้าย ขยับซ้ายขอยเท้าอยู่กับที่ 2. พระ - นาง มือขวาทอดแขน ข้างลำตัว งอศอกเล็กน้อยหงายมือ ท้องแขนตกปลายมือ มือซ้ายตั้งวงล่าง 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
8		1. พระ - นาง หน้าตรง แตะเท้าขวาขยับซ้ายขอยเท้าอยู่กับที่ 2. พระ - นาง เปลี่ยนมือซ้ายทอดแขนข้างลำตัวงอศอกเล็กน้อย หงาย ท้องแขนตกปลายมือลงตั้งวงล่าง มือขวาตั้งวงล่าง 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
9	 บทร้อง “เมื่อเอย” (ทำยืนพัก)	1. พระ ก้าวเท้าขวา เอียงศिरະชาย ผสมเท้าซ้ายเหลื่อมเท้าขวา ย่อเข้าลง นาง ก้าวเท้าซ้าย ถอนเท้าขวายืนผสมเท้า เท้าซ้ายวางเหลื่อม เท้าขวาดึงเข้า 2. พระ มือทั้งสองจับศอกแล้วคลายออก ฝ่ามือซ้ายวางบนหน้าซ้าย มือขวาเท้าสะเอว นาง มือทั้งสองจับศอกล่าง ช่างหน้า ม้วนจับทั้งสองคลายออก มือซ้ายทอดแขนตั้งวางที่หน้าซ้าย มือขวากรีดจับที่หัวเข็มขัด 3. พระ เอียงศिरະขวา นาง เอียงศिरະซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
10	 บทร้อง “เมื่อนั้น”	1. พระ ถอนเท้าซ้ายวางข้างหลัง ก้าวเท้าขวา แล้วนำเท้าซ้ายมาผสมเหลื่อมเท้า ยืนพัก นาง เลื่อนเท้าซ้ายผสมเท้าขวาเหลื่อมเท้าซ้าย 2. พระ มือทั้งสองจับศอกแล้วคลายออก ฝ่ามือซ้ายวางบนหน้าซ้าย มือขวาเท้าสะเอว นาง มือทั้งสองคลายจับออก มือซ้ายจับหางยี่หัวเข็มขัดมือขวาเท้าสะเอว 3. พระ - นาง เอียงศिरະขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

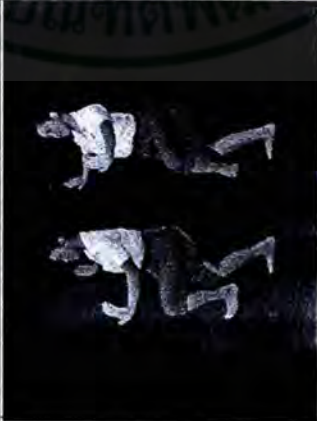
ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
11	 บทร้อง “ฝ่ายผู้เทพไท” (ทำจีบเข้าอก)	1. พระ ก้าวข้างเท้าซ้าย ผสมเท้าขวาเหลื่อมเท้า - นาง ก้าวเท้าขวา กระทั่งเท้าซ้ายพร้อมกระดกเท้าขึ้น - พระ มือซ้ายตั้งวงระดับอกแล้วจีบเข้าอก มือขวาทำสะเอว - นาง มือทั้งสองตั้งวงข้างหน้าระดับอก มือขวาจีบหาง มือซ้ายตั้งวงระดับเดียวกัน แล้วพลิกข้อมือซ้ายจีบเข้าอก มือขวาส่งไปจับข้างหลัง - พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
12	 บทร้อง “ถ้วนหน้า” (ท่าเอ็ดฉิม)	1. พระ - นาง หันขวา ก้าวเท้าขวา กระทั่งเท้าซ้าย - กระดกเท้า - พระ - นาง มือซ้ายจีบหางซ้ายตั้งวงข้างหน้า ม้วนมือคลายจีบออกตั้งวงระดับปาก มือขวาตั้งวงบน พลิกข้อมือหางวงออกข้อศอก - พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
13	 บทร้อง “ซุ้ยย่าง”	1. พระ - นาง หันขวา แตะเท้าซ้าย ก้าวเท้าซ้าย จรดเท้าขวา หันมาหน้าตรง 2. พระ - นาง มือทั้งสองงอข้อศอกระดับกลาง มือซ้ายจับขวา มือขวาเหยียดมือตกลายมือสอง มือทั้งสองงอข้อศอกระดับสะเอว มือซ้ายจับขวาสุดจับขึ้นแบหงายตั้งวงบนงอข้อศอก มือขวาดึงมือแขนตั้งระดับไหล่ 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา แล้วเปลี่ยนเอียงศีรษะซ้าย	3 ค่ะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 ค่ะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 ค่ะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
14	 บทร้อง “นวนาญ”	1. พระ ถอนเท้าขวา ประเท้าซ้าย ก้าวหน้าเท้าซ้ายแล้วย่อตัวลงนาง แตะเท้าขวาแล้ววางข้างหลัง จรดเท้าซ้าย 2. พระ มือขวายืบทงระดับไหล่ มือซ้ายตั้งวงบน แล้วเปลี่ยนมือขวาดังวงบน มือซ้ายจับส่งหลังนาง แตะเท้าขวาแล้ววางข้างหลัง จรดเท้าซ้าย 3. พระ เอียงศีรษะซ้าย แล้วเปลี่ยนเอียงศีรษะขวา (ท่ากราย)นาง เอียงศีรษะขวา ย่อเข่าลง	3 ค่ะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 ค่ะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 ค่ะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
15	 ร้อง "เอื่อน"	1. พระ ประเท้าขาว นาง แต่เท้าขาวกักรหน้า จรดเท้าขาว 2. พระ มือขวาดังวงบน มือซ้ายจับหงายแขนตั้งระดับไหล่ นาง มือซ้ายจับคว่าแขนตั้งระดับไหล่ มือขวาดังวงบน 3. พระ เอียงศีรษะขวา นาง เอียงศีรษะซ้าย ย่อตัวลง	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
16	 บทร้อง "เข้ามา"	1. พระ ก้าวเท้าขาว นาง แต่เท้าขาวแล้ววางข้างหลัง จรดเท้าซ้าย 2. พระ มือซ้ายม้วนจับกรายออกดังวงบน มือขวาจับส่งข้างหลัง นาง มือขวารับคว่าแขนตั้งระดับไหล่ มือซ้ายดังวงบน 3. พระ เอียงศีรษะซ้าย เบี่ยงไหล่ไปทางขวา นาง เอียงศีรษะขวา ย่อตัวลง	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
17	 ร้อง “เอือน” (ท่าเดิน)	1. พระ ก้าวหน้าเท้าซ้าย นาง แตะเท้าซ้ายก้าวหน้าจรดเท้าขวา ย่อตัวลง 2. พระ มือขวากิริตจิบ ปลอยตั้งวงล่าง มือซ้ายกิริตจิบ ปลอยทอดแขนข้างลำตัว นาง มือซ้ายจิบคว่ำแขนตั้งระดับไหล่ มือขวาทิ้งวงบน 3. พระ เอียงศีรษะขวา (ท่าเดินเข้าหานาง) ย่อเข้าลง นาง เอียงศีรษะซ้าย ย่อตัวลง	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
18	 บพร้อง “โกสผู้นางฟ้า”	1. พระ สะดุดเท้ายังเท้าขวา นาง ก้าวเท้าขวาไขว้ ก้าวเท้าซ้ายไขว้ เท้าขวายู่ข้างหลังเปิดสันเท้า 2. พระ มือขวากิริตจิบแล้วปลอยตั้งมือทอดแขนตั้งข้างลำตัว มือซ้ายกิริตจิบ ปลอยตั้งวงล่าง นาง มือทั้งสองตั้งวงล่าง มือขวาจิบหงาย มือซ้ายตั้งวงล่าง งอข้อศอก เปลี่ยนเป็น มือซ้ายจิบหงายที่วงล่าง (หัวเข็มขัด) มือขวาจิบส่งหลัง 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
19		1. พระ - นาง ก้าวไขว้เท้าซ้าย ยกเท้าขวาก้าวข้างผสมเท้าซ้ายวางเหลื่อมเท้าขวา 2. พระ - นาง มือทั้งสองจับหงาย มือซ้ายจับหงายวางล่าง มือขวาจับหงายทอดแขนตั้ง ม้วนมือซ้ายทั้ง 2 คลายออก มือซ้ายตั้งวางล่าง มือขวาหงายมือนอกปลายมือลงแขนตั้งระดับไหล่ 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา แล้วเปลี่ยน เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
20	 บทร้อง “ยูพาพาล” บทร้อง “แล้วจ้ด”	1. พระ หันเบี่ยงตัวทางซ้าย แต่เท้าซ้าย ขอยเท้า เคลื่อนตัวออกจากนาง หมั่นตัวทางขวา ก้าวข้างเท้าขวา 2. พระ - นาง มือทั้งสองจับค้ำวางข้างหน้าองแขนระดับอก 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
21	 บทร้อง "สองกร"	1. พระ - นาง หันขวา ยกเท้าซ้าย ยุบเข่าลง 2. พระ - นาง มือทั้งสองคลายจีบออกตั้งมือแขนตึงระดับไหล่ 3. พระ - นาง ตัวตรง ยุบเข่าลง	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
22	 ร้อง "เอือน"	1. พระ - นาง หันขวา ยกเท้าซ้าย 2. พระ - นาง มือทั้งสองตั้งวงระดับไหล่ ย่อตัวลง ยกตัวกลับกัน 5 จังหวะ เริ่มกดไหล่ซ้าย แขนซ้ายงอ กดไหล่ขวา แขนขวางอ 3. พระ - นาง ลึกคอซ้าย - ขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
23	 บทร้อง “อ่อนชด”	1. พระ - นาง จังหวะที่ 6 ก้าวเท้าลงข้างหน้าที่คำว่า “ชด” ค่อย ๆ หมุนตัวมาด้านหน้า 2. พระ - นาง แขนซ้ายตั้งระดับไหล่ กัดไหล่ขวา แลเงาแขนขวา 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
24	 บทร้อง “ท่าท่า” (ท่ากีนนรพื่อนฝูง)	1. พระ - นาง หันหน้าตรง ก้าวเท้าขวา กระดกเท้าซ้าย 2. พระ - นาง มือซ้ายสอดจีบขึ้น หงายมือตั้งงบน มือขวาดึงมือแขน ตั้งระดับไหล่ 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
25	 บทร้อง “พระรถ” (ทำนางนอน)	1. พระ - นาง หันตัวไปทางซ้าย ก้าวซ้าย กระดกเท้าขวา 2. พระ - นาง มือซ้ายจับพวง ม้วนจับคลายออกต้งล่าง มือขวาท้งล่างหงายข้อมือองแขน 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
26	 บทร้อง “เือน” (ทำอมรเกล้า)	1. พระ - นาง หันหน้าตรง เท้าขวาก้าวซ้ายย่อเข้า ยึด - ยุบกระดูกเท้าซ้าย 2. พระ - นาง มือทั้งสองต้งบน มือขวากีบเข้าหาตัว มือซ้ายต้งวงมือขวาม้วนจับออกต้งวง มือซ้ายจับเข้าหาตัว 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย (ทำอมรเกล้าขวา)	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
27	 บทร้อง “โยนสาร” (ท่ากรมมเกล้า)	1. พระ – นาง หันหน้าตรง เท้าซ้ายก้าวขวา ย่อเข้า ยืด-ยุบ กระดกเท้าขวา 2. พระ – นาง มือทั้งสองเคลื่อนมาทางซ้าย มือซ้ายม้วนจับปลายออกตั้งวงบน มือขวาก็จับเข้าหาตัวระดับวงบน 3. พระ – นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
28	 บทร้อง “เรียงร่อ”	1. พระ หันตัวทางขวา หันเข้าหานาง แตะเท้าขวา พร้อมกับขยับเท้าเคลื่อนตัวไปทางซ้าย นาง หันตัวทางซ้าย หันเข้าหาพระ แตะเท้าซ้าย วางเท้าขวา จรดเท้าซ้ายข้างเท้าขวา พร้อมกับขยับเท้าเคลื่อนตัวไปทางขวา 2. พระ – นาง เคลื่อนมือทำท่ากรมมเกล้าไปทางขวา 3. พระ – นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
29		1. พระ - นาง วางเท้าซ้ายจรดเท้าขวา พร้อมกับขยับเท้าเคลื่อนตัวไป 2. พระ - นาง เคลื่อนมือท่ากลมรเกล้ามาทางซ้าย 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
30		1. พระ - นาง ก้าวไขว้เท้าซ้าย ยกเท้าขวาก้าวข้างผสมเท้าซ้ายวางเหลือมเท้าขวา 2. พระ - นาง มือทั้งสองจับหงาย มือซ้ายจับหงายล่าง มือขวาจับหงายทอดแขนตั้ง ม้วนมือจับทั้ง 2 คลายออก มือซ้ายตั้งวางล่าง มือขวาหงายมือนอกปลายมือนองแขนตั้งระดับไหล่ 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา แล้วเปลี่ยน เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
31		1. พระ - นาง แตะเท้าซ้ายวางข้างหลังเปิดส้นเท้า 2. พระ - นาง มือซ้ายตั้งวางล่าง มือขวาพลิกตั้งมือแขนตั้งระดับไหล่ 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
32	 บทร้อง “ประโลมลาน”	1. พระ หันเข้าหานาง ก้าวเท้าซ้าย นาง ก้าวเท้าซ้ายไขว้ เบี่ยงตัวไปทางขวาเล็กน้อย 2. พระ มือทั้งสองกรีดจีบบนไหล่นาง (ท่าโลมนาง) นาง มือทั้งสองจีบคว้าที่ไหล่ แล้วปิดมือพระออก (มือนางอยู่ใต้มือพระ) 3. นาง เอียงศีรษะซ้าย (หน้ามองพระ) พระ เอียงศีรษะซ้าย (หน้ามองนาง)	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
33	 บทร้อง “ทอดสนิท” (ท่ากินนรรำ)	1. พระ หันหลัง ถอนเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา นาง หันหน้า ถอนเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา 2. พระ – นาง มือซ้ายจับหางแขนตั้งระดับไหล่ มือขวาดึงวงบน 3. พระ – นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
34	 ร้อง “เอือน”	1. พระ – นาง กระทุ้งเท้าซ้ายยกมาจรดข้างเท้าขวา 2. พระ – นาง มือซ้ายสลัดจับออกตั้งมือแขนตั้งระดับไหล่ มือขวาจับ คว่ำระดับวงบน 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
35	 บทร้อง “ไปเนทีเอ๋ย”	1. พระ หันตัวกลับมาทางซ้าย หน้าตรง ก้าวเท้าซ้ายไขว้ นาง หันหน้าตรง ถอนเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย 2. พระ เอียงศีรษะซ้าย แล้วก้าวเท้าขวา (ก้าวข้าง) มือซ้ายเท้าขวา มือขวาจับศอกแล้วหงายมือ สอดมือเข้าที่สะเอวนาง (สีข้างนาง) นาง มือซ้ายจับศอกแล้วหงายมือจับเสมือพระออกไป (ม้วนจับปิด มือพระ) มือขวาเท้าขวาเอียง 3. พระ เอียงศีรษะขวา หน้ามองนาง นาง เอียงศีรษะซ้าย หน้ามองพระ	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
36	 บทร้อง “นางสวรรค์”	1. พระ ถอยออกมา ยืนทอดขาขวา นาง ก้าวเท้าขวา กระดกเท้าซ้าย 2. พระ มือซ้ายเท้าขวา ทอดแขนขาข้างลำตัวเหยียดตั้ง นาง มือซ้ายจับเข่าอก มือขวาส่งไปข้างหลัง 3. นาง เอียงศีรษะขวา พระ เอียงศีรษะซ้าย (ยืนมองนาง)	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
37	 บทร้อง “กัณกร” (ท่าโลม)	1. พระ ก้าวเท้าซ้ายเข้าหานาง นาง ก้าวเท้าซ้าย 2. พระ มือทั้งสองจับหงายที่สะเอวนาง (ประคองที่สะเอวหน้ามองนาง) นาง มือทั้งสองจับหงายที่สะเอวได้มือพระ และบิดมือพระออก 3. พระ เอียงศีรษะซ้าย นาง เอียงศีรษะซ้าย (หน้ามองพระ)	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
38	 ร้อง “เอื่อน”	1. พระ ยืนในท่าพัก พระถอนเท้าซ้าย ยืนทอดขาขวา นาง ยืนในท่าพัก นางถอนเท้าขวา ผสมเท้าซ้ายเหลื่อมเท้าขวา 2. พระ มือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาแบทอดแขนวางมือที่ต้นขาขวา นาง มือขวาจับหงายที่หัวเข็มขัด มือซ้ายแบทอดแขนวางมือที่ต้นขาซ้าย 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
39	 บทร้อง “ป้อบัต” (ท่าเชยคางนาง นางปัด)	1. พระ เท้าขวาก้าวข้าง และก้าวเท้าซ้าย นาง ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวาวางหลัง 2. พระ มือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาปัดมือไปเพื่ออกของนาง มือซ้ายเชยคาง นาง แล้วเปลี่ยนเป็นตั่งวง มือขวาโอบสะเอวนาง นาง มือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาทรงข้างหน้าระดับอก ปัดมือ พระออกไป เปลี่ยนมือซ้ายกรัดจับซ่อนอยู่ใต้มือพระ ปัดมือพระ ออก เป็นตั่งวงบนมือขวาเท้าสะเอว สายตามองดูพระ 3. พระ เอียงศีรษะขวา แล้วเปลี่ยนเอียงศีรษะซ้าย นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
40	 บทร้อง “ปัดสะบัด”	1. พระ ก้าวเท้าขวา แล้วยืนทอดขาขวา นาง ถอนเท้าขวา ก้าวเท้าซ้ายข้างหน้า 2. พระ มือซ้ายเท้าสะเอว มือขวาก็จับข้อมือข้างซ้ายของนางที่คำว่า “ปัด” นาง แล้วยืนทอดขาขวา สะบัดมือขวาลอยมือนางที่คำว่า “สะบัด” นาง มือซ้ายทอดแขนตั้งให้พระจับข้อมือ มือขวาเท้าสะเอว แล้ว ปัดข้อมือซ้ายเล็กน้อย สะบัดมือพระออก 3. พระ เอียงศีรษะขวา นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
41		1. พระ หันเข้าหานาง ประทับขา ก้าวเท้าขวา (ก้าวข้าง) นาง (ท่าหลบ) ก้าวเท้าขวาไขว้ ก้าวเท้าซ้ายไขว้ หมุนตัวมาทางขวา แล้วหันหลัง 2. พระ มือทั้งสองต้งวงล่าง มือขวากีบหงาย มือซ้ายต้งวง ส่งมือซ้ายไปเจ็บข้างหลัง มือขวากีบหงายวงล่าง นาง มือขวากีบหงายวงล่าง มือซ้ายต้งวงล่าง เปลี่ยนเป็นมือซ้ายจับหางที่หัวเข็มขัด มือขวาส่งไปเจ็บข้างหลัง 3. พระ เอียงศีรษะซ้าย แล้วเอียงศีรษะขวา หน้ามองนาง นาง เอียงศีรษะขวา แล้วเอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
42	 บทร้อง “ชายหนึ่” (ท่ามอง, ท่าหลบ)	1. พระ หันเข้าหานางเช่นเดิม ประทับขาขวา ก้าวเท้าขวา (ก้าวข้าง) นาง หันหลัง ประทับขาขวา ก้าวเท้าขวาไขว้ หมุนตัวไปทางซ้าย กลับมาหน้าตรง 2. พระ มือขวาจับหงาย มือซ้ายตั้งล่าง เปลี่ยน มือขวาจับส่งหลัง มือซ้ายจับหงายที่หัวเข็มขัด นาง มือทั้งสองตั้งล่าง มือซ้ายจับหงายแล้วส่งมือซ้ายไปข้างหลัง มือขวาจับหงายที่หัวเข็มขัด 3. นาง เอียงศีรษะซ้าย แล้วเปลี่ยนเอียงศีรษะขวา พระ เอียงศีรษะซ้าย แล้วเปลี่ยนเอียงศีรษะขวา	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
43	 บทร้อง “เทวบุตร”	1. พระ หันหน้าตรง ก้าวเท้าขวา ยกเท้าซ้าย ยึดตัวขึ้น นาง หันหน้าตรง ถอนเท้าซ้าย ก้าวเท้าขวา ย่อเข่าลง 2. พระ มือซ้ายจับเข่าอก มือขวาเท้าสะเอว นาง มือทั้งสองงอข้อศอกระดับสะเอว มือขวาจับหางย มือซ้ายจับหางยล่างที่หัวเข็มขัด มือขวาส่งจับไปข้างหลัง 3. พระ เอียงศีรษะขวา นาง เอียงศีรษะซ้าย แล้วเปลี่ยนเอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
44	 บทร้อง “รำทำ” (ท่ากึ่งหันร่อน)	1. พระ แตะเท้าซ้าย วางเท้าซ้ายลงข้างหลัง จรดเท้าขวา นาง หันเบี่ยงตัวทางซ้าย (ท่าป้องกัน) กระทุ้งเท้าซ้าย กระดกเท้าซ้าย 2. พระ มือซ้ายจับหางยแขนตั้ง มือขวาดึงมือแขนตั้งระดับไหล่ มือซ้ายหมุนจับปลายออก เป็นดั่งมือแขนตั้งระดับไหล่ มือขวาจับหางยแขนตั้ง นาง มือซ้ายหงายแล้วคว่ำฝ่ามือ ดึงวงข้างหน้า (ท่าทำป้องกัน) มือขวาจับส่งข้างหลัง 3. พระ เอียงศีรษะขวา แล้วเปลี่ยนเอียงศีรษะซ้าย นาง เอียงศีรษะซ้าย แล้วเปลี่ยนเอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
45	 ร้อง “เอื่อน”	1. พระ จรดเท้าขวา ก้าวเท้าขวายกเท้าซ้ายมาจรดนาง กระดกเท้าซ้าย สะดุ้งตัว กระทบจังหวะเข้าตามจังหวะ 2 ครั้ง ค่อย ๆ หมุนตัวไปทางซ้าย 2. พระ ม้วนจีบขวาคลายออกตั้งมือ ม้วนข้อมือซ้ายเป็นจีบหงาย แขนตั้งทั้งสองข้าง - นาง มือซ้ายหงายแล้วคว่ำฝ่ามือ ตั้งวงข้างหน้า (ทำท่าป้องหน้า) มือขวาจีบส่งข้างหลัง 3. พระ – นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
46	 บทร้อง “ม้าตึล”	1. พระ หันทางซ้าย ก้าวหน้าเท้าซ้าย กระดกเท้าขวา - นาง หันทางซ้าย วางเท้าซ้าย ประเท้าซ้าย คำว่า “ม้า” ก้าวเท้าซ้ายลงที่คำว่า “ตึล” (ก้าวข้าง) หลบเข้าขวา 2. พระ มือซ้ายจีบคว่ำตั้งวงบน ม้วนคลายจีบออกตั้งวงบน มือขวาตั้งวงกลาง แล้วพลิกข้อมือเป็นจีบหงายแขนตั้งระดับไหล่ - นาง มือซ้ายจีบคว่ำตั้งวงบนมือขวาจีบหลัง เอียงศีรษะซ้าย มือซ้ายม้วนจีบคลายออกตั้งวงบน มือขวาจีบหลัง 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
47		1. พระ ถอนเท้าขวา พร้อมกับยกย่อนิ้ว ยกเท้าซ้าย เท้าซ้ายวางลงข้างหลัง ยกเท้าขวา หันมาหน้าตรง นาง ถอนเท้าขวา ยกเท้าซ้าย วางเท้าซ้ายลงข้างหลัง ยกเท้าขวา หันมาหน้าตรง 2. พระ มืออยู่ในลักษณะเดิม งอแขนขวาเล็กน้อย มือซ้ายตั้งวางบน มือขวาแขนตั้งระดับไหล่ นาง มือซ้ายตั้งวางบน มือซ้ายจับสรวงหลัง 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา แล้วเปลี่ยนเอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
			

ร้อง “เอือน”

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
48	 บทร้อง “ท่วงที”	1. พระ – นาง หันหน้า ก้าวเท้าขวา ก้าวหน้าเท้าซ้าย 2. พระ – นาง มือซ้ายจับศอกซ้าย มือขวาอแขนหงายมือข้างซ้าย มือซ้ายจับข้อมือซ้าย มือขวาตั้งมือแขนตั้งระดับไหล่ กัดไหล่ซ้าย 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
49	 บทร้อง “เวียนตาม”	1. พระ หันหลัง ถอนเท้าขวาวางหลัง ยึดตัวขึ้น เท้าซ้ายก้าวหน้า ยึด - ยุบ หมุนวนกันกับนาง - นาง หันหน้า ถอนเท้าขวาวางหลัง ยึดตัวขึ้น เท้าซ้ายก้าวหน้า ยึด - ยุบ หมุนวนกันกับพระ 2. พระ มือขวาจับศอกซ้ายตั้งวงบน มือซ้ายตั้งวงระดับกลาง ม้วนจับมือขวา เป็นตั้งวงบน มือซ้ายพลิกมือองข้อศอกระดับสะเอวหงายข้อมือ ลง - นาง มือขวาจับศอกซ้ายตั้งวงบน มือซ้ายตั้งวงระดับกลาง ม้วนจับมือขวา เป็นตั้งวงบน มือซ้ายพลิกมือองข้อศอกระดับสะเอวหงายข้อมือ ลง เอียงศีรษะซ้าย (ท่าผาลา) 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
50		1. พระ หันหน้า ก้าวเท้าซ้ายไขว้ เท้าขวาก้าวข้างนาง ก้าวเท้าขวาไขว้ ก้าวเท้าซ้ายไขว้ 2. พระ มือทั้งสองจับคางล่าง มือทั้งสองกรัดนิ้วบีบปลายนิ้วมือนางนาง มือทั้งสองจับคางล่างคลายออก มือซ้ายตั้งมือทอดแขนตั้งไปข้างลำตัว มือขวาดังงล่าง 3. นาง เอียงศีรษะซ้าย (หันามองพระ)พระ เอียงศีรษะซ้าย (หันามองนาง)	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
51	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 1 (ท่าตบอก)	1. พระ - นาง ยิด ยุบเข้า สลัดมือออกจากกัน พระ ถอนเท้าขวา หมุนตัวทางขวา หันหลัง ยกเท้าซ้าย กระทบ จังหวะเข้าที่ยืนตามจังหวะ นาง หันหน้า ถอนเท้าขวา หมุนตัวทางขวา ยกเท้าซ้าย กระทบ จังหวะเข้าที่ยืนตามจังหวะ 2. พระ มือขวาแหงมือออกไปตั้งวงบน มือซ้ายแตะอก พร้อมกับขึ้น ซ้อมือแตะอก รวม 4 ครั้ง นาง มือขวาแหงมือออกไปตั้งวงบน มือซ้ายแตะอก พร้อมกับขึ้น ซ้อมือแตะอก รวม 4 ครั้ง 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
52		1. พระ หันหลัง จรดเท้าซ้าย แล้วซอยเท้าสวนแถวกับนาง นาง หันหน้า จรดเท้าซ้าย แล้วซอยเท้าสวนแถวกับพระ 2. พระ มือขวาทอดแขน ข้างลำตัวงอศอก ตกปลายมือลง หงาย ท้องแขน มือซ้ายตั้งวงล่าง นาง มือขวาทอดแขนข้างลำตัวงอศอก ตกปลายมือลง หงาย ท้องแขน มือซ้ายตั้งวงล่าง 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
53		1. พระ ก้าวเท้าซ้ายไขว้ หมุนตัวทางขวา หันหน้า นาง ก้าวเท้าซ้ายไขว้ หมุนตัวทางขวา หันหลัง 2. พระ - นาง มือซ้ายจับหงายวงล่าง มือขวาดังวงบน 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
54	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 4 (ท่ารำกระปี่สีท่า หรือท่ากินนร่า)	1. พระ หันหน้า จรดเท้าขวา นาง หันหลัง จรดเท้าขวา 2. พระ - นาง มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจีบหงายแขนตั้งระดับไหล่ 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
55	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 5 (ท่าแฝงศร)	1. พระ หันหน้า โยกเท้า ขยับเท้าซ้ายแล้ว วางเท้าขวาหลังข้างหลัง จรดเท้าซ้าย นาง หันหลัง โยกเท้า ขยับเท้าซ้ายแล้ว วางเท้าขวาหลังข้างหลัง จรดเท้าซ้าย 2. พระ - นาง มือซ้ายตั้งวงบน ข้อนข้อมือแล้วจับคว่ำ มือขวาม้วนจับ คลายออก ตั้งมือแขนตั้งระดับไหล่ 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
56	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 6 (ท่ากลางอัมพร)	1. พระ หันหน้า ขยับเท้าซ้าย แล้วก้าวเท้าซ้าย ยกเท้าขวา นาง หันหลัง ขยับเท้าซ้าย แล้วก้าวเท้าซ้าย ยกเท้าขวา 2. พระ – นาง มือซ้ายตั้งมือขึ้นตึงระดับไหล่ มือขวาสอดจับขึ้นไป ตั้งวง พร้อมกับถายมือออกจับไปตั้งวงบน (ท่ากลางอัมพร) 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
57	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 7 (ท่าตบอก)	1. พระ หันหน้า วางเท้าขวาหลังข้างหลัง ยกเท้าซ้าย กระทบจึงหวัะเข้า ที่ยืนตามจึงหวัะ นาง หันหลัง วางเท้าขวาหลังข้างหลัง ยกเท้าซ้าย กระทบจึงหวัะเข้าที่ ยืนตามจึงหวัะ 2. พระ – นาง แหงมือขวาออกไปตั้งวงบน มือซ้ายตบอก ตบอก 4 ครั้ง พร้อมทั้งขยับไหล่ ตามจึงหวัะ 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
58	 เพลงตะเซ็ง ท่าที่ 8 (ท่านางนอน)	1. พระ หันหน้า จรดเท้าซ้าย แล้วชอยเท้าสวนแฉากับนาง ไปอยู่ที่ พระ นาง หันหลัง จรดเท้าซ้าย แล้วชอยเท้าสวนแฉากับพระ ไปอยู่ที่ นาง 2. พระ - นาง มือขวาทอดแขนข้างลำตัวงอศอก ตกปลายมือลง หางย ท้องแขน มือซ้ายตั้งวงล่าง 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
59	 เพลงตะเซ็ง ท่าที่ 9 (ท่าสอดสร้อยมาลา)	1. พระ เท้าซ้ายก้าวหน้า หมุนตัวทางขวา แล้วหันหลัง นาง เท้าซ้ายก้าวหน้า หมุนตัวทางขวา แล้วหันหน้าตรง 2. พระ - นาง มือขวาดังวงบน มือซ้ายจับหางชายพก 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
60		1. พระ หันหลัง จรดเท้าขวา เท้าซ้ายยืนเต็มเท้า ย่อเข่าลง นาง หันหน้าตรง จรดเท้าขวา เท้าซ้ายยืนเต็มเท้า ย่อเข่าลง 2. พระ - นาง มือขวาจีบหงายแขนตั้งระดับไหล่ มือซ้ายตั้งวงบน 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
61		เพลงตะเจี้ง ท่าที่ 10 (ท่ารำกระบี่สี่ท่า หรือท่ากินนรรำ) 1. พระ หันหลัง โยกเท้าขวา ขยับเท้าซ้าย วางแล้ว แล้ววางเท้าขวา ลงข้างหลัง จรดเท้าซ้าย นาง หันหน้าตรง โยกเท้าขวา ขยับเท้าซ้าย วางแล้ว แล้ววางเท้า ขวาลงข้างหลัง จรดเท้าซ้าย 2. พระ - นาง มือซ้ายตั้งวงบน ขอน้อมมือแล้วจับคว่ำ มือขวาม้วนจับ คลายออกตั้งมือแขนตั้งระดับไหล่ 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
62	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 12 (ท่ากลางอัมพร)	1. พระ หันหลัง ขยับเท้าซ้าย แล้วก้าวเท้าซ้าย ยกเท้าขวา นาง หันหน้า ขยับเท้าซ้าย แล้วก้าวเท้าซ้าย ยกเท้าขวา 2. พระ – นาง มือซ้ายตึงมือแขนตึงระดับไหล่ มือขวาสอดจับขึ้นไป ตั้งวง พร้อมกันฉายมือออกไปตั้งวงบน (ท่ากลางอัมพร) 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
63	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 13 (ท่าตบอก)	1. พระ หันหลัง ยกเท้าซ้าย แล้ววางเท้าขวาลงข้างหลัง กระบ จิ้งหะเข้าที่ยืนตามจิ้งหะ นาง หันหน้า ยกเท้าซ้าย แล้ววางเท้าขวาลงข้างหลัง กระบ จิ้งหะเข้าที่ยืนตามจิ้งหะ 2. พระ – นาง มือขวาเหมงมือออกไปตั้งวงบน มือซ้ายแยกออก ซ้อน ข้อมือตะอกรวม 4 ครั้ง พร้อมกันขยับไหล่ตามจิ้งหะ 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
64		1. พระ หันหลัง จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าซ้ายเข้าหานาง (ก้าวข้าง) จังหวะที่ 2 หมุนตัวทางขวา กลับหันหลัง วางเท้าขวาหลังข้างหลัง (ก้าวถอยออกจากนาง) จังหวะที่ 3 ก้าวเท้าซ้ายพร้อมกับซอยเท้าเข้าหานาง จังหวะที่ 4 รวมเท้าชิด - ยุบเข้า หันหลัง รวมผลสมเท้า นาง หันหน้า จังหวะที่ 1 ก้าวเท้าซ้ายเข้าหาพระ (ก้าวข้าง) จังหวะที่ 2 หมุนตัวทางขวา กลับหันหลัง วางเท้าขวาหลังข้างหลัง (ก้าวถอยออกจากพระ) จังหวะที่ 3 ก้าวเท้าซ้ายพร้อมกับซอยเท้าเข้าหาพระ จังหวะที่ 4 รวมเท้าชิด - ยุบเข้า หันหน้า 2. พระ - นาง จังหวะที่ 1 มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจับคว่ำตั้งวงบน จังหวะที่ 2 มือปฏิบัติเช่นเดิม จังหวะที่ 3 มือขวาตั้งวงบน มือซ้ายจับคว่ำตั้งวงบน จังหวะที่ 4 มือซ้ายคลายออกตั้งวงบน ไขว้มือกัน มือขวาจับคว่ำวงบน ปฏิบัติเช่นนี้ 4 ทิศ 3. พระ - นาง สลับยิงศรจะซ้าย - ขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

เพลงตะเจิง ท่าที่ 14
(ท่าชูรังไก่)

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
65	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 15 (ท่ากลางอัมพร)	1. พระ ถอนเท้าซ้าย ย้อนด้วยยกเท้าขวา หมุนตัวทางซ้ายหัน มาหน้า ตรง นาง หันมาหน้าตรง ถอนเท้าซ้าย ย้อนด้วยยกเท้าขวา 1. พระ – นาง มือซ้ายสอดจีบขึ้น คลายออกตั้งวงบนหงายมือ มือขวา ตั้งมือแขนตั้งระดับไหล่ 2. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
66	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 16 (ท่าตบอก)	1. พระ – นาง หมุนตัวหันทางขวา ก้าวเท้าขวา – ซ้าย วางเท้าขวา ข้างหลัง จากนั้นขยับเท้าทั้งสองข้าง 2. พระ – นาง แหงมือซ้ายไปตั้งวงบน มือขวาแตะอก มือขวาซ้อน ข้อมือแตะอก 4 จังหวะ 3. พระ – นาง เอียงศีรษะขวา พร้อมกับกระทยายไหล่	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
67	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 17	1. พระ - นาง ย้อนตัว ถอนเท้าขวา ยกเท้าซ้าย 2. พระ - นาง มือซ้ายตั้งงบน มือขวาแตะอก 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
68	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 18	1. พระ - นาง หมุนตัวหันทางซ้าย ก้าวเท้าขวา - ซ้าย วางเท้าซ้ายข้างหลัง จากนั้นขยับเท้าทั้งสองข้าง 2. พระ - นาง แหงมือขวาไปตั้งงบน มือซ้ายแตะอก มือซ้ายซ้อนข้อมือแตะอก 4 จังหวะ 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย พร้อมกับกระพริบตาใหญ่	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
69	 เพลงตะเซ็ง ท่าที่ 19 (ท่าฉายเท้าเปลื้องมือทาบอก)	1. พระ - นาง ฉายเท้าขวา พร้อมกับหมุนตัวหันมาหน้าตรง วางเท้าขวาหลังข้างหลัง 2. พระ - นาง มือซ้ายเปลื้องมือออกไปตั้งวงบน (เยื้องวงมาข้างหน้าเล็กน้อย) มือขวาแตะอก 3. พระ - นาง กัดไหล่ขวา ลักคอซ้าย (ครั้งที่ 1 รวมจิ้งหะใหญ่)	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
70	 เพลงตะเซ็ง ท่าที่ 20 (ท่าฉายเท้าเปลื้องมือทาบอก)	1. พระ - นาง ฉายเท้าซ้าย วางเท้าซ้ายลงข้างหลัง 2. พระ - นาง มือขวาเปลื้องมือออกไปตั้งวงบน (เยื้องวงมาข้างหน้าเล็กน้อย) มือซ้ายแตะอก 3. พระ - นาง กัดไหล่ซ้าย ลักคอขวา (ครั้งที่ 1 รวมจิ้งหะใหญ่)	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

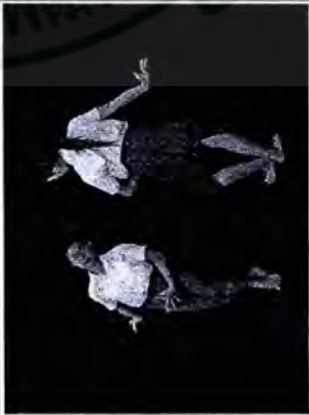
ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
71	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 21 (ท่าฉายเท้าเปลื้องมือทาบอก)	1. พระ - นาง ฉายเท้าขวา วางเท้าขวาหลัง (ครั้งที่ 2 จังหวะใหญ่) 2. พระ - นาง มือซ้ายเปลื้องมือออกไปตั้งวงบน (เอียงวงมาข้างหน้าเล็กน้อย) มือขวาแตะอก (ครั้งที่ 2 จังหวะใหญ่) 3. พระ - นาง กอดไหล่ขวา ลักคอซ้าย (ครั้งที่ 2 จังหวะใหญ่)	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
72	 เพลงตะเจิง ท่าที่ 22	1. พระ ถอนเท้าซ้าย หมุนตัวทางขวา หันหน้าเข้าหานาง ยกเท้าขวา นาง ถอนเท้าซ้าย หมุนตัวทางซ้าย หันหน้าเข้าหาพระ ยกเท้าขวา 2. พระ - นาง มือทั้งสอง จับค้ำแล้วพลิกข้อมือขึ้นเป็นจับหงายส่ง ลำแขนไปข้างหน้า แขนตั้งระดับไหล่ 3. พระ - นาง ตัวตรง	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
73	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 1	1. พระ หันหน้าเข้าหานาง จากท่าข้างประธานา ยัต - ยู่เข้า ก้าวหน้าท่าขวา วางเท้าซ้ายลงข้างหลัง เปิดส้นเท้า นาง หันหน้าเข้าหาพระ จากท่าข้างประธานา ยัต - ยู่เข้า ก้าวหน้าท่าขวา วางเท้าซ้ายลงข้างหลัง เปิดส้นเท้า 2. พระ - นาง ลดมือจับทั้งสองลงข้างลำตัว คลายจับออกแล้วหงายข้อมือ หอดแซ่ตั้งระดับไหล่ (ตกปลายมือลง) 3. พระ - นาง ตัวตรง	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
74	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 2 (ท่าพรหมสี่หน้า)	1. พระ หันหน้าเข้าหานาง วางเท้าซ้ายลงหลัง ถัดเท้าขวาวางแล้ว วางเท้าซ้ายลงเช่นเดิม ย่อเข่าลง นาง หันหน้าเข้าหาพระ วางเท้าซ้ายลงหลัง ถัดเท้าขวาวางแล้ว วางเท้าซ้ายลงเช่นเดิม ย่อเข่าลง 2. พระ - นาง มือทั้งสองตั้งวงกลาง สะเลยข้อมือ จับมือทั้งสองสอดขึ้นตั้งวงบน (ท่าพรหมสี่หน้า) 3. พระ - นาง ลักคอขวา ซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
75	 เพลงเจ้าเขิน ท่าที่ 3 (ท่าจันทรรุ่งกลด)	- พระ หันหลัง ถอนเท้าขวาหลังข้างหลัง ยกเท้าซ้าย หมุนตัวซ้าย นาง หันหน้า ถอนเท้าขวาหลังข้างหลัง ยกเท้าซ้าย หมุนตัวซ้าย - พระ - นาง แหงมือทั้งสองลงแล้วตั้งวงกลาง - พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
76	 เพลงเจ้าเขิน ท่าที่ 4 (ท่าพิสมัย)	- พระ หันหลัง ก้าวเท้าซ้าย ขวา หมุนตัวทางซ้าย กลับหลังหัน ถอน เท้าซ้าย จรดเท้าขวา สะดุดเท้าขวา ถอนเท้าซ้าย จรดเท้าขวา เชิดเท้าขวาถี่ ๆ หมุดจิ้งหะจรดเท้าขวา นาง หันหน้า ก้าวเท้าซ้าย ขวา หมุนตัวทางซ้าย กลับหลังหัน ถอน เท้าซ้าย จรดเท้าขวา สะดุดเท้าขวา ถอนเท้าซ้าย จรดเท้าขวา เชิดเท้าขวาถี่ ๆ หมุดจิ้งหะจรดเท้าขวา - พระ - นาง มือทั้งสองจับหงายตั้งวงกลาง ม้วนจับปลายออกแล้ว ไขว้ประสานกันที่อก (ท่าพิสมัย) (ก้าวเข้าหาพระและ สวนแฉกกันไปอยู่ที่ของพระและหันหน้า) พร้อมกับมือ ทั้งสองม้วนจับปลายออก แล้วกลับมาไขว้ประสานที่อก ตามเดิม พร้อมกับกลมไหล่ กล่อมหน้า และมีทั้ง สองกรัดจับปลายออกแล้วไขว้ประสานตามเดิม - พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย - ขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
77	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 5 (ท่าช้างประสานงา)	1. พระ ถอนเท้าขวา ยกเท้าซ้าย หมุนตัวทางขวา หันหน้าเข้าหานางนาง ถอนเท้าขวา ยกเท้าซ้าย หมุนตัวทางขวา หันหน้าเข้าหาพระ 2. พระ – นาง มือทั้งสองจับหางส่ายลำแขนทอดตึงไปข้างหน้าระดับไหล่ (ท่าช้างประสานงา) 3. พระ – นาง ตัวตรง	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
78	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 6	1. พระ หันหน้าเข้าหานาง จากท่าช้างประสานงา ยืด – ยุบเข่า ก้าวหน้าเท้าซ้าย วางเท้าขวาลงข้างหลัง เปิดสันเท้า - นาง หันหน้าเข้าหาพระ จากท่าช้างประสานงา ยืด – ยุบเข่า ก้าวหน้าเท้าซ้าย วางเท้าขวาลงข้างหลัง เปิดสันเท้า 2. พระ – นาง ลดมือจับทั้งสองลงข้างลำตัว คลายจีบออกแล้วหงายข้อมือ ทอดแขนตึงระดับไหล่ (ตกปลายมือลง) 3. พระ – นาง ตัวตรง	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
79		1. พระ หันหน้าเข้าหานาง วางเท้าขวาลงหลัง ถัดเท้าซ้ายวาง แล้ววางเท้าขวาลงเช่นเดิม ย่อเข้าลง นาง หันหน้าเข้าหาพระ วางเท้าขวาลงหลัง ถัดเท้าซ้ายวาง แล้ววางเท้าขวาลงเช่นเดิม ย่อเข้าลง 2. พระ - นาง มือทั้งสองตั้งวงกลาง ละเลงข้อมือ จับมือทั้งสองสอดขึ้นตั้งวงบน (ท่าพรหมสี่หน้า) 3. พระ - นาง ถักคอขวา ซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
80		1. พระ หันหน้า ถอนเท้าขวาลงข้างหลัง ยกเท้าซ้าย หมุนตัวซ้าย นาง หันหลัง ถอนเท้าขวาลงข้างหลัง ยกเท้าซ้าย หมุนตัวซ้าย 2. พระ - นาง แทะมือทั้งสองลงแล้วตั้งวงกลาง 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

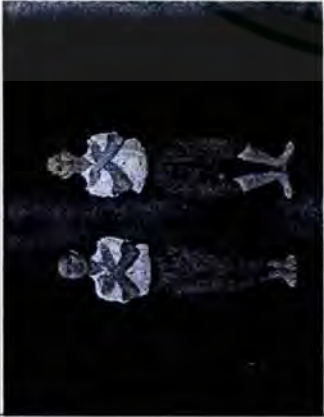
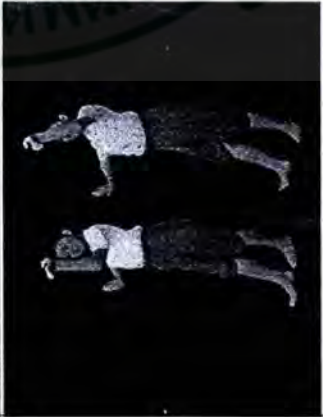
ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
81	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 9	1. พระ หันหน้า ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวา เอียงศีรษะซ้าย (ส่วนกับนาง) หมุนตัวทางขวา ถอนเท้าซ้าย จรดเท้าขวา (กลับมาอยู่ที่ของพระ) สะดุดเท้าขวา เชิดเท้าขวาถี่ ๆ จรดเท้าขวา นาง หันหลัง ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวา เอียงศีรษะซ้าย (ส่วนกับพระ) หมุนตัวทางขวา ถอนเท้าซ้าย จรดเท้าขวา (กลับมาอยู่ที่ของนาง) สะดุดเท้าขวา เชิดเท้าขวาถี่ ๆ จรดเท้าขวา 2. พระ – นาง มือซ้ายจับศอกข้างบน ม้วนมือจับซ้ายส่งไปข้างหลัง มือขวา ลดลงจับหางยาวล่าง เปลี่ยนมือขวาม้วนจับ คลายออก แล้วสาวจับกลับเป็นจับหางยาวล่าง มือซ้ายจับส่งหลัง พร้อมกับมือขวาม้วนจับคลายออก แล้วจับ หายท้วงล่าง มือซ้ายจับส่งหลัง 3. พระ – นาง กล่อมหน้า กล่อมไหล่ เอียงศีรษะขวา - ซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
82	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 10 (ท่าหลบ)	1. พระ ก้าวไขว้เท้าขวา หมุนตัวทางซ้าย จรดเท้าซ้าย สะดุดเท้าซ้าย เชิดเท้าซ้ายถี่ ๆ จรดเท้าซ้าย หันหลัง นาง ก้าวไขว้เท้าขวา หมุนตัวทางซ้าย จรดเท้าซ้าย สะดุดเท้าซ้าย เชิดเท้าซ้ายถี่ ๆ จรดเท้าซ้าย หันหน้า 2. พระ – นาง มือซ้ายจับส่งหลัง มือขวาจับหางยาวล่าง มือซ้ายจับ หางยาวล่าง มือขวาจับส่งไปข้างหลัง ม้วนจับซ้ายคลาย ออกแล้วเปลี่ยนเป็นจับหางยาวล่าง มือขวาส่งไปหลัง 3. พระ – นาง กล่อมหน้า กล่อมไหล่ เอียงศีรษะขวา - ซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

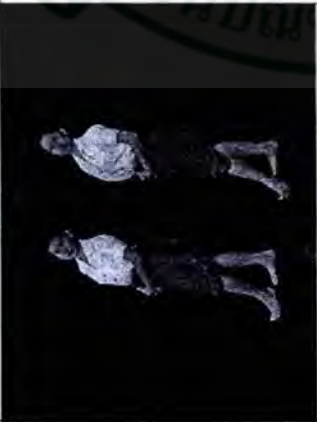
ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
83		1. พระ หันหลัง เท้าซ้ายก้าวหน้า นาง หันหน้า เท้าซ้ายก้าวหน้า 2. พระ - นาง มือซ้ายตั้งวงล่าง มือขวาจับคว่ำวงบน 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
84		1. พระ หันหลัง ถอนเท้าขวา ยกเท้าซ้าย นาง หันหน้า ถอนเท้าขวา ยกเท้าซ้าย 2. พระ - นาง ม้วนจับมือขวาคลายออกตั้งวงบน มือซ้ายจับหาง วงล่าง 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

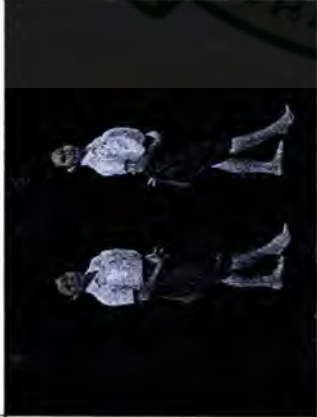
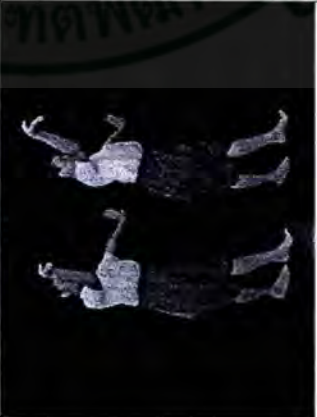
ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
85		1. พระ หันหลัง ก้าวเท้าซ้ายลง ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย พร้อมกับหมุนตัวไปด้านซ้าย นาง หันหน้า ก้าวเท้าซ้ายลง ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย พร้อมกับหมุนตัวไปด้านซ้าย 2. พระ - นาง มือซ้ายจับหงาย มือขวาทิ้งกลาง 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
86		1. พระ หันหลัง ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวา เอียงศีรษะซ้าย (สวนกับนาง) หมุนตัวทางซ้าย ถอนเท้าซ้าย จรดเท้าขวา (กลับมาอยู่ที่ของนาง) สะดุดเท้าขวา เชิดเท้าขวาถี่ ๆ จรดเท้าขวา นาง หันหน้า ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวา เอียงศีรษะซ้าย (สวนกับพระ) หมุนตัวทางซ้าย ถอนเท้าซ้าย จรดเท้าขวา (กลับมาอยู่ที่ของพระ) สะดุดเท้าขวา เชิดเท้าขวาถี่ ๆ จรดเท้าขวา 2. พระ - นาง มือซ้ายจับศอก ตั้งวงบน ม้วนมือจับซ้ายส่งไปข้างหลัง มือขวา ลดลงจับหงายล่าง เปลี่ยนมือขวาม้วนจับ คลายออก แล้วสวจับกลับเป็นจับหงายล่าง มือซ้าย จับส่งหลัง พร้อมกับมือขวาม้วนจับคลายออก แล้วจับ หายท้วงล่าง มือซ้ายจับส่งหลัง 3. พระ - นาง กล่อมหน้า กล่อมไหล่ เอียงศีรษะขวา - ซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
87	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 15	- พระ หันหน้า ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวา หมุนตัวทางซ้าย ถอนเท้าซ้าย จรดเท้าขวา สะดุดเท้าซ้าย จรดเท้าซ้าย เชิดเท้าซ้ายถึ ๆ นาง หันหลัง ก้าวเท้าซ้าย เท้าขวา หมุนตัวทางซ้าย ถอนเท้าซ้าย จรดเท้าขวา สะดุดเท้าซ้าย จรดเท้าซ้าย เชิดเท้าซ้ายถึ ๆ - พระ - นาง มือซ้ายจับคว่ำต้งบน ม้วนมือซ้ายส่งไปข้างหลัง มือขวาคลงจับหางล่าง มือซ้ายม้วนจับปลายอก แล้วสาวจับกลับเป็นจับหางล่าง มือขวาจับข้างหลัง พร้อมกับมือซ้ายม้วนจับปลายอก แล้วจับหางซ้ายล่าง มือขวาจับส่งหลัง เอียงศีรษะซ้าย - พระ - นาง กล่อมหน้า กล่อมไหล่ เอียงศีรษะซ้าย ขวา	3 คະແນນ ເມື່ອປຸງປັດໄຕ 3 ກິດກຣມ 2 ຄະແນນ ເມື່ອປຸງປັດໄຕ 2 ກິດກຣມ 1 ຄະແນນ ເມື່ອປຸງປັດໄຕ 1 ກິດກຣມ
88	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 16	- พระ หันหน้า เท้าซ้ายก้าวหน้า นาง หันหลัง เท้าซ้ายก้าวหน้า - พระ - นาง มือซ้ายต้งล่าง มือขวาจับคว่ำต้งบน - พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 ຄະແນນ ເມື່ອປຸງປັດໄຕ 3 ກິດກຣມ 2 ຄະແນນ ເມື່ອປຸງປັດໄຕ 2 ກິດກຣມ 1 ຄະແນນ ເມື່ອປຸງປັດໄຕ 1 ກິດກຣມ

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
89		1. พระ หันหน้า ถอนเท้าขวา ยกเท้าซ้าย นาง หันหลัง ถอนเท้าขวา ยกเท้าซ้าย 2. พระ – นาง ม้วนจับมือขวาคลายออกตั้งวงบน มือซ้ายจับหาง วงล่าง 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
90		1. พระ หันหน้า ก้าวเท้าซ้ายลง ก้าวเท้าขวา ก้าวเท้าซ้าย พร้อมกับ นาง หมุนตัวไปด้านซ้าย 2. พระ – นาง มือซ้ายจับหาง มือขวาดึงวงกลาง 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
91	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 19 (ท่าพิสมัย)	1. พระ - นาง หันหน้า ยืนผสมเท้า ย่อลง ขยับก้าวเท้าขวาไปด้านข้าง นำเท้าซ้ายมาผสม ไปข้างขวา 3 ครั้ง ข้างซ้าย 3 ครั้ง แล้ววิ่งขึ้นยึด ยุบรวมเท้า ย่อลง 2. พระ - นาง ม้วนจับคลายอกแล้วมาประสานไขว้แตะอก ขอนข้อมือ ตบอกลตามจังหวะ ไปข้างขวา 3 ครั้ง ข้างซ้าย 3 ครั้ง แล้วผสมพลิกมือทั้งสองแตะอกอีกครั้ง 3. พระ - นาง ศิริษตรง กัดไหล่ลักคอขวา 3 ครั้ง ลักคอขวา 3 ครั้ง	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
92	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 20	1. พระ - นาง หมุนตัว หันทางขวา ก้าวเท้าซ้าย จรดเท้าขวาข้างเท้าซ้าย (จังหวะที่ 1) 2. พระ - นาง มือซ้ายสอดจับขึ้นคลายออกตั้งวงบน มือขวาดึงมือแขนตั้งระดับไหล่ 3. พระ - นาง เอียงศิริษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
93		1. พระ – นาง ถอนเท้าขวาวางข้างหลัง จรดเท้าซ้ายข้างเท้าขวา 2. พระ – นาง มือซ้ายจับหงายกลาง มือขวาจับหลัง 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย (จังหวะที่ 2) ปฏิบัติสลับกันรวม 6 จังหวะ	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
94		1. พระ – นาง หมุนตัวทางซ้าย หันไปด้านซ้าย ก้าวเท้าขวาจรดเท้าซ้ายข้างหน้าเท้าขวา 2. พระ – นาง มือซ้ายสอดจับเข่าขวาออกตั้งวงบน มือขวาดึงมือแขนตั้งระดับไหล่ 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย เอียงศีรษะขวา (จังหวะที่ 2) ปฏิบัติสลับกันรวม 6 จังหวะ	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
95		- พระ – นาง ถอนเท้าซ้ายวางข้างหลัง จรดเท้าขวาข้างเท้าซ้าย - พระ – นาง มือขวาจับหางยาวกลาง มือซ้ายจับส่งหลัง - พระ – นาง เอียงศีรษะขวา ปฏิบัติสลับกันรวม 6 จังหวะ	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
96		- พระ – นาง หมุนตัวทางซ้าย หันไปด้านซ้าย ก้าวเท้าขวาจรดเท้าซ้ายข้างหน้าเท้าขวา - พระ – นาง มือซ้ายสอดจับขึ้นคลายออกตั้งบน มือขวาดึงมือแขนตั้งระดับไหล่ - พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย เอียงศีรษะขวา (จังหวะที่ 2) ปฏิบัติสลับกันรวม 6 จังหวะ	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ผู้ ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
97	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 23	1. พระ – นาง หันหน้า ก้าวเท้าซ้าย จรดเท้าขวา 2. พระ – นาง มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจับหงายวงล่าง 3. พระ – นาง เอียงศีรษะซ้าย	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
98	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 24	1. พระ – นาง ก้าวเท้าขวา จรดเท้าซ้าย 2. พระ – นาง มือขวาทิ้งวงบน มือซ้ายจับหงายวงล่าง 3. พระ – นาง เอียงศีรษะขวา ปฏิบัติสลับกัน 6 จังหวะ (ในเพลงเจ้าเซ็นท่าที่ 22 และท่าที่ 23)	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ที่	ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	เกณฑ์การประเมินให้คะแนน
99	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 25	1. พระ - นาง ก้าวเท้าขวา จรดส้นเท้าซ้าย 2. พระ - นาง มือทั้งสองต้งกลาง มือซ้ายจับคว่ำแล้วม้วนจับคลายออก มือขวาต้งกลาง 3. พระ - นาง เอียงศีรษะขวา	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม
100	 เพลงเจ้าเซ็น ท่าที่ 26	1. พระ - นาง ก้าวเท้าซ้าย จรดส้นเท้าขวา 2. พระ - นาง มือทั้งสองต้งกลาง มือขวาจับคว่ำแล้วม้วนจับคลายออก มือซ้ายต้งกลาง 3. พระ - นาง เอียงศีรษะซ้าย ปฏิบัติสลับกัน 6 จังหวะ (ในเพลงเจ้าเซ็นท่าที่ 24 และท่าที่ 25) แล้วพระจึงยับยั้งเท้าเดินซ้อนหลังตัวนางเดินเข้า	3 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 3 กิจกรรม 2 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 2 กิจกรรม 1 คะแนน เมื่อปฏิบัติได้ 1 กิจกรรม

ภาคผนวก ค
คุณภาพของแบบประเมิน

ตาราง 4 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อความ (IOC) ของแบบประเมิน
ประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5	1	0	1	0.67	ใช้ได้
6	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1.00	ใช้ได้
15	0	1	1	0.67	ใช้ได้
16	1	1	1	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1.00	ใช้ได้
18	0	1	1	0.67	ใช้ได้
19	1	1	1	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	1.00	ใช้ได้
21	1	1	1	1.00	ใช้ได้
22	1	1	1	1.00	ใช้ได้
23	1	1	1	1.00	ใช้ได้
24	0	1	1	0.67	ใช้ได้
25	1	1	1	1.00	ใช้ได้
26	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
หนังสือราชการ

ที่ รธ 0811/102

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน นางจันทรา ด้านคงรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย

จำนวน 1 ฉบับ

2. หนังสือตอบกลับ

จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กำลังทำวิจัยเรื่องการติดตามประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะ
ภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ของครูสังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือสำหรับการจัดทำวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
อนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ วธ 0811/103

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

15 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน นางบุญยุนช พลขำนิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย

จำนวน 1 ฉบับ

2. หนังสือตอบกลับ

จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กำลังทำวิจัยเรื่องการติดตามประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ของครูสังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือสำหรับการจัดทำวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ วธ 0811/104

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

15 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน คุณครูกรรมิการ์ วีโรทัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย

จำนวน 1 ฉบับ

2. หนังสือตอบกลับ

จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กำลังทำวิจัยเรื่องการติดตามประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ของครูสังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือสำหรับการจัดทำวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ วธ 0811/ว211

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

28 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองและประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรรพัฒนา ตำแหน่งครู คศ. 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาละคร
ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์
จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการวิจัยเรื่องการติดตามประเมิน
ประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน โปรดประสานงานครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ทดลองใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เพลงระบำย่องหงิด ในการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติของนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. หลังจากทดลองใช้แบบวัดฯ แล้ว ขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย
โปรดทำแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของ
แบบวัดฯ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประมวลผลการวิจัย หลังจากดำเนินการในข้อ 1 และ 2
เรียบร้อยแล้ว ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดส่งคืนแบบประเมิน (ข้อ 2) มาโดยใช้ซองเปล่า
ซึ่งเจ้าหน้าที่ของเรียบร้อยและได้ส่งมาพร้อมเอกสารนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
อนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ วธ 0811/ว211

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

28 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองและประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการวิจัยเรื่องการติดตามประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน โปรดประสานงานครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ทดลองใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด ในการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติของนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. หลังจากทดลองใช้แบบวัดฯ แล้ว ขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย โปรดทำแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของแบบวัดฯ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประมวลผลการวิจัย หลังจากดำเนินการในข้อ 1 และ 2 เรียบร้อยแล้ว ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดส่งคืนแบบประเมิน (ข้อ 2) มาโดยใช้ซองเปล่า ซึ่งเจ้าหน้าที่ของเรียบร้อยและได้ส่งมาพร้อมเอกสารนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ รธ 0811/ว211

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

28 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองและประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการวิจัยเรื่องการติดตามประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน โปรดประสานงานครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ทดลองใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด ในการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติของนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. หลังจากทดลองใช้แบบวัดฯ แล้ว ขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย โปรดทำแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของแบบวัดฯ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประมวลผลการวิจัย หลังจากดำเนินการในข้อ 1 และ 2 เรียบร้อยแล้ว ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดส่งคืนแบบประเมิน (ข้อ 2) มาโดยใช้ซองเปล่า ซึ่งเจ้าหน้าที่ของเรียบร้อยและได้ส่งมาพร้อมเอกสารนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ วธ 0811/ว211

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

28 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองและประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปอ่างทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด

จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย

จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการวิจัยเรื่องการติดตามประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน โปรดประสานงานครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ทดลองใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด ในการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติของนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. หลังจากทดลองใช้แบบวัดฯ แล้ว ขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย โปรดทำแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของแบบวัดฯ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประมวลผลการวิจัย หลังจากดำเนินการในข้อ 1 และ 2 เรียบร้อยแล้ว ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดส่งคืนแบบประเมิน (ข้อ 2) มาโดยใช้ซองเปล่า ซึ่งเจ้าหน้าที่ของเรียบร้อยและได้ส่งมาพร้อมเอกสารนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ วธ 0811/ว211

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

28 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองและประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปปทุมธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการวิจัยเรื่องการติดตามประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน โปรดประสานงานครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ทดลองใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด ในการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติของนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. หลังจากทดลองใช้แบบวัดฯ แล้ว ขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย โปรดทำแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของแบบวัดฯ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประมวลผลการวิจัย หลังจากดำเนินการในข้อ 1 และ 2 เรียบร้อยแล้ว ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดส่งคืนแบบประเมิน (ข้อ 2) มาโดยใช้ซองเปล่า ซึ่งเจ้าหน้าที่ของเรียบร้อยและได้ส่งมาพร้อมเอกสารนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ วธ 0811/ว211

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

28 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองและประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปสุพรรณบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์ จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการวิจัยเรื่องการติดตามประเมิน ประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน โปรดประสานงานครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ทดลองใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด ในการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติของนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. หลังจากทดลองใช้แบบวัดฯ แล้ว ขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย โปรดทำแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของ แบบวัดฯ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประมวลผลการวิจัย หลังจากดำเนินการในข้อ 1 และ 2 เรียบร้อยแล้ว ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดส่งคืนแบบประเมิน (ข้อ 2) มาโดยใช้ซองเปล่า ซึ่งเจ้าหน้าที่ของเรียบร้อยและได้ส่งมาพร้อมเอกสารนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ อนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ รธ 0811/ว211

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์
อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

28 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองและประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปจันทบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาละคร
ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์
จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการวิจัยเรื่องการติดตามประเมิน
ประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน โปรดประสานงานครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ทดลองใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เพลงระบำย่องหงิด ในการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติของนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. หลังจากทดลองใช้แบบวัดฯ แล้ว ขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย
โปรดทำแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของ
แบบวัดฯ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประมวลผลการวิจัย หลังจากดำเนินการในข้อ 1 และ 2
เรียบร้อยแล้ว ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดส่งคืนแบบประเมิน (ข้อ 2) มาโดยใช้ของเปล่า
ซึ่งเจ้าหน้าที่ของเรียบร้อยและได้ส่งมาพร้อมเอกสารนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความ
อนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ รธ 0811/ว211

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

28 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองและประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาละคร
ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์
จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการวิจัยเรื่องการติดตามประเมิน
ประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน โปรดประสานงานครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ทดลองใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เพลงระบำย่องหงิด ในการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติของนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. หลังจากทดลองใช้แบบวัดฯ แล้ว ขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย
โปรดทำแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของ
แบบวัดฯ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประมวลผลการวิจัย หลังจากดำเนินการในข้อ 1 และ 2
เรียบร้อยแล้ว ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดส่งคืนแบบประเมิน (ข้อ 2) มาโดยใช้ซองเปล่า
ซึ่งเจ้าหน้าที่ของเรียบร้อยและได้ส่งมาพร้อมเอกสารนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
อนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ วธ 0811/ว211

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

28 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองและประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปพัทลุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการวิจัยเรื่องการติดตามประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน โปรดประสานงานครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ทดลองใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด ในการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติของนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. หลังจากทดลองใช้แบบวัดฯ แล้ว ขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย โปรดทำแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของแบบวัดฯ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประมวลผลการวิจัย หลังจากดำเนินการในข้อ 1 และ 2 เรียบร้อยแล้ว ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดส่งคืนแบบประเมิน (ข้อ 2) มาโดยใช้ซองเปล่า ซึ่งเจ้าหน้าที่ของเรียบร้อยและได้ส่งมาพร้อมเอกสารนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ วธ 0811/ว211

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

28 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองและประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการวิจัยเรื่องการติดตามประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน โปรดประสานงานครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ทดลองใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด ในการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติของนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. หลังจากทดลองใช้แบบวัดฯ แล้ว ขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย โปรดทำแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของแบบวัดฯ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประมวลผลการวิจัย หลังจากดำเนินการในข้อ 1 และ 2 เรียบร้อยแล้ว ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดส่งคืนแบบประเมิน (ข้อ 2) มาโดยใช้ซองเปล่า ซึ่งเจ้าหน้าที่ของเรียบร้อยและได้ส่งมาพร้อมเอกสารนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ที่ วร 0811/ว211

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000

28 มกราคม 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองและประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย
เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติ

วิชานาฏศิลป์ไทย จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยนางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา ตำแหน่งครู คศ. 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาควิชานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยสร้างสรรค์ จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประจำปีงบประมาณ 2556 โดยทำการวิจัยเรื่องการติดตามประเมิน ประสิทธิภาพเครื่องมือวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย นั้น เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน โปรดประสานงานครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ทดลองใช้แบบวัดทักษะภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพลงระบำย่องหงิด ในการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติของนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

2. หลังจากทดลองใช้แบบวัดฯ แล้ว ขอความอนุเคราะห์ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ไทย โปรดทำแบบประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชานาฏศิลป์ไทย เพื่อประเมินประสิทธิภาพของ แบบวัดฯ

เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประมวลผลการวิจัย หลังจากดำเนินการในข้อ 1 และ 2 เรียบร้อยแล้ว ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดส่งคืนแบบประเมิน (ข้อ 2) มาโดยใช้ซองเปล่า ซึ่งเจ้าหน้าที่ของเรียบร้อยและได้ส่งมาพร้อมเอกสารนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ อนุเคราะห์ด้วยดีเช่นเคย จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายชิน เจริญสุข)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางทัศนีย์ ศิวบรรวัฒนา
วันเกิด	วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2504
สถานที่เกิด	อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 8/33 หมู่บ้านตรีชาติ ถนนสนามบิน อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000 โทร 043-811718
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2521	มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ.3) โรงเรียนลานสกาประชาสรรค์ อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2523	นาฏศิลป์ชั้นกลาง วิชาเอกละคร (นาง) วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2525	นาฏศิลป์ชั้นสูง วิชาเอกละคร (นาง) วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2528	ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกละคร วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทเวศร์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2543	ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาไทยคดีศึกษา (เน้นมนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม